Läsning för unga flickor XXV.

Den gamla prästgården

Berättelse för flickor

af

Ebba Nordenadler

Andra upplagan.

Stockholm
Beijers Bokförlagsaktiebolag
Pris 2 kronor.

Stockholm 1906.
Tryckt hos Beijers Bokförlagsaktiebolag.

"Lillan"
tillägnas denna bok
af
hennes mor.

Förord till den elektroniska utgåvan

Under arbete...

FÖRSTA KAPITLET.

Tomteboda prästgård.

»God dag Gertrud!»

Den lilla flickan lutade sig så ifrigt fram ur vagnen för att räcka handen åt kusinen, som öppnade grindarna, att hennes far måste gripa ett fast tag i hennes kappa för att hindra henne att ramla ur.

»God dag Magda! God dag farbror! Välkomna!»

Droskan, dragen af de stora hvita hästarna rullade fram till trappan, där farmor, morbror Hans, farmors bror, och Harriet stodo för att hälsa Magda och hennes far välkomna.

Magdas ögon strålade af glädje. Ack, så likt det var som i fjol och många föregående år, då hon kommit för att tillbringa sommaren i Tomteboda prästgård. Alltid hämtades de af droskan och de hvita parhästarna i den lilla staden, där Stockholmsbåtarna lade till, alltid var det Gertrud, som öppnade grindarna, alltid var det samma glada vänliga leenden, som välkomnade dem.

Å, hur kunde hon glömma! I fjol och andra år hade de ju varit tre, som följts åt till Tomteboda, i år kommo far

och hon ensamma. Mor som så länge varit trött, så trött, hade stannat kvar däruppe i den norrländska staden. Under den vackra hängbjörken bredvid kyrkan sof hon godt och lugnt och var lycklig; far och Magda hade ofta suttit tillsammans på bänken under björken och tyckt att hon sagt dem det. Stundom gingo de stilla och undergifna hem igen, men många gånger hade Magda snyftande lutat

sig mot fadern och sett hur tårarna rullat utför hans skäggiga kinder.

Men i dag hade hon själf känt sig så fjärran från allt hvad sorg och saknad hette, så full af längtan efter de glada sommardagar hon visste nu skulle börja, att det nästan var med en känsla af otålighet hon af faderns nedstämda min påmindes om den stora förlust de båda hade lidit för några månader sedan. Men när hon tvekande såg på honom, innan hon hoppade ur vagnen, tryckte han henne tätt intill sig och hviskade: »far är strax glad igen», då klarnade åter hennes ansikte, och i nästa ögonblick låg hon i farmors famn och blef kysst och smekt. Och sedan gick den lilla svartklädda varelsen ur famn i famn och blef välkomnad med än större värme än vanligt, ty bilden af den vackra unga modern, som så tidigt gått bort stod för dem alla och manade dem till ömhet mot den moderlösa.

Nu kom Gertrud, som stängt grindarna efter droskan, långsamt spatserande fram till trappan.

»Det är inte värdt jag gör mig så stor brådska», tänkte hon. »Det dröjer en god stund, innan alla hunnit klappa och smeka Magda.»

Och så väl afpassade hon stegen, att hon hann fram i samma stund, som Magda vände sig om för att titta efter henne.

Denna gång försiggick omfamningen under vissa kritiska reflexioner å ömse sidor.

Gertrud tyckte att tolfåringen fått alldeles för tjocka kinder sedan förra sommaren, och Magda lade med ett styng af afund märke till att kusinen hade en åtminstone två tum längre klänning än hon förut brukat.

Afunden uppblandades med en lätt oro. Hur skulle Gertrud nu kunna klättra i pilträdet nere på ängen, deras favorittillhåll förra sommaren? Men låtande alla bekymmer för ögonblicket fara sin kos, gaf hon kusinen en hjärtlig kramning.

»Om du wisste hur glad jag är att vara här igen!» utbrast hon, och Gertrud som återgaf omfamningen med lika stor värme, men med något mindre häftighet försäkrade att hon räknat dagarna tills Magda skulle komma.

De äldre hade redan gått uppför trappan och in i byggningen, men Magda stod kvar och såg sig omkring med en lång förtjust blick.

Fanns det väl ett ställe på jorden härligare än Tomteboda? Och lyste inte solen dubbelt så klart och vänligt här än annorstädes, och var inte luften lättare, träden vackrare och gräset grönare än på annat håll? Och människorna sedan! Farmor och hennes bror, båda med silfverhvitt lockigt hår, klara blå ögon och kinder som kom en att tänka på vinteräpplen, och den tjugoåriga, brunögda vackra Harriet, fanns det väl rarare, vänligare, gladare människor än dessa? Kanske, men inte kände Magda dem, och många år därefter, när hon sett sig omkring i världen och lärt känna lifvet, förblef i dessa hänseenden hennes barndomstro orubbad.

Gertrud gaf henne en lätt knuff.

»Ska vi inte gå upp, innan de ropa på oss?» sade hon. »Harriet har dukat kaffebordet i salen i dag, för nu midt på förmiddagen är det, som du vet, för hett under lönnen», och hand i hand sprungo flickorna uppför den höga trätrappan.

Men innan vi följa dem in, skall jag kanske berätta er hur Tomteboda prästgård och gård sågo ut på den tiden, så att ni bli lika hemmastadda där som Gertrud och Magda voro det.

Innanför det låga tjärade staketet till vänster om grindarna låg den så kallade lunden, bestående af ett tiotal askar — till höger voro trädens antal ännu färre — därefter vidtog den stora sandade gårdsplanen, på sidorna begränsad af fyra små rödmålade flyglar och midtför grindarna af en lång gul envåningsbyggning, hvilken

hvilade på en hög stenfot och ståtade med brutet tak, som gaf den ett gammaldags

hemtrefligt utseende. På ena sidan ofvanför köksfönsterna var en liten utbyggnad med ett bredt fönster som hörde till gamle 'doktorns' — farmors bror var teologie doktor — arbetsrum. Där innanför såg man en skymt af morbror Hans gungstol, i hvilken han brukade sitta, då han hvilade sig från sina trägna skrifgöromål och med pipan i munnen uppfriskade sig med läsningen af sina älsklingsförfattare.

Midt på gården var den stora 'rundeln', bestående af en grupp rosen- och syrenbuskar, i hvars midt ett prydligt dufslag, utan dufvor, tronade. Rundt kring denna grupp, som ytterst kantades af löjtnantshjärtan, slingrade sig en sandgång och utanför denna en smal gräsmatta, liknande ett grönt sidenband, så jämnt klippt var den och kantad af en rad hvita och röda belisser. All denna härlighet omgafs af en järnkedja hängande i festoner på korta stadiga stolpar.

Tätt nedanför hufvudbyggningens fönster och på hvar sida af trappan sågs doktorns stolthet, tvenne tjockstammiga lönnar, hvilkas kronor voro klippta så att de bildade ett tätt för regn ogenomträngligt tak.

Under lönnen nedanför sängkammarfönsterna voro soffa, stolar och bord placerade och där träffade man vanligen familjens äldre medlemmar under de vackra sommareftermiddagarna.

Men förbi den andra lönnen utanför köksfönsterna gingo åtminstone barnen med en viss respekt, ty där hade tre bikupor fått sin plats, och det hade mer än en gång händt att dessas flitiga invånare, om de känt sig sårade af någons i deras tycke tanklösa nyfikenhet, på ett tämligen kännbart sätt lagdt sitt missnöje i dagen.

Bakom stora byggnaden och lika lång, som den, låg en nästan fyrkantig terrass, kantad af låga buskväxter. Från denna ledde en rätt bristfällig grönmålad trappa ned i plommonlunden, som visserligen kunde skryta med ganska många skrangliga träd, men sällan eller aldrig gaf någon skörd. På ena sidan om denna låg en i flickornas tycke förtjusande

gräsbevuxen liten slätt, som af dem användes till krocketplan. Efter lång och trägen öfning hade de lyckats vinna en nästan ofattbar färdighet i att lotsa sina klot fram mellan dess oräkneliga tufvor och förrädiska små gropar, och de visste knappt någonting roligare än att utmana någon såsom skicklig känd krocketspelare till strid på denna plan, hvilken hade så många obehagliga öfverraskningar i beredskap för hvar och en som ej var fullt förtrogen med den. Och när man emellanåt ville taga sig en välbehöflig hvila, behöfde man blott hoppa öfver ett litet dike för att vara inne i trädgården med dess långa rader af krusbärsbuskar eller också klättrade man öfver gärdesgården, så var man ute på ängen, där pilträden nere vid ån lockade till så många glada lekar. Ja, visst var det en idealisk krocketplan och dess läge det mest idylliska man kunde begära.

Så såg det den tiden ut vid Tomteboda prästgård men om där är sig likt nu vet jag ej, ty Magda, som själf beskrifvit den för mig, har ej varit där på många år och vill ej heller komma dit mera, ty alla de, som gjorde detta hem så kärt för henne, finnas där ej längre. Men i minnet besöker hon det ofta, och det står lika klart och lifligt för henne nu, som den sommaren hon sista gången såg det med sina lekamliga ögon.

ANDRA KAPlTLET.

Farmor och gamla Kerstin. »Kom hit min unge, får jag riktigt se på dig», sade farmor till Magda efter slutad kaffedrickning, och medan Gertrud beskäftigt hjälpte Harriet duka af kaffebordet, stod Magda bredvid farmor, som satt gräsbevuxen liten slätt, som af dem användes till krocketplan. Efter lång och trägen öfning hade de lyckats vinna en nästan ofattbar färdighet i att lotsa sina klot fram mellan dess oräkneliga tufvor och förrädiska små gropar, och de visste knappt någonting roligare än att utmana någon såsom skicklig känd krocketspelare till strid på denna plan, hvilken hade så många obehagliga öfverraskningar i beredskap för hvar och en som ej var fullt förtrogen med den. Och när man emellanåt ville taga sig en välbehöflig hvila, behöfde man blott hoppa öfver ett litet dike för att vara inne i trädgården med dess långa rader af krusbärsbuskar eller också klättrade man öfver gärdesgården, så var man ute på ängen, där pilträden nere vid ån lockade till så många glada lekar. Ja, visst var det en idealisk krocketplan och dess läge det mest idylliska man kunde begära.

Så såg det den tiden ut vid Tomteboda prästgård men om där är sig likt nu vet jag ej, ty Magda, som själf beskrifvit den för mig, har ej varit där på många år och vill ej heller komma dit mera, ty alla de, som gjorde detta hem så kärt för henne, finnas där ej längre. Men i minnet besöker hon det ofta, och det står lika klart och lifligt för henne nu, som den sommaren hon sista gången såg det med sina lekamliga ögon.

ANDRA KAPITLET.

Farmor och gamla Kerstin. »Kom hit min unge, får jag riktigt se på dig», sade farmor till Magda efter slutad kaffedrickning, och medan Gertrud beskäftigt hjälpte Harriet duka af kaffebordet, stod Magda bredvid farmor, som satti rottingssoffan framme vid fönstret och besvarade gladt den gamla fruns frågor om hon haft roligt på resan, om hon på allvar slutat leka med dockor, hvarmed hon hotat redan förra sommaren, och om hon varit riktigt snäll mot »stackars far.»

Den sista frågan gjordes med sänkt röst och en tårfylld blick mot andra fönstret, där Magdas far satt inbegripen i ett allvarligt samtal med morbror Hans.

Magda hängde hufvudet. Hon älskade far öfver allt annat på jorden, men när det häftiga och trotsiga lynnet rann på henne — ja, då var Magda alls ingen snäll flicka. Det visste hon själf mer än väl, och det värsta var att hon i sådana stunder ej heller kände den minsta lust att bjuda till att vara det.

»Jag tycker så förfärligt mycket om far», svarade hon sakta, »men farmor vet —»

Ja, farmor visste hvilket tålamodspröfvande lynne hennes favorit bland barnbarnen hade, och hon suckade lätt.

»Du kommer väl ihåg att bedja Gud om hjälp», sade hon.

»Ja ibland, men jag blir inte bättre för det», svarade Magda med en viss otålighet. Hon hade ännu ej glömt den där morgonen för en tid sedan, då hon vaknat i en ovanligt vek sinnesstämning och innerligt bedt Gud om hjälp att vara riktigt snäll hela dagen, och hur hon sedan af någon obetydlig anledning fattat humör samt så småningom retat upp sig, så att hon dagen i ända varit odräglig både för sig själf och andra. Det hade för öfrigt gått henne på samma sätt flera gånger förut; just när hon fattat de vackraste föresatser var det, som om någon ond liten ande farit i henne och blåst dem öfverända, som om de varit korthus. Och därför hade hon i tysthet begynt tänka att Gud ibland ej hade tid att hjälpa små flickor öfvervinna deras dåliga lynne.

»Kära barn, så du säger», började farmor förskräckt och hade gärna velat hålla ett litet förmaningstal, men så kom hon att tänka på, att stunden.ej var den lämpligaste och bytte därför till Magdas lättnad om samtalsämne.

»I sommar får du bo uppe hos mig, hvad säger du om det?» frågade hon.

»Hvar skall far bo?» frågade Magda tillbaka.

»Midt emot oss, i morbror Hans rum. Vi trodde, det skulle bli för ensligt för honom att i år bo nere i lilla flygeln.»

Där nere i de två trefliga gästrummen midt emot mjölkkammaren, hade Magda och hennes föräldrar bott alla föregående somrar. För sin del hade Magda helst bott kvar där för att få vara far så nära som möjligt, men farmor hade nog rätt. För honom hade det helt visst varit påkostande att bo där också i år. Och därför kväfde hon sin egen önskan och sade att hon gärna bodde uppe i farmors rum. Det var ju i alla fall blott några steg öfver vinden, så var hon hos far.

»Jag skall följa dig upp», sade farmor, »och hjälpa dig packa upp din koffert. Men det är ej värdt, att Gertrud följer med, för då blir det bara prat och ingen ordning med någonting.»

Magda kastade i förbigående en längtande blick på kusinen, men följde lydigt den gamla frun, som trots all sin blida vänlighet hade en ytterst bestämd vilja, för hvilken de flesta och till och med Magda utan knot böjde sig.

Farmor blef tidigt änka, och sedan hon för många år sedan släppt sina gossar ut i världen att efter slutade studier på egen hand pröfva sina krafter, hade hon haft sitt hem i Tomteboda prästgård såsom hjälp och sällskap åt sin

ogifte bror samt värdinna för hans hus. Och så väl fyllde hon sin plats, att doktorn ofta skämtande sade, att han tackade Gud, att han aldrig gift sig, och så varmt fästade voro de två syskonen vid hvarandra, att allt hvad som intresserade den ena intresserade äfven den andre.

Och farmors barn hade i morbror Hans så godt som sin andre far, och det blef snart en kär vanaför dem, att när de kunde taga sig någon längre tids ledighet, tillbringa denna med sina familjer i den gamla prästgården.

När sommaren kom blef det därför lif och rörelse i Tomteboda, och farmors vackra gamla anlete strålade, och morbror Hans log sitt fryntliga leende, när den yngre och yngsta generationen samlades kring dem.

Men inga kommo så tidigt och stannade så länge som Magda och hennes föräldrar, ty Magdas far, som var lektor i en gosskola hade lång tjänstledighet och små inkomster, och för honom var det icke blott ett nöje utan äfven en i ekonomiskt afseende god hjälp att få tillbringa sommarmånaderna i Tomteboda.

»Frun är aldrig så glad, som när lektorns kommer», påstod Kerstin, trotjänarinnan, som följt med från det ståtliga Rynäs, och däri hade hon rätt. Det var som om den af 'gossarne', som haft största bekymren att kämpa emot legat den gamla frun varmast om hjärtat, och matmoderns känslor delades i detta fall till fullo af Kerstin, som gungat 'Olof' på sina armar, bevistat hans doktorspromotion, stickat hans strumpor, användt en stor del af sina sparpengar till en ståtlig bröllopsgåfva åt honom och hans vackra unga brud, som tagit gummans hjärta med storm, samt några år senare uppbjudit all sin förmåga att grundligt skämma bort hans lilla dotter.

Åt Magda sparades från den ena sommaren till den andra alla karameller Kerstin fick, åt henne stickade gumman i oändlighet strumpor, hvilkas fason med åren blef allt besynnerligare, åt henne spann hon de långa vinterkvällarna garn, som farmor sedan lät väfva till klänningar.

Men det måste bekännas, att det var med tämligen blandade känslor Magda mottog alla de gåfvor Kerstin i sin ömhet slösade på henne. Karamellerna voro, trots pappersomslaget, ofta öfverstänkta af snuskorn, strumporna trängde öfver vristen och voro för vida i hälen, och klänningarna blefvo ofta föremålför gyckel af Magdas skolkamrater, hvilka tyckte, att hemväfdt tyg var en styggelse.

Det var ej utan att Magda tyckte så med. I synnerhet väckte en ärtgrön klänning med smala hvita ränder hennes förtviflan, och så långt gick hon i sin afsky för den, att hon med vett och vilja brände ett stort hål på framvåden för att slippa ifrån den. Detta tilltag inbragte henne visserligen en hel massa obehag, för att använda ett lindrigt uttryck, men målet blef dock vunnet, ty det fanns ej så mycket tyg kvar, att det räckte att täcka det stora hålet. Klänningen lappades med ett annat stycke grönt tyg och skänktes bort till en fattig flicka, som bodde tvärs öfver gatan, och för hvar gång Magda såg henne i den, rodnade hon af blygsel vid tanke på den stränga bestraffning hon undergått, men kände sig på samma gång helt lätt om hjärtat att ha sluppit ifrån Kerstins present.

Hon höll emellertid mycket af gumman och visste de regniga sommardagarna knappt något roligare än att sitta nere i Kerstins lilla kammare och höra henne berätta om de tider, då far var en liten gosse.

»Magda kan inte tro hur snäll och rar han var», brukade gumman säga, under det hennes skrumpna fingrar sysslade med tillklippandet af åtskilliga dockplagg, hvilka väl också blefvo tämligen konstiga till fasonen, men dock mottogos med stor tacksamhet af Magda, som härvidlag satte större värde på mängden än elegansen af de små klädespersedlar, med hvilka hon var ifrig att fylla den stora dockbyrå hon ett år fått till julklapp af farmor. Och det bästa af allt var att de lappar Kerstin plockade fram ur sina gömmor voro så olika alla andra hon sett i den vägen, men så förskrefvo sig också de flesta från århundradets början, den tiden, då Kerstin ståtade i bindmössa och sidenförkläden och gick med en liten sidenschalett knuten om sin bara hals, »för jag var liksom förmer än vanlig barnjungfru, ser Magda», sade hon, »och fick till och med äta inne i salen, när det inte varfrämmande. Men fin måste man alltid vara på Rynäs, för det var ett ståtligt ställe, ska Magda tro, med betjänt och allt», hvarpå följde långa berättelser om lifvet på det gamla herresätet.

Så mycket som förra sommaren hade Magda aldrig sällskapat med Kerstin, men det berodde nog till stor del på att Gertrud varit borta några veckor och Harriet så upptagen af att hjälpa farmor med hushållsbestyren, att den lilla flickan ofta varit hänvisad till gummans sällskap, såvida hon ville ha något sällskap alls.

Men trots vänskapen mellan dessa två, mellan hvilka det låg en hel människoålder, var det först när Magda följde farmor uppför vindstrappan, som hon kom att tänka på, att hon ännu ej sett Kerstin.

»Hur är det med Kerstin?» utbrast hon ifrigt och tvärstannade.

»Gumman är litet skral i dag», svarade farmor lugnt, »men hon trodde, att om hon höll sig stilla nere hos sig på förmiddagen, skulle hon kunna komma upp till middagen.»

»Hon måtte vara bra klen, när hon inte orkar gå upp, fast hon vet, att far och jag kommit, och att det vankas kaffe», menade Magda oroligt.

»Åh nej, det är inte så farligt», tröstade farmor. »Hon tog sig en dusch i går under stuprännan, när det regnade, och det måtte inte ha bekommit hennes mage riktigt bra, men som du vet gå hennes små krämpor snart öfver.» Farmor hade en fyrtioårig erfarenhet i fråga om denna sak; Magda visste det och kände sig lugnad.

Nu öppnade farmor dörren till sitt rum, som badade i solljus, och när Magda steg öfver dess tröskel, kände hon sig med ens så varm och vek om hjärtat. Det fanns helt säkert inte ett vackrare och fridfullare rum i världen än farmors lilla kammare. De hvita gardinerna och sängomhängena, de äfvenledes hvita gammaldags möblerna, och de ljusgula tapeterna gjorde den så ljus och glad, att det var som omsolljuset dröjde kvar därinne äfven när det var grått och mulet utomhus.

»Välkommen i mitt lilla rike, käraste barnet mitt», sade farmor kärleksfullt, och Magda kastade sig i hennes famn och tyckte, att hon var mycket mera hemma här än i det ödsliga stadshemmet.

Fönstret stod öppet, och genom det strömmade en härlig syréndoft in i rummet.

Det är i alla fall eget med den där blomdoften, hur den kan väcka gamla minnen till lif. Många, många år efteråt kunde Magda aldrig känna doften af syren, kaprifolium eller fläder utan att bilden af Tomteboda prästgård stod så lefvande framför henne, som om hon med ens förflyttats dit.

»Så roligt, att syrenerna nyss slagit ut», sade hon och lutade sig genom fönstret. Framför mjölkkammarfönstret i lilla flygeln stod en hög syrenbuske, prydd med en massa gredelina 'plymer', som flickorna när de voro små, kallade blommorna, och det var från dem, som den starka doften trängde upp i farmors rum. »I fjol, när vi kommo hit, voro de redan utblommade.»

»Det var så tidig vår i fjol», anmärkte farmor, som stod lutad öfver Magdas koffert. »Hvar har du nyckeln, barn?»

Magda vände sig om med förströdd min. Om hon fått välja, hade hon helst dröjt med uppackningen, men hon visste af gammalt att farmor ej tyckte om att skjuta upp någonting och framställde därför ej sin önskan i ord.

Farmor tyckte, att hon dröjde litet för länge med svaret och gaf henne en frågande blick.

»Du har väl inte slarfvat bort den?» sade hon i en ton, som om detta ej varit så olikt sondottern.

Magda drog med stolthet upp ur fickan sin nya portmonnä, i hvilken nyckeln låg i säkert förvar.

»Jag har röjt ur en af mina byrålådor åt dig», fortsatte den gamla frun, »och i den lägga vi allt sådant, som du kan behöfva för den närmaste tiden;klänningarna hänga vi upp i garderoben, och det öfriga får tills vidare ligga kvar i kofferten. Men kom nu ihåg att min lilla flicka skall hålla fint och snyggt i sin byrålåda. För hvarje lördag skall jag se efter hur det ser ut i den.»

Magda sköt ut läppen, som hon brukade, när det var något, som ej riktigt föll henne i smaken. Ledsamt att säga var hennes ordningssinne mycket svagt utveckladt och hade under flera år befunnit sig på samma låga ståndpunkt, så att det, tyvärr, ej såg lofvande ut för framtiden, men när nu allt låg så prydligt ordnadt i den rymliga byrålådan, från hvilken en svag lavendeldoft spred sig, kysste hon farmor och lofvade att göra sitt bästa.

Den gamla frun strök ömt hennes bruna hår.

»Jag är glad att ha min flicka här igen», sade hon. »Nu skola vi hjälpas åt att göra sommaren så ljus och glad som möjligt för stackars far», och det var den lilla flickan af hjärtat med om.

Gertrud satt på nedersta trappsteget och väntade på kusinen.

»Kerstin är inne i hvardagsrummet», sade hon. »Hon var så ifrig att få hälsa på farbror och dig, att hon inte gaf sig ro att vänta ända till middagen.»

Flickorna gingo genom ett litet rum till vänster i förstugan, som ganska oegentligt kallades 'tamburen', ty det hade egentligen varit ett tillhåll för Gertrud och hennes dockor på den tiden hon lekte med dem, och några ytterplagg hängdes aldrig där, men benämningen härledde sig kanske från gamla tider. Innanför detta lilla krypin låg det s. k. hvardagsrummet, som äfven var morbror Hans' sängkammare.

Det var ett stort, trefligt rum, hvars tvenne fönster vette utåt gården, och här sutto vanligen husets kvinnliga medlemmar med sina handarbeten, då de af en eller annan anledning ej kunde vistas ute. Och hvarje dag, vinter eller sommar spelade morbror och farmor härinne strax efter middagen någrapartier bräde, hvarvid det rådde en viss högtidlig stämning i rummet, ty morbror var en skicklig och road brädspelare och tyckte ej om att bli störd.

Huruvida farmor delade hans smak är ovisst. För min del tror jag, att hon bra mycket hellre satt sig till ro i soffhörnet med sin bok tills kaffebrickan bars in, men det sade hon aldrig, och man kunde endast misstänka hennes hemliga tankar af den belåtna min, hvarmed hon under sommaren afstod sin plats vid spelbordet åt den ena eller den andra af sina söner.

På sin vanliga plats vid bortre fönstret satt gamla Kerstin insvept i en stor schal, väntande på sin favorit, som var bra mycket bråkigare och tröttsammare än Gertrud, men dock för 'Olofs' skull stod hennes hjärta så nära.

Den krokryggiga gumman med sin långa hvassa näsa, tandlösa mun och skarpt framskjutande haka var icke fager att skåda, och flickorna hade svårt att tro, när hon försäkrade, att hon varit 'en skönhet' i sina unga dar. Men hennes skrynkliga ansikte förskönades, och hennes små hvassa ögon kunde få ett mycket godt och varmt uttryck, när hon såg på sina 'gossar', som hon kallade farmors söner och på deras barn, och i sådana stunder glömde man hur gammal och ful Kerstin blifvit. För 'frun' hade hon ända in i sin sena ålders dar kunnat gå i döden om det gällt, hvilket ej hindrade henne att då och då rätt skarpt läxa upp sin f. d. matmor, när hon tyckte, att denna varit för sträng mot 'barnen'. Ni skall veta, att i Kerstins ögon var den sextioåriga matronan fortfarande bara 'barnet' gentemot henne själf.

När tamburdörren rycktes upp, tappade Kerstins darrande fingrar en maska på den grå strumpa, hvars lycklige ägare 'Olof' en gång skulle bli, och när Magda rusade fram till henne, tappade hon hela stickningen. Och gumman omfamnade sitt 'gullbarn' och Magda kramade gumman och därmed höllo de på en god

stund ända tills Kerstin var så trött, att hon ej orkade mer.

Men då satt den virkade mössan på sned, ett par grå hårtestar tittade fram vid ena örat, glasögonen hade halkat fram på yttersta nästippen, och schalen låg på golfvet bredvid stickningen.

»Det skulle ha varit jag, som tygat till Kerstin så där», sade Gertrud småskrattande, »då hade hon inte så mycket som tittat åt mig på en hel vecka.»

Magda såg triumferande ut i känslan af sin makt, och Kerstin smålog helt förnöjd, medan gullbarnet gjorde henne fin igen.

»Hvad den flickstumpan har vuxit på ett år», sade gumman, i det hon satte glasögonen till rätta och med belåten min granskade Magda från hufvud till fot.

»Ja, men mest på bredden», inföll Gertrud.

Magda rodnade och såg misslynt ut.

»De ha inte släppt ut en enda af mina klänningar», sade hon hastigt, »men hvar enda en ha de i alla fall fått

släppa ned.»

Det var hennes hemliga sorg, att hennes kinder voro så röda och runda, och att ej ens hennes bästa väninna kunde säga annat än att hennes lilla knubbiga figur var jämntjock. Magda, som var fullt och fast öfvertygad om att hvarken i böcker eller verkligheten hade de 'fina och eleganta' flickorna ett sådant hull eller så frisk färg som hon själf, var ofta betänkt på att kväfva sin goda aptit för att bli blek och smal. Men när hungern ansatte henne, som den vanligtvis gjorde vid alla måltider, glömde hon dylika funderingar, och det var nog det bästa för henne.

»Magda är så finlemmad, att hon mer än väl behöfver litet mera kött på benen än Gertrud», förklarade Kerstin och kastade öfver glasögonen en hvass blick på denna, som helt trankilt tog emot både den och tillrättavisningen.

Magda hade visserligen första platsen i Kerstinshjärta, men Gertrud var morbror Hans' älskling, hon, och det var styfvare ändå!

»Har Kerstin träffat far än?» frågade Magda, medan hon svepte schalen om gumman, som ännu var frusen efter sin oförsiktiga dusch föregående dag.

»Ja då, och den gullgossen var lika rar och vänlig, som vanligt. Litet blek och mager förstås, men det är inte att undra på efter hvad han gått igenom. Ja stackare ni, det har varit en bedröflig och svår tid för er —» gumman afbröt sig tvärt, ty hon såg stora tårar i Magdas ögon. »Seså hjärtungen min», återtog hon i gladare ton, »nu skall hon vara glad och bara tänka på hela den långa roliga sommaren hon har framför sig. Tänk hvad hon och Gertrud ska få trefligt igen, i år till, då Gertrud blir hemma hela tiden.»

»Ja», instämde Magda, men rösten lät ej glad. Det hände så ofta nu för tiden, att bäst hon hade som roligast, kom någonting liknande en slöja och sänkte sig ned framför allt hon såg, och då blef solskenet med ens så dämpadt, alla föremål fingo liksom en gråaktig, tråkig färgton, och på samma gång kändes det kallt och tomt i det lilla hjärtat.

Så hade det aldrig varit förr, men då fanns ej heller den vackra grafven under hängbjörken därhemma på kyrkogården.

Gertrud, som var en förståndig flicka, låtsade ej märka kusinens förstämning.

»Nu ser jag Harriet gå upp på sitt rum för att snygga sig till middagen», sade hon, glad öfver att i rätt tid ha kastat en blick ut genom fönstret. »Ska vi springa upp till henne på ett ryck?»

Ja, det var Magda gärna med om, och i nästa minut såg Kerstin kusinerna springa öfver gården till lilla flygeln, i hvars ena vindsrum Harriet och Gertrud bodde.

Gumman drog en djup suck och tog på nytt itu med sin stickning.»Stackars min lilla tös, som redan mistat sin mamma», mumlade hon för sig själf. »Om någon behöfver en mors kärlek och vård, så är det just Magda.»

Och det hade nog gamla Kerstin rätt uti.

TREDJE KAPITLET.

Minns du?

Det var nu fem år sedan Harriet och Gertrud en vacker vårmorgon hämtats af farmor till Tomteboda prästgård, som alltsedan dess varit deras hem. Deras mor, som var änka efter en af farmors söner, som varit läkare, hade helt plötsligt dött, och hennes medellösa döttrar stodo utan huld och skydd i världen och voro som det tycktes nu dömda till den hårda lotten att bli beroende af främmande människors barmhärtighet.

När det oväntade dödsbudet kom sammanpressades farmors hjärta vid tanken på de föräldralösa, och för första gången ångrade hon, att hon upplöst sitt eget lilla hem för att flytta till brodern. Hvad hade annars varit naturligare än att hon tagit sonbarnen till sig? Tanken på den kostnad och det besvär, som blifvit följden däraf föll henne aldrig in, ty farmor hörde till dem, som i sista rummet tänkte på sin egen bekvämlighet.

»Hvart skola mina stackars flickor taga vägen?» snyftade hon, och morbror Hans såg mycket allvarlig och

betänksam ut; han hade nog i tysthet gjort sig själf samma fråga.

Redan dagen därpå ville den gamla frun resa för att ordna allt till begrafningen, och när syskonen möttes vid frukostbordet såg doktorn strax på systerns »Stackars min lilla tös, som redan mistat sin mamma», mumlade hon för sig själf. »Om någon behöfver en mors kärlek och vård, så är det just Magda.»

Och det hade nog gamla Kerstin rätt uti.

TREDJE KAPITLET.

Minns du?

Det var nu fem år sedan Harriet och Gertrud en vacker vårmorgon hämtats af farmor till Tomteboda prästgård, som alltsedan dess varit deras hem. Deras mor, som var änka efter en af farmors söner, som varit läkare, hade helt plötsligt dött, och hennes medellösa döttrar stodo utan huld och skydd i världen och voro som det tycktes nu dömda till den hårda lotten att bli beroende af främmande människors barmhärtighet.

När det oväntade dödsbudet kom sammanpressades farmors hjärta vid tanken på de föräldralösa, och för första gången ångrade hon, att hon upplöst sitt eget lilla hem för att flytta till brodern. Hvad hade annars varit naturligare än att hon tagit sonbarnen till sig? Tanken på den kostnad och det besvär, som blifvit följden däraf föll henne aldrig in, ty farmor hörde till dem, som i sista rummet tänkte på sin egen bekvämlighet.

»Hvart skola mina stackars flickor taga vägen?» snyftade hon, och morbror Hans såg mycket allvarlig och betänksam ut; han hade nog i tysthet gjort sig själf samma fråga.

Redan dagen därpå ville den gamla frun resa för att ordna allt till begrafningen, och när syskonen möttes vid frukostbordet såg doktorn strax på systernsrödkantade ögon och bleka kinder, att hon ej kunnat sofva under natten af oro för sina kära, men det undergifna uttrycket i hennes blida ansikte, sade honom äfven att hon sökt och funnit tröst hos den, till hvilken hon alltid anförtrodde sina sorger såväl som fröjder.

Själf såg morbror Hans ut, som om han fattat ett beslut med hvilket han var nöjd och belåten, men han sade ingenting därom, förrän vagnen rullade fram till trappan och systern kom för att gifva honom afskedskyssen.

»Jag har funderat på den här saken», sade han då i sin vanliga lugna ton, »och det blir nog bäst, att du tar flickorna med dig hit hem. Utrymme och mat ha vi godt om, och», tillade han med en lätt darrning i rösten, »kärlek och ömhet ha vi också att bjuda de små föräldralösa.»

Blodet strömmade upp i den gamla fruns bleka ansikte. Hon slog armarna om broderns hals, men allt hvad hon kunde framstamma var blott ett: »tack Hans, Gud välsigne dig.»

Men orden kommo från hjärtat, och morbror Hans smålog förnöjd.

»När du låg på knä i din bönevrå i natt, kära syster», sade han blidt, »föll mig den tanken in, att detta ju var den bästa och naturligaste lösning af svårigheterna. För öfrigt skall det bli trefligt att få litet ungdom i huset, som kan lifva upp oss gamla.»

Och på det sättet kommo systrarna till Tomteboda, och morbror Hans behöfde ej ångra sin goda gärning, ty med dem kommo sol och glädje till det tysta hemmet.

Under några år leddes deras uppfostran af en skicklig guvernant. När Harriet ansågs vara fullärd erbjöd sig en gammal rik släktinge att några terminer bekosta Gertruds vistelse i Edsbro pension, där hon fick tillfälle att tillfredsställa sin törst efter kunskaper, men ferierna tillbringade hon alltid 'hemma' i Tomteboda.

Några dagar efter Magdas ankomst till prostgården satt Harriet en vacker förmiddag nere i lunden och snoppade krusbär till kräm till middagen. Magda, som annars ej var road af husliga göromål hade erbjudit sig att hjälpa till, ty hon beundrade Harriet af allt hjärta och sökte gärna hennes sällskap.

»Hvar är Gertrud?» frågade Harriet.

»Asch, hon håller på med sin gamla skrifning igen», svarade Magda ringaktande. Kusinen och hon voro för

tillfället ej riktigt goda vänner; annars var nog Magda den, som beundrade Gertruds skriftställaretalang och med djup rörelse läste hennes utgjutelser öfver lifvets kval och ve. I verkligheten njöt Gertrud i fulla drag af dess många fröjder, men att döma af hennes verser kunde man tro, att hon var den olyckligaste människa på jorden, än sträfvande efter att med undergifvenhet bära sin hårda lott, än gifvande sitt kvalda hjärta luft i bitter klagan.

»Det vore bättre, om hon gjorde litet mer nytta», anmärkte Harriet, som var praktiskt anlagd. »Hon kan ju skrifva vers på söndagarna, om hon nödvändigt skall skrifva några alls.»

Men nu tog Magda den frånvarandes parti.

»Du förstår väl, att man inte kan skrifva liksom på kommando», sade hon och lade i ifvern en hel näfve osnoppade krusbär ibland de snoppade. Harriet sade ingenting, men plockade med ogillande min bort dem. »Så snart inspirationen kommer öfver en måste man skrifva, och inte kan man begära, att den skall komma bara på söndagarna. Gertrud säger, att hon rakt inte kan låta bli att ta till pennan, så snart den där konstiga känslan och oron komma i kroppen på henne, men får hon inte då vara i fred, blir det bara pannkaka af alltihop, säger hon.»

Det hade händt många gånger, att Magda själf känt sig gripas och lyftas till högre rymder af den märkvärdiga inspirationen, och med pennan i handen och pappersarket framför sig hade hon setat ochväntat på att få nedskrifva de välljudande verser, som hon tyckte ville hålla på att arbeta sig fram ur hennes hjärna.

Men det var rent för besynnerligt med den där inspirationen — om man inte passade på *precis* i samma minut den kom öfver en, flög den sin kos igen, och papperet förblef oskrifvet till härnäst. Sedan kom den inte tillbaka kanske på många veckor, och då upprepades samma förargliga historia på nytt. Gertrud var mera påpasslig, hon, och därför hade hon redan ett helt häfte dikter färdigt, som hon tänkte ge ut i tryck, när hon fyllt femton år. Men detta var en hemlighet, som Magda heligt lofvat, att troget bevara.

»Det måtte emellertid redan vara slut med inspirationen för den här gången, för där kommer hon nu», sade Harriet litet torrt, då Gertrud i sakta mak kom promenerande öfver gården.

Den unga flickans kinder voro så rosiga och hennes vackra ögon strålade så klart, att Harriet ofrivilligt fick litet större aktning för inspirationen, och Magda tyckte, att kusinen var en afundsvärd flicka, som både kunde skrifva vers och såg så bra ut.

Det lilla ovädersmolnet var åter försvunnet, och Gertrud slog sig så förtroligt ner i gräset bredvid Magda som om de ej för en stund sedan tvistat om en krocketklubba, hvilken båda ville ha.

»Minns du Magda, en gång i fjol», sade Gertrud, »då vi skulle hjälpa Harriet plocka krusbär?» och hon kastade en skälmaktig blick på systern, som rodnade lätt.

Magda funderade litet.

»Å, du minns väl, Gerhard Holm hade nyss tagit studentexamen och var här öfver midsommar'n.» Gerhard Holm var en släktinge till dem, som rätt ofta brukade tillbringa en del af sina ferier på Tomteboda. Det var så trefligt för alla studerande unga släktingar, att prostgården endast låg ett par mil från universitetsstaden.

»Ja visst ja», ropade Magda lifligt, »och han och Harriet ville inte ha några barnungar i sällskap utan gingo helst och spankulerade för sig självfva, så snart Harriet var ledig, och —»

»Du pratar», sade Harriet.

»Jo, det gjorde ni visst», instämde Gertrud, »och den där gången när vi skulle plocka krusbär fick Harriet en tagg i fingret, och Gerhard höll visst på en halftimme med att ta ut den, och när vi skrattade åt hans fumlighet, gaf han oss tjugufem öre i drickspengar för att vi skulle gå ända bort till Korsbacka och köpa en bundt kuvert åt honom. Visst hade han sådana förut, men det var för att bli af med oss, förstås.»

»Ja, det var inte svårt att begripa», sade Magda, och så skrattade de åt Harriets smått förlägna min.

»Hvad ni kan hitta på», sade hon, i det hon steg upp och skakade af köksförklädet samt tog karotten med de

snoppade krusbären. »Ni ha då aldrig ennat än dumheter i hufvudet», och med denna lilla afskedssnärt gick hon upp i köket.

Gertrud och Magda gjorde sig ingen brådska att följa henne. Det var för varmt att spela krocket eller företaga sig något annat alls än ligga i gräset och titta på hur solstrålarna silade sig ned mellan asparnas grenar och lyssna på fågelsången. Men detta var härligt, och allt hvad flickornas tanklösa blickar i denna och liknande stunder flyktigt gledo öfver hade dem ovetande den underbara förmågan att liksom etsa sig in i deras hjärna, till dess där gömdes ett helt vackert tafvelgalleri, till hvilket dörren skulle esomoftast under kommande år slås upp på vid gafvel, när de minst väntade det. Man kan dock aldrig själf säga i hvilken stund man samlar sådana minnesskatter åt sig, ty ofta händer det, att man förgäter hvad man tror skall fästa sig i minnet, medan små naturtaflor vid hvilka man knappt fäst någon medveten uppmärksamhet kunna för alltid stanna kvar däri.»Nå, gick det bra att skrifva i dag?» frågade Magda, som låg med armarna under hufvudet och stirrade upp på den blå sommarhimmeln.

»Ja utmärkt», svarade Gertrud entusiastiskt. »Jag hade nog hållit på än, om inte farmor och Anna-Stina —» det var ladugårdspigan — »talat så högt nere i mjölkkammaren. Då var det slut med stämningen, förstås, men jag hann i alla fall nästan med en half akt.»

Magda reste sig till hälften upp.

»Skrifver du *skådespel?»* frågade hon alldeles öfverväldigad.

»Ja, jag håller på med ett på blankvers», svarade kusinen anspråkslöst.

»Hvad heter det?»

»Essex.»

»Hur i all världen kan man skrifva skådespel om ett grefskap?» utbrast Magda allt mer och mer häpen.

»Så enfaldig du är», sade Gertrud smått öfverlägset. »Minns du inte, att Essex var drottning Elisabeths gunstling?»

Nej, det mindes Magda ej af det enkla skälet, att hon hvarken läst eller hört talas om denne ärelystne och olycklige unge man, men det aktade hon sig för att tala om.

»Jaså den», sade hon blott helt trankilt och lade sig ned i sin förra ställning. »Hvad kan du hitta på om honom?»

Detta var åter en dum fråga, som på nytt röjde hennes okunnighet.

»Jag hittar inte på något, jag följer bara historien», ljöd det litet snäfva svaret.

»Jaså», sade Magda på nytt och afhöll sig sedan helt klokt från att göra vidare frågor om skådespelet.

»Har det inte spökat i lilla flygeln nu på länge?» frågade hon därpå, hastigt öfvergående till ett annat samtalsämne.

»Nej inte sedan i julas, men då tyckte både Harriet och jag en kväll, att det lät, som om någon kom dragande med en tung säck uppför trappan.»

»Var ni inte rädda?» sporde Magda högligen intresserad.

»Å förskräckligt. Det vill säga, Harriet ville inte tillstå det, och hon släckte ljuset och låg tyst som en råtta, men jag såg hur blek hon var, och själf kröp jag under täcket och riktigt skakade i hela kroppen.»

»Hur kunde du se, att hon var blek, sedan hon släckt ljuset?» frågade Magda oskyldigt,

Gertrud bevärdigade ej denna fråga med något svar.

»Minns du, den där gången, när du och jag sutto och lekte med dockorna i stora gästrummet», återtog Magda efter en stunds tystnad, »hur vi rätt som det var tyckte att det frasade i rummet utanför, som om någon gått fram och tillbaka på golfvet klädd i sidenkjol med långt släp? Först sutto vi alldeles tysta och bara tittade på hvarann, men se'n hoppade vi ut genom fönstret och rusade in till Kerstin. Hon gjorde för resten inte mycket för att lugna

oss.

»Nej», instämde Gertrud, »hon sa', att det var onda makter, som drefvo sitt spel i lilla flygeln, och att det helt säkert var en osalig ande, som vankade omkring där och ej kunde finna ro.»

»Det är ändå konstigt, att det den ena gången svassar omkring i sidenkjol och andra gången släpar på tunga säckar», anmärkte Magda fundersamt. Så här midt på ljusa dagen kunde hon helt lugnt resonera om de så kallade spökerierna i lilla flygeln, men ingen kunde förmå henne att ensam gå dit ner, sedan det blifvit skumt.

»Jag talade en gång om för farmor hvad vi hört», återtog Gertrud utan att höra på Magda, »och hon blef mycket allvarsam och påstod, att om man började inbilla sig sådant där, kunde man sluta medatt se spöken midt på ljusa dagen. Och så sade hon också, att om man hade Gud i hågen och rent samvete, behöfde man inte vara rädd för någonting.»

»Om jag hade aldrig så rent samvete och finge höra någonting besynnerligt, blefve jag rädd ändå», menade Magda, hvars motsägelseanda var stor.

»Sitter gamla biskopen kvar midt på trappan?» var hennes nästa fråga. Ja, visst satt han kvar. Af någon oförklarlig anledning hade det gamla porträttet blifvit upphängdt uppe på vinden i lilla flygeln, och där förblef det också hängande under många år.

»Minns du hur vi brukade sitta på öfversta trappsteget och spotta till måls på den?» frågade Magda skrattande.

»Ja, och minns du hur ond du blef en gång, när jag spottade längre än du?» fortsatte Gertrud. »Då vi sedan kommo ut i sandhögen passade du på och gnodde in sand i hufvudet på mig. Jag gjorde detsamma med dig, förstås, och när vi som bäst höllo på därmed, kommo farmor och din mamma och skilde oss åt.»

»Och sedan stängdes vi in i hvar sitt rum ända till middagen. Men värst af allt var nog ändå att vi inte fingo någon sockerdricka den söndagsmiddagen. Det andra brydde jag mig inte stort om, men när Klara hoppade öfver mig, då hon bjöd omkring öl och sockerdricka, då minns jag, att jag började gråta och fick gå ifrån bordet.»

»Och sedan voro vi förargade på biskopen, att vi inte gitta titta åt honom på hela sommaren», fortsatte Gertrud. »Tänk ändå, sådana barnungar vi voro», tillade hon, som om de för längesedan tillryggalagt detta skede i människolifvet.

Magda sträckte litet på sig — ja, Gud ske lof, en barnunge kunde man åtminstone ej längre kalla henne.

»Tycker du, att jag också kan kallas ung flicka nu?» frågade hon ifrigt, men på samma gång smått förlägen.Gertrud vände sig på sidan och gaf det rödblommiga barnansiktet och den knubbiga lilla gestalten en granskande blick. Magda såg så bönfallande på henne, att hon gärna velat jakande besvara frågan, men hennes stränga sanningskärlek segrade.

»I Edsbro säga de, att man ej kan räknas till de unga flickorna, förrän man fyllt fjorton år», svarade hon tveksamt.

Magda hängde hufvudet — fjorton år, det var ju en hel evighet till dess.

»Ja, men jag har läst böcker, där de till och med kallat en elfvaåring för ung flicka», invände hon och klarnade åter upp.

»Då har det nog varit fråga om flickor från de södra länderna, där de, som du vet, utvecklas mycket förr än vi», sade Gertrud undervisande.

Magda kom ej så noga ihåg hvilka slags landsmaninnor bemälda elfvaåringar varit. Hon gjorde i stället ett nytt svagt försök att häfda sin rätt till benämningen ung flicka.

»Gymnasisterna kalla alltid oss i fyran och femman för fröknar, när de presenteras för oss, och ända tills vi träffats ett par gånger, och de förstå sig nog på hur det skall vara, må du tro.»

Gertrud, som knappt tålat ett ord med en gymnasist hyste ett öfverlägset förakt för allt hvad skolgossar hette.

»Kära du, hvad veta skolpojkar om den saken? Du kan väl begripa, att de kalla alla flickungar, som ej gå i de allra lägsta klasserna för fröken för att visa att de själfva äro gentila kavaljerer. Det är ingenting alls att rätta sig efter; sådana saker kunna naturligtvis flickorna själfva allra bäst afgöra.»

I sitt stilla sinne och till sin ledsnad måste Magda gifva henne rätt och underkasta sig risken att ännu ett eller annat år bli kallad barn af dem, som ej riktigt kunde fatta att en dylik benämning måste såra hennes enfaldiga lilla hjärta.»Om vi skulle gå ner till pilen ute på ängen — det är så trefliga sittplatser i den», föreslog Gertrud, som tyckte det började bli tråkigt att längre ligga i gräset.

»Det är alldeles för hett», invände Magda som kommit litet ur humör efter det sista meningsutbytet. »För resten har du så fasligt långa klänningar nu för tiden, att du väl knappt kan gå i en trappa utan att stupa, mycket mindre klättra i träd», tillade hon i en smått försmädlig ton, alstrad af hemlig afundsjuka.

»Ja, det har du rätt i», medgaf Gertrud, »och du må tro det var besvärligt i början. Men alla mina jämnåriga på Edsbro gå i så här långa klänningar, och då måste jag göra så med, om jag inte ville bli utskrattad. Men jag kan ju sätta på mig en urväxt kjol så kan jag allt klättra i kapp med dig.»

De gamla minnena strömmade på nytt öfver Magda, och hon började småskratta.

»Minns du, den där gången, när vi lekte, att du var en ung spansk student, som bodde i en vindskupa, — det var högt uppe i pilen, det, och att jag var en fin donna, som bodde i våningen inunder? Och du spelade på luta och sjöng ballader för mig, till dess jag kände mig rörd af din trogna kärlek och lofvade att gå ut och promenera med dig.»

Nu skrattade också Gertrud.

»Och så klättrade vi ned ur pilen», fortsatte Magda, »och då föll du på knä och förklarade din kärlek för mig och tog mig om lifvet så häftigt, att jag trillade omkull midt i ett stort visitkort, som en af korna lämnat efter sig, men vi voro så i farten, att vi ej märkte något, förrän vi stego upp igen.»

»Å, så du då såg ut», skrattade Gertrud. »Du hade en nystruken ljus klänning på dig, för vi hade haft främmande till middagen, och midt på framvåden satt en stor mörk pladaska, som såg rent hemsk ut. Du var alldeles gråtfärdig, när du fick se, hur du stökat till dig.»»Det var du, som hittade på att vi skulle gå ner till ån och skölja af det värsta, och sedan måste jag ligga och torka i solen tills jag fick en brinnande hufvudvärk och ej stod ut längre. Då hade hela framvåden blifvit brungul och såg nästan värre ut än förr. Jag tordes inte gå hem öfver stora gården, för där sutto alla de gamla under lönnen, utan vi smögo oss in bakvägen genom köket, och så sprang jag upp och satte på mig ett rent förkläde för att skyla eländet. När jag sedan kom ned fick jag beröm af farmor, som trodde, att jag satt på mig det för att akta klänningen, men sedan blef det bannor af, skall jag säga. Det var ändå litet orättvist, för det var egentligen ditt fel, som —»

»Ja, och därför talade jag också om för dem hur allt gått till», inföll Gertrud lifligt, »och då kunde hvarken din mamma eller farmor låta bli att dra på munnen.»

»Och så fick jag förlåtelse», tillade Magda, »men klänningen måste jag gå med hela veckan till påminnelse om hur ovarsamt jag farit fram.»

»Ja det var på den tiden, det», sade Gertrud med en lätt suck. »Vet du Magda, jag undrar just, om vi någonsin skola få så roligt mer, som när vi voro mindre.»

»Jag har just inte märkt någon skillnad än», förklarade Magda sanningsenligt.

»Nej, det är kanske för tidigt än för dig att ha kommit underfund därmed», sade Gertrud eftertänksamt. »Men det dröjer nog inte så länge, förrän du också börjar tycka, att så mycket är barnsligt, som förr roat dig och längtar efter något annat, fastän du inte precis kan säga hvad. Då blir det så, ser du, att bäst man är uppe i en lek, så vill man bara gå ifrån alltsammans och sätta sig för sig själf.»

»Du är väl inte kär?» utbrast Magda, som fann denna bekännelse oroväckande.

Gertrud storskrattade.»Nej, det lämnar jag åt sådana gamla flickor som Harriet», svarade hon muntert och sprang upp. För sig själf tillade hon dock: »men jag tycker i alla fall om att tänka på hur det skall kännas, när jag får lära mig hvad det vill säga, och det gjorde jag aldrig förr».

Magda reste sig gäspande.

»Hvad skall du nu göra?» frågade hon.

»Jag måste gå upp och sätta en lapp på förklädet som jag ref sönder i går. Farmor tog löfte af mig, att det skulle bli gjordt i dag. Du kan gärna följa med och läsa en af Snoilskys dikter för mig, medan jag syr.»

Förslaget lockade ej Magda, som ej älskade poesi.

»Nej tack», sade hon med stor bestämdhet, »roligare kan man ha.»

»Då tänker du väl som vanligt hänga Harriet i kjolarna?»

»Nej, jag tänker gå och söka upp far», sade Magda kort.

FJÄRDE KAPlTLET.

'Far' och 'mor'.

Nu skulle jag önska, att jag kunde så beskrifva Magdas far för er, ni andra flickor, hvilka som hon tidigt förlorat sin mor, att ni kunde förstå hvarför hon höll så innerligt af honom, att det många år efter hans död knappt gick en enda dag utan att hon tänkte på och saknade honom.

Och så ville jag kunna väcka till lif hos dig, som är så lycklig att ännu äga din far i lifvet tanken på att ej likgiltigt fara fram med de dagar, som ännu äro dina egna, med de tillfällen som ännu bjudas dig att »Nej, det lämnar jag åt sådana gamla flickor som Harriet», svarade hon muntert och sprang upp. För sig själf tillade hon dock: »men jag tycker i alla fall om att tänka på hur det skall kännas, när jag får lära mig hvad det vill säga, och det gjorde jag aldrig förr».

Magda reste sig gäspande.

»Hvad skall du nu göra?» frågade hon.

»Jag måste gå upp och sätta en lapp på förklädet som jag ref sönder i går. Farmor tog löfte af mig, att det skulle bli gjordt i dag. Du kan gärna följa med och läsa en af Snoilskys dikter för mig, medan jag syr.»

Förslaget lockade ej Magda, som ej älskade poesi.

»Nej tack», sade hon med stor bestämdhet, »roligare kan man ha.»

»Då tänker du väl som vanligt hänga Harriet i kjolarna?»

»Nej, jag tänker gå och söka upp far», sade Magda kort.

FJÄRDE KAPlTLET.

'Far' och 'mor'.

Nu skulle jag önska, att jag kunde så beskrifva Magdas far för er, ni andra flickor, hvilka som hon tidigt förlorat sin mor, att ni kunde förstå hvarför hon höll så innerligt af honom, att det många år efter hans död knappt gick en enda dag utan att hon tänkte på och saknade honom.

Och så ville jag kunna väcka till lif hos dig, som är så lycklig att ännu äga din far i lifvet tanken på att ej likgiltigt fara fram med de dagar, som ännu äro dina egna, med de tillfällen som ännu bjudas dig attvisa honom all den kärlek och tacksamhet, som en god far har rättighet att utan påminnelser kräfva. Ty den dag, då han för alltid sluter sina ögon, har du gjort en förlust, för hvilken lifvet, hur gladt och ljust det än kan komma att gestalta sig, dock aldrig, aldrig skall kunna skänka dig full ersättning.

Det kommer kanske någon, som finner vägen till ditt hjärta, så att du tycker, att det ej mer kan rymma någon

annan, men snart skall du dock komma underfund med, att där finns ett rum, som ingen längre kan fylla.

Det är den kammare, som din far tog i besittning medan han ännu fanns på jorden, och där minnena af honom skola lefva kvar tills ditt hjärta slår sitt sista slag.

Mycken kärlek skall kanske komma dig till del, men den skall ock kräfva mycket i gengäld, och mången gång, då andra kunna tycka, att ingen kan vara lyckligare än du, skall du måhända i nattens tysta timmar öppna dörren till din tomma hjärtekammare och med tårade ögon och brinnande längtan tänka på honom, som gaf dig allt, kärlek, skydd och öfverseende utan att begära något i utbyte.

Och handskas lifvet hårdhändt med dig, dömes du att ensam genomvandra det, då kan dock ditt sinne ej helt förhärdas, ty de soliga minnena af din far skola hjälpas åt att tina upp isskorpan, som vill bildas kring ditt hjärta. Sådan gudomlig, odödlig makt har den kärlek, som ej söker sitt.

Lyckliga flickor, ni som ägen en far, sådan som Magdas, ack, skänken honom all den kärlek ni äro mäktiga! Lyckliga ni flickor, som ägen honom kvar ännu efter döden, hållen hans minne heligt och tacken Gud för det!

*

Redan när Magda var liten började hennes mor bli klen, så att hon ej orkade sysselsätta sig så mychethon önskade med sin lilla dotter och för hvart år som gick, återkommo allt oftare de dagar, hvilka hon måste tillbringa liggande på en soffa.

Då blefvo förmiddagarna ofta långsamma för den lilla yrhättan, som ej hade några jämnåriga lekkamrater, ty de kusiner hvilka bodde i samma stad som hon, voro flera år äldre och gingo för längesedan i skolan, och samma förhållande var det med barnen i de familjer med hvilka hennes föräldrar umgingos.

Det fanns visserligen i den gamla träkåken midt öfver gatan en liten flicka, som såg ut att vara precis lika gammal som Magda och med hvilken hon bra gärna velat leka, men mor, som låg därinne och ängslade sig för att hennes flicka skulle bli alldeles förvildad och hvarken kände till den lilla fiskardottern eller hennes hem ville helst, att Magda ej skulle sällskapa med främmande barn.

Därför fick hon leka för sig själf ute på gården eller också sitta ute i köket hos gamla Emilie och lyssna till hennes sagor om troll och skogsrån och andra besynnerliga varelser, som finnas i de stora skogarna. Ty Emilie var från Wärmland och kunde så många sägner och historier om sin hembygd, som det fanns dagar i året, men det var minsann icke ofta hon var vid lynne att tala om dem, och det hände till och med ibland, att hon utan vidare krus tog Magda i armen och körde henne ur köket.

Det var ledsamma stunder för Magda, när detta hände, men så hade hon så mycket trefligare de eftermiddagar, då far var hemma och hade tid att sysselsätta sig med henne.

Lektor Rehnborg var en skicklig öfversättare och mycket anlitad såsom sådan. De stunder han ansåg sig ha råd att stjäla från sitt arbete hade han nog allra helst ägnat åt sina kära historiska studier, men i stället offrade han dem utan knot åt sin sjuka hustru och lilla dotter. Lampan fick sedan brinna några timmar längre om nätterna i hans arbetsrum.

Far skulle allt ha förskräckligt brådtom eller

också vara alldeles förbi af trötthet efter några mer än vanligt ansträngande lektioner för att nännas svara 'nej', när Magda stack in hufvudet genom dörren och i segerviss ton frågade: »Får jag komma in?»

Ibland, när mor var bättre, satt hon också därinne i sin stora länstol, och då tyckte Magda att det var som söndag i det hemtrefliga rummet, hvars mörkröda gardiner gåfvo en så varm färgskiftning åt allting, att till och med de bjärta rosorna på den unga fruns kinder lyste rödare än vanligt.

Då kunde det hända, att lektorn läste någon berättelse högt för sin hustru, och Magda fick krypa upp i hans knä innanför nattrocken, där hon var så väl gömd, att bara ögonen och nästippen voro synliga.

Hon tyckte i allmänhet att de där berättelserna voro mycket tråkiga och obegripliga, men det gjorde detsamma. Att sitta så där tätt tryckt intill far och lyssna till hans hjärtas kraftiga, lugna slag med blicken beundrande fästad på moderns vackra ansikte var allt hvad som behöfdes att förvandla orosfågeln till den stillsammaste lilla flicka i världen. Detta var mycket, mycket roligare än alla upptänkliga lekar, och det var städse med en djup suck af ledsnad hon hörde fadern säga: »nu är mor trött och får ej sitta uppe längre. Vi måste hjälpa henne komma till ro, Magda.»

Ibland när modern ej orkade vara med, fick Magda sitta ensam inne hos sin far och så snart hon fyllt sex år togs det på allvar itu med lektionerna. Då kom abcboken fram och griffeltaflan, och då var far endast den bestämde skolmagistern, som ej tålde någon odygd. Arbetet gjorde han dock så nöjsamt, som om det blott varit en lek, under hans ledning gick det förunderligt lätt att lära sig allt möjligt, och Magda visste knappt ordet af, förrän hon kunde både läsa och skrifva. Utan tårar hade det till på köpet gått, så när som på de få gånger, då uppstudsighetens ande kommit öfver den lilla flickan.Hon kom emellertid snart nog underfund med, att far som far, och far som skolmagister voro två vidt skilda personer, men det var ej utan, att hon beundrade honom ännu högre än förr, när hon märkte, att han kunde hålla tyglarna så strama, att det ej lönade sig försöka ta ett enda litet skutt hvarken till höger eller vänster.

Annars var det nog så, att lektorn ofta fick höra, att han skämde bort sin flicka, men då småskrattade han bara.

»Alla naturer tåla ej vid samma behandling», sade han. »Magda har ett trotsigt lynne, men med hårda ord och bannor kommer man ej långt med henne. Det, som jag håller bland det viktigaste af allt, har jag likväl trots all min påstådda efterlåtenhet lyckats lära henne; det skulle aldrig falla henne in, att med en osanning söka öfverskyla ett fel. Har hon gjort någonting galet så behöfver jag ej vänta, tills andra tala om det för mig, det gör hon alltid själf.»

»Kanske därför, att hon vet det är säkraste sättet att undslippa straff», var det någon som invände.

»Nej», svarade lektorn lugnt, »lika visst som hon vet, att hon får förlåtelse för ett erkändt fel, lika säkert vet hon, att straff likväl följer på hvarje verkligt felsteg.»

När Magda började gå i skolan fick hon så många lekkamrater och så mycket nytt att tänka på, att det var, som om hon kommit litet bort från fadern.

Det blef så ovanligt tyst om eftermiddagarna inne i hans arbetsrum, och det kan nog hända, att han stundom längtade efter sin tös och hennes glada pladder, men när han då hörde hennes och hennes väninnors muntra skratt ute på gården, smålog han förnöjd.

»Det gör barnet godt att vara bland jämnåriga», tänkte han; »jag kan inte begära, att hon skall trifvas bäst i mitt sällskap.»

Men efter en tid hände det allt oftare, att Magdastack hufvudet genom dörren och frågade, som förr: »får jag komma in?»

Så småningom blef det åter en kär vana för henne att tillbringa en stor del af sina eftermiddagar inne hos fadern. Där läste hon sina läxor och när de voro förhörda, tog far fram någon af sina många roliga sagböcker och Magda fick krypa upp i soffan och fördjupa sig i läsningen af dem, och var det någonting hon ej förstod, förklarade han det för henne. Det fanns beständigt ingen, som kunde och förstod så mycket som far, tyckte Magda, och det märkvärdigaste var, att den öfvertygelsen behöll hon kvar hela lifvet igenom.

Lektorn undrade smått öfver att hans dotter drog sig så mycket tillbaka från sina skolkamrater, men han var en klok man och gjorde inga direkta frågor.

Kanske han också förstod, att Magdas häftiga lynne kunde vara skuld därtill, fastän han ej yttrade något om sina farhågor till henne.

Denna vinter föll det sig dock så, att han ofta talade med henne om sin egen barndom, hur egensinnig och häftig

han varit — det ville då Magda alls inte tro — och hur han stött många goda vänner och kamrater från sig, ända tills han begynte komma underfund med, att man aldrig kunde få riktigt roligt här i världen, så framt man ej försökte lägga band på sitt häftiga lynne. Det man talade i häftighet fick man alltid bittert ångra, sade han, och Magda gaf honom i tysthet rätt och längtade att bli lik honom.

När han märkte hur hon på allvar försökte kufva sitt lynne, smålog han för sig själf, ty då visste han, att hvad han berättat i de stilla skymningsstunderna gjort intryck på dotterns lättrörda sinne.

Allt som åren gingo blef lektorskan klenare, och den smygande sjukdomen, på hvars fara hon själf ej ville tro, bröt på allvar ut.

Endast korta stunder kunde hon lämna sin soffa, och Magda greps stundom af en ångestfull aning,som hon ej på länge tordes anförtro åt någon. Tänk om mor aldrig mer skulle bli frisk!

Men den vintern, då Magda fyllde tolf år, var det som om en förbättring inträdt i den sjukas tillstånd, och hon talade ofta med glädje om sommaren, då de åter skulle få resa till Tomteboda. Inte gör den, som snart måste dö, upp några planer för framtiden!

Men så en dag blef doktorn helt hastigt efterskickad. Han stannade länge inne i sängkammaren, och när han sedan gick, såg Magda att far hade gråtit.

»Är mamma mycket sjuk?» frågade hon, utom sig af ångest.

»Ja barn, hon är mycket sjuk», svarade han med darrande röst. »Bed till Gud, liten, att han hjälper henne och oss.»

Han tryckte Magda hårdt intill sig och gick åter in i sängkammaren, men dit fick hon ej följa honom: »mor var så trött.»

Lektorn tillbringade nu nästan alla sina lediga stunder inne hos den sjuka, och släktingarna kommo den ena efter den andra och bjödo Magda så vänligt hem till sig; det gjorde också skolkamraterna, men hon hade ej länge ro på något ställe af fruktan att gå miste om något tillfälle att komma in till modern.

Men en dag, när Magda kom hem från skolan, satt mor åter på sin gamla plats i länstolen vid fönstret, och hon hade så röda rosor på kinderna, och hennes stora ögon glänste så underbart klara, att den lilla flickan rusade fram till henne med ett utrop af förtjusning.

»Ack mor, mor, håller du på att bli frisk igen?» ropade hon, och modern svarade leende, att nu var hon mycket bättre. Flera timmar å rad kunde hon sitta uppe igen, och Magda strålade af glädje.

Hon kunde bara inte förstå, att far såg så ledsen ut, när mor inte såg det, och att det låg så mycket deltagande i den vänlighet alla slösade på henne själf, som om det snart skulle hända någonting tråkigt.Och så var det, som om någonting oförklarligt med ens skilt mor från alla andra människor. De blefvo så förunderligt stilla i hennes närhet och Magda tyckte, att de talade så vördnadsfullt till henne, som om hon stått högt öfver dem alla.

»Jag förstår inte, hvarför alla se så högtidliga ut, så snart de komma in till mor», sade Magda en dag till Emilie, »alldeles, som om de voro i kyrkan.»

Emilie snöt sig häftigt.

»Det är för att de tycka, att hon står närmare Gud och hans heliga änglar än vi andra», svarade hon med otydlig röst.

Magda fann detta svar besynnerligt, men tydde det så, att litet hvar kommit underfund med hur mycket rarare och snällare hennes mor var än alla andra.

Det dröjde dock ej många dagar, förrän hon fick rätta tydningen på Emilies svar.

Det var mors födelsedag, och Magda hade prydt frukostbordet med en vacker blombukett, som hon fått köpa hos stadsträdgårdsmästaren.

Under lektorskans tallrik hade hon smugit ett litet paket innehållande ett par grå pärlmuddar, som Magda haft så brådt att få färdiga; de skulle nog bli sköna och varma åt mor, som var så frusen af sig.

Solen sken så klart denna vackra söndagsmorgon, och den lilla flickan tyckte att salen ej på länge sett så ljus och glad ut, som denna dag. Hon kastade en otålig blick på klockan.

»Mor borde komma just nu, när kyrkklockorna börja ringa», tänkte hon, »det vore precis, som om de ringde till hennes ära.»

Men mor kom inte. Hon skulle ej få beundra de vackra blommorna, eller pröfva muddarna och med några vänliga ord tacka Emilie för den delikata kaffetårta hon bakat åt sin unga matmor. Ej heller skulle hon få göra sig fin i den varma nattrock far köpt hem åt henne eller fröjdas åt den rika blomsterskörd hennes många vänner tänkt uppvakta henne med längre fram på dagen.En annan användning skulle de blommorna sedan få. Ty efter en stund, innan klockorna ännu slutat ringa, blef det samma spring och uppståndelse i det lilla hemmet, som förra gången mor blef så häftigt sjuk, och doktorn efterskickades i hast.

»Är det farligt?» ropade Magda och hakade sig ångestfullt fast vid Emilies arm.

Den gamla jungfrun såg på henne med en min af djupaste sorg och deltagande.

»Ja, frun har haft blodstörtning igen», svarade hon, »men nu måste Magda vara en snäll och duktig flicka, så alt hon inte stör mamma.»

Och Magda var duktig, hon knep ihop läpparna och kväfde gråten — i hvilken stund som helst kunde hon ju bli inkallad i sjukrummet.

Men det dröjde många timmar, ja en hel kvalfull evighet, innan kallelsen kom.

Magda gick på tå fram till sängen, vid hvilken lektorn satt med hustruns hand sluten i sin.

O, så förändrad mor var, där hon låg tyst och stilla med slutna ögon. Rosorna voro försvunna från kinderna, och för första gången såg Magda nu hur infallna de voro. Det mörka, lockiga håret låg fastklibbadt i pannan, den fina näsan såg så besynnerligt tom och hopknipen ut, och vid tinningarna syntes stora fördjupningar, som Magda ej förr lagt märke till.

Men uttrycket i det aftärda ansiktet var så underbart lugnt och fridfullt, att den lilla flickan blef lugn och stilla till sinnes vid det hon blickade ner därpå, fastän tårarna oafbrutet rullade utför hennes kinder.

Hon kastade en förstulen blick på fadern.

Han satt orörlig med fast sammanpressade läppar och ett uttryck i sitt ansikte, som Magda aldrig förr sett, och som nästan skrämde henne.

Den frid, som hvilade öfver den döende och hela det lilla rummet hade ännu ej nått honom. Han satt där styf och stel med en min, som om han anklagat någon för grymhet och orättvisa. Det varendast, när hans lilla hustru slog upp ögonen och såg på honom, som hela hans ansikte förändrades. Med oändlig kärlek böjde han sig ned öfver henne, torkade svettdropparna ur hennes panna och jämkade kudden tillrätta under hennes trötta hufvud.

»Hvar är Magda?» frågade hon en gång med svag röst.

Den lilla flickan böjde sig fram och lutade sin kind mot moderns.

»Gud signe min flicka — var snäll mot far», hviskade den döende, men när Magda försökte smyga sin hand i hennes, drog hon den sakta undan och famlade efter mannens, som hon sedan ej mera släppte.

»Läs: 'Jag längtar af allt hjärta'», bad hon.

Med darrande röst, som dock småningom blef stadigare, läste lektorn den vackra psalmen, och det bittra uttrycket vek bort ur hans ansikte, då han såg det förklarade leende, som spred sig öfver hans älsklings bleka läppar.

Nu började kyrkklockorna ringa till aftonsång. Magda ryckte häftigt till och begynte snyfta högt och

hjärtslitande.

Ett uttryck af oro, som om hon blifvit störd flög öfver moderns anlete; Magda såg det och tryckte näsduken hårdt mot munnen för att kväfva hvarje ljud.

»Farväl, nu vill jag somna och fridens hem bebo. O, varen snart välkomna till samma goda ro. Ack, ljuft är hvilans läger och natten fort förbi. Farväl! — mitt hjärta säger: I himlen råkas vi»,

läste lektorn sakta och högtidligt.

De tunga ögonlocken höjde sig än en gång, de vackra mörkblå ögonen hvilade för ett ögonblick med oändlig kärlek på de två, som stått henneshjärta närmast. Så slöto de sig åter, en lätt suck hördes, och därpå blef det tyst i rummet, — dödstyst.

*

På kvällen, sedan Magda lagt sig, kom fadern in till henne. Mycket blek och förgråten såg han ut, men det var, som om något af den dödas fridfulla lugn kommit öfver honom.

Han drog en stol fram till sängen och lutade sig ned öfver dottern, som under våldsamma snyftningar borrade ansiktet ner bland kuddarna.

»Gråt inte så, liten», sade han mildt och lugnande, »tänk på, att mor har godt och är lycklig.»

»Ja, men hon fick aldrig pröfva mina muddar», snyftade barnet.

Det ryckte häftigt i lektorns ansikte. Han tog flickan upp i sin famn, och med kind tryckt mot kind gräto de tillsammans öfver henne, åt hvilken de aldrig mer skulle få skänka något litet kärleksbevis.

FEMTE KAPlTLET.

Magda.

Den första tiden efter moderns död var Magda alldeles förtviflad och afvisade med otålighet alla försök, som gjordes att trösta henne. På skolgång var ej att tänka, och förslaget att hon en tid skulle vistas hos sin gifta moster mottogs af henne med en ström af tårar.

Den stackars lektorn visste knappt hvad han skulle taga sig till, och den djupa sorg hvilken han för dotterns skull dolde så godt han kunde, samt oron för henne, som dagen i ända grät efter sin mor var hjärta närmast. Så slöto de sig åter, en lätt suck hördes, och därpå blef det tyst i rummet, — dödstyst.

*

På kvällen, sedan Magda lagt sig, kom fadern in till henne. Mycket blek och förgråten såg han ut, men det var, som om något af den dödas fridfulla lugn kommit öfver honom.

Han drog en stol fram till sängen och lutade sig ned öfver dottern, som under våldsamma snyftningar borrade ansiktet ner bland kuddarna.

»Gråt inte så, liten», sade han mildt och lugnande, »tänk på, att mor har godt och är lycklig.»

»Ja, men hon fick aldrig pröfva mina muddar», snyftade barnet.

Det ryckte häftigt i lektorns ansikte. Han tog flickan upp i sin famn, och med kind tryckt mot kind gräto de tillsammans öfver henne, åt hvilken de aldrig mer skulle få skänka något litet kärleksbevis.

FEMTE KAPlTLET.

Magda.

Den första tiden efter moderns död var Magda alldeles förtviflad och afvisade med otålighet alla försök, som gjordes att trösta henne. På skolgång var ej att tänka, och förslaget att hon en tid skulle vistas hos sin gifta moster mottogs af henne med en ström af tårar.

Den stackars lektorn visste knappt hvad han skulle taga sig till, och den djupa sorg hvilken han för dotterns skull dolde så godt han kunde, samt oron för henne, som dagen i ända grät efter sin mor varnästan mer än den förr så lifskraftige mannen kunde uthärda.

»Den stackars lektorn», sade stadsborna sins emellan, »så djupt han måtte sörja sin hustru. Han har ju blifvit så blek och mager, att man knappt kan känna igen honom.»

Vid första beklagande ord till honom själf såg han dock så afvisande ut, att de goda stadsborna funno för godt att lämna honom i fred.

Madga fick däremot så mycket rikligare del af deras medlidande och fann sig slutligen så väl däraf, att hon i stället för att försöka kufva sin sorg hängaf sig allt mer ohejdadt åt den.

Hon ville knappt erkänna det för sig själf, men i djupet af hennes hjärta rörde sig en dunkel föreställning om, att hennes förtviflan gjorde henne intressant i mångas ögon. Saknaden efter modern hotade att taga en osund och skadlig riktning, men till all lycka fanns det i staden en gammal förståndig fru, allas 'tant Hedda' som öppnade hennes ögon för hur själfvisk hon varit.

En dag kom hon på besök vid den tid, då hon visste att lektorn var upptagen i skolan. Efter en stunds samspråk med den lilla flickan, drog hon henne intill sig och såg på henne med en på samma gång vänlig och allvarligt forskande blick.

»Säg mig, lilla Magda», började hon utan att nämna ett ord om flickans förgråtna ögon, »har du gifvit akt på hur sjuk din far ser ut?»

Magda ryckte förskräckt till. Hon hade varit så upptagen af sin egen saknad, att hon ej lagt märke till förändringen hos fadern.

»Har han sagt, att han är sjuk?» frågade hon ängsligt.

»Nej, det har han inte, men det är ej svårt att se hur förändrad han blifvit.»

»Han längtar nog också förskräckligt efter mamma», sade barnet sakta.»Har du någonsin försökt trösta och lifva upp honom?»

Magda såg förvånad ut.

»Nej, hur skulle jag kunna det, som själf är så ledsen», svarade hon halfsnyftande.

»Han är säkert ännu mer sorgsen och bedröfvad än du, och likväl gör han allt hvad som står i hans förmåga för att trösta och muntra upp dig, icke sant?»

Visst var det så. Hur många gånger hade han ej tagit Magda i knäet och talat så kärleksfulla och milda ord till henne, att tårarna upphört att rinna, och hon åter kunnat finna nöje i sina vanliga sysselsättningar.

Magda hängde hufvudet.

»Hvem har försökt skingra hans sorgsna tankar och slätat vecken i hans panna. Säg liten, hvem har gjort det, och hvem har varit närmast att göra det?»

Magda snyftade sakta.

»Hvad tror du mamma helst ville: se sin flicka hängifva sig åt sin själfviska sorg, eller se henne bjuda till att bli sin fars lilla tröst?»

Moderns ord »var snäll mot far», ljödo åter i barnets öron, och med ett skarpt styng i hjärtat påminde hon sig de många gånger hon låtit sina tårar ohejdadt flöda och funnit ett vemodigt nöje af att bli smekt och tröstad af fadern.

Högt snyftande slog hon armarna kring sin gamla väninnas hals.

»Ack tant, jag har bara tänkt på mig själf», mumlade hon.

Den gamla frun såg nöjd ut — hon trodde sig ha nått sitt mål.

»Jag vill ej hålla några predikningar för dig, barn, blott påminna dig om, att när du försöker att tåligt bära den sorg Gud lagt på dig, och gör till din uppgift att lifva upp och glädja din far, då sörjer du din mor på ett sätt, som är henne värdigt och kan förlita dig på, att du en gång i glädje får återse henne.»Från den dagen beflitade Magda sig om att visa sin far ett gladt ansikte, när han trött och nedslagen kom hem från lektioner, och mer och mer sällan hände det, att hon kröp upp i hans knä, för att gråta ut hos honom.

I dess ställe lärde hon sig så småningom att ge akt på hans ansikte, och när vecket mellan ögonbrynen var djupare och blicken sorgsnare än vanligt, då hittade hon alltid på något, som tvang hans tankar i en annan riktning. Än ville hon nödvändigt gå ut och gå, än var det en läxa, som var så ovanligt svår, att hon ej kunde läsa den utan hans hjälp.

Om han då tog på sig sin barska magistermin och otåligt utbrast: »försök då för en gång att använda dina tankar!» såg Magda så vanvördigt belåten ut, att lektorn blef helt förbluffad. Och när hon första gången efter moderns död lyckades narra honom att skratta blef hon så förtjust, att hon måste springa ut och gråta en liten stund för sig själf.

Ju mer hon uppbjöd att förströ fadern, dess lättare blef hon själf om hjärtat. Saknaden efter modern fanns ännu kvar djup och stark som förr, men den tog sig ej längre häftiga utbrott. Så småningom skedde elt omslag i hennes känslor, och liksom hon förut satt en ära i att så tydligt som möjligt lägga sin sorg i dagen, blef hon nu allt angelägnare att gömma den för sig själf. Till att börja med skedde det för att ej öka faderns smärta, men till slut blef hon så van att i hans sällskap lägga band på sina känslor, att hon blott sällan af sig själf förde talet på den döda.

När lektorn märkte detta, drog han en suck af lättnad.

»Gud ske lof, att barnet börjar glömma sin sorg», tänkte han, men fann på samma gång denna förändring så underlig och ofattlig, att han omedvetet blef litet sträfvare i sitt sätt mot dottern.

En dag, då han tidigare än vanligt kom hem frånskolan, sökte han öfverallt efter Magda och träffade henne slutligen uppe i en garderob, där hon satt på en koffert med hufvudet inborradt i en af moderns klänningar.

Lektorn stod ett ögonblick stilla och ropade därefter med halfkväfd röst:

»Magda!»

Hon rusade förskräckt upp, och en stark rodnad spred sig öfver hennes tårdränkta kinder.

»Jag skulle gå upp efter några lappar i kofferten», stammade hon liksom ursäktande, »och då fick jag — se —» hon kastade en hastig blick på klänningen och höll med möda tillbaka sina snyftningar.

Fadern drog henne ömt intill sig.

»Jag förstår», sade han sakta och med tårfyllda ögon, och nu förstod han också, att kärleken till honom själf drifvit henne att sluta sin sorg inom sig.

SJÄTTE KAPITLET.

En efterlängtad dag i veckan.

Gertrud och Magda stodo nere vid grinden och blickade så ifrigt utåt landsvägen som om de väntat något riktigt kärt besök. Och på soffan under lönnen sutto doktorn och lektorn och sågo ut, som om de också väntade på någon.

Det var en varm lördagsförmiddag, och solen gassade redan hett. Denna tid af dagen plägade morbror Hans annars tillbringa på sitt rum och lektorn ägna åt sin öfversättning, men nu gjorde ingen af dem min att gå till sitt arbete.

Lektorn sköt hatten tillbaka i nacken, stack skolan, sökte han öfverallt efter Magda och träffade henne slutligen uppe i en garderob, där hon satt på en koffert med hufvudet inborradt i en af moderns klänningar.

Lektorn stod ett ögonblick stilla och ropade därefter med halfkväfd röst:

»Magda!»

Hon rusade förskräckt upp, och en stark rodnad spred sig öfver hennes tårdränkta kinder.

»Jag skulle gå upp efter några lappar i kofferten», stammade hon liksom ursäktande, »och då fick jag — se —» hon kastade en hastig blick på klänningen och höll med möda tillbaka sina snyftningar.

Fadern drog henne ömt intill sig.

»Jag förstår», sade han sakta och med tårfyllda ögon, och nu förstod han också, att kärleken till honom själf drifvit henne att sluta sin sorg inom sig.

SJÄTTE KAPITLET.

En efterlängtad dag i veckan.

Gertrud och Magda stodo nere vid grinden och blickade så ifrigt utåt landsvägen som om de väntat något riktigt kärt besök. Och på soffan under lönnen sutto doktorn och lektorn och sågo ut, som om de också väntade på någon.

Det var en varm lördagsförmiddag, och solen gassade redan hett. Denna tid af dagen plägade morbror Hans annars tillbringa på sitt rum och lektorn ägna åt sin öfversättning, men nu gjorde ingen af dem min att gå till sitt arbete.

Lektorn sköt hatten tillbaka i nacken, stacktummarna i ärmhålen på västen och pustade — har var ingen vän af stark värme.

Doktorn tog upp sin stora silfverrofva ur fickan.

»Klockan är redan tio minuter öfver tio», sade han smått misslynt. »Han brukar väl annars alltid vara här senast tio.»

Han stoppade åter klockan i fickan, och lutade sig framåt med båda händerna stödda mot den med guldknapp försedda käppen, som han sakta stötte mot marken — ett säkert tecken på att den snälle gubben börjad förlora tålamodet.

De båda herrarne försjönko en stund i djupa funderingar, hvarur de väcktes af ett gällt rop:

»Nu kommer han!» följdt af en häftig smäll i grinden.

Lektorn sköt hatten tillrätta, doktorn rätade på sig, och båda följde med intresserade blickar de två flickorna som rusade mot en linkande gubbe, hvilken långsamt närmade sig. Gubben gick så krokryggig, som om han höll på att digna till jorden under tyngden af den svarta läderväska han bar i en rem kring halsen.

Det var få i bygden, som kunde skryta med att vara så efterlängtad som Post-Lars, men så var han ju också länken mellan den yttre världen och Tomteboda lilla samhälle, och snart sagdt oräkneliga voro de glada såväl som sorgliga budskap han fört dem emellan under de tjugu år han regelbundet en gång i veckan knogat mellan den närmaste småstaden och Tomteboda. I prostgården mottogs han alltid såsom en välkommen gäst och kunde vara säker på en riklig traktering efter sin långa promenad.

»Kom ihåg, att det är min tur i dag», sade Gertrud till Magda, medan de sprungo.

»Nej, det är det inte», svarade Magda med stor bestämdhet. »Du måtte väl minnas, att det är jag, som skall bära väskan. Det var din tur förra lörda'n.»

Gertrud var så andfådd, att hon blott kunne flåsa:

»Fråga Post-Lars får du höra.»Innan de hunnit fram till Lars påminde sig Magda verkligen, att det var hon som förra veckan burit upp postväskan till morbror Hans, och därför saktade hon nu med onådig min stegen och lät Gertrud få försprång. Hvad tjänade det till att springa så att svetten lackade, då man ändå ej hade något för besväret?

Hvarför skulle nu också Gertrud ha så godt minne? Nu dröjde det ju en hel vecka igen, innan det blef Magdas tur att befria Lars från väskan och högtidligt marschera fram till doktorn med den medan Lars själf styrde kosan direkte till köket.

»Hur mår små mamsellren i dag?» frågade gubben och stod helt beskedligt stilla, medan Gertrud rätt ovarsamt drog väskan öfver hans hufvud. »Skäms ni rakt inte att röfva posten i dag också?» och han plirade skälmaktigt med sina klippska små ögon.

Detta hans stående skämt hälsades som vanligt med ett muntert skratt af Gertrud, men Magda, som nu hunnit fram till dem drog ej ens på munnen.

Post-Lars var dum, tyckte hon, och för resten var det bara ett fånigt påhitt att inte låta honom i lugn och ro bära väskan ända fram till bestämmelseorten.

Som nog litet hvar af oss vet, får man en så konstig uppfattning af saker och ting, när man ej är vid godt humör.

Gertrud, som kastat en förstulen blick på kusinen förstod strax hur det stod till med henne, och med tanke på att hela dagens trefnad skulle bli förstörd, om Magda riktigt fick arbeta sig in i sitt dåliga lynne, räckte hon henne väskan.

»Du får gärna bära den om du vill», sade hon vänligt. »Vi kan låtsas, att det är din tur.»

Magda slog en knyck på nacken — några nådesbevis ville hon alls inte ha.

»Som om jag skulle vara så angelägen att bära den där flottiga pjäsen», sade hon ringaktande, men dock med af grannlagenhet sänkt röst för att Larsej skulle höra hur föraktligt hon uttryckte sig om hans kära skatt.

»Som du vill då», sade Gertrud och stack i väg med tvistefröet — tänk, hvad morbror Hans och farbror Olof måste vara otåliga.

Doktorn hörde hur grinden åter flög upp, men rörde sig ej ur fläcken, och lektorn såg ej heller upp vid det efterlängtade ljudet.

Det var som om de båda herrarna blygdes för att öppet lägga i dagen sin ifriga längtan efter tidningarna. Doktorn drog blott helt långsamt upp nyckeln till väskan ur västfickan och lade den framför sig på bordet, och lektorn torkade omsorgsfullt sina glasögon; det skadade ej att i tid göra sig i ordning.

Det var en sådan njutning bara att hålla väskan i handen, att doktorn, när han väl hunnit så långt, aldrig gjorde sig stor brådska att öppna den. Farmor kom långsamt gående utför den höga farstutrappan och Harriet sprang varm, rödblommig och degig om fingrarna ur bagarstugan — morbror Hans ville låta dem hinna fram innan han vred om nyckeln i låset.

»Farmor, akta sig!» ropade Gertrud förskräckt, då den gamla frun stod i begrepp att slå sig ned på en af trädgårdsstolarna. »Den håller inte att sitta på. Ena benet är afbrutet.»

Farmor öfvertygade sig skyndsamt om sanningen af denna utsago.

»Hvem har gjort det?» frågade hon. »I går voro alla stolarna hela.»

Gertrud kastade en blick på kusinen, som slagit sig ned på soffan bredvid fadern.

»Det gjorde jag», svarade Magda surmulet. »Jag satt bara och vickade på den litet, och så ramlade den omkull, och så —»

»Du är en oförbätterlig slarfva», sade lektorn missnöjd. »Hvarför gillrade du sedan upp den igen? Var det för att

narra andra att sätta sig?»»Jag tyckte det var roligt att få se Gertrud med benen i vädret», förklarade Magda ogeneradt, »men hon råkade komma just när jag höll på med stolen, och se'n glömde jag bort alltihop.»

»Tänk du, om farmor hunnit sätta sig —»

Ja, Magda hade redan hunnit tänka sig in i den situationen och kunde ej afhålla sig från ett sakta fnitter, men afbröt sig förskräckt vid en skarp tillrättavisande blick från fadern.

Till all lycka voro farmor och morbror så upptagna af att sortera bref och tidningar, att de för tillfället ej hade ögon eller öron för något annat. Men farmor påminde sig dock snart den fara i hvilken hon sväfvat och tog ordet ur munnen på sin son:

»Flytta bort stolen, Magda», sade hon strängt, ty hon var ingen vän af okynnigt skämt, »och hör sedan efter, om Jonas har tid att laga den i kväll.» Jonas var gårdsdrängen och flickornas stora favorit.

»Här är ett brefkort från Gerhard till Harriet», sade doktorn och räckte det åt den unga flickan, som rodnade lätt, ty hon visste utan att ens se upp, att småflickorna sågo på henne med en smått gäckande min.

»Hvad skrifver han?» frågade farmor och såg upp från ett bref från en af sina sonhustrur.

»Han kommer hit i dag», svarade Harriet, som ögnat genom de få raderna. »Han har varit på Sätra ett par veckor och tyckte att det var lämpligt att komma hit öfver sönda'n.»

»Det är bra hyggligt af Högbloms att skjutsa honom två mil i hettan», anmärkte lektorn och såg upp från sin tidning. Det var en egenhet hos honom att på samma gång han satt fördjupad i sin läsning kunna följa med hvad som sades omkring honom. Hans morbror däremot var både blind och döf för den yttre världen så snart han höll en bok eller tidning i handen.»Om han blir skjutsad hit, så är det väl hans afsikt att gå tillbaka till Sätra», sade farmor, som visste hur rädd doktorn var om sina välfödda vagnshästar.

»Nej, han har hyrt sig en velociped för sommaren», svarade Harriet och rodnade åter, denna gång på Gerhards vägnar, som gjort sig skyldig till ett så syndigt slöseri. Den tiden voro velocipederna ej alls så vanliga som nu, och det väckte därför allmän förvåning att Gerhard fallit på den tanken att ens hyra sig en sådan.

Gertrud kastade en skälmaktigt menande blick på systern.

»Det är för din skull han gjort det», sade den så tydligt som ord.

»När man talar om solen skiner den», ropade Magda, och alla utom doktorn kastade en blick ner mot grinden.

En långbent gänglig yngling kraflade sig ned från den klumpiga tingest som utbytts mot senare tiders eleganta bicycle, öppnade grinden och äntrade åter efter flera misslyckade försök upp på velocipeden för att i all sin prydno hjula fram till lönnen.

Det märktes dock att ännu återstod mycken öfning, innan han kunde behärska situationen.

»O, nu ramlar han öfver järnkedjan kring rundeln!» ropade farmor förskräckt, då velocipeden gjorde en betänklig sväng åt vänster.

Lektorn följde med kritisk blick den stackars ynglingens krampaktiga försök att hålla rak kurs.

»Han tycks vara angelägen att först undersöka bikuporna, innan han hälsar på oss», anmärkte lektorn, då den obändiga maskinen visade benägenhet att göra öfverhalning åt sagda håll.

»Hoppa utaf! Hoppa utaf!» ropade Harriet ur stånd att längre styra sin oro.

Men det var, som om hennes röst elektriserat Gerhard, ty han trampade sin maskin med förtviflad fart. Den susade i väg efter eget godtfinnande, tog törn motfarstutrappan och vräkte slutligen omkull både sig själf och sin ryttare midt framför åskådarna.

»Gud förbarme sig!» utbrast farmor och reste sig förskräckt. Doktorn som ej kunnat undgå att höra braket när velocipeden for öfver ända, tittade upp öfver glasögonen och sade helt trankilt: »jaså, är du här nu, Gerhard.

Välkommen», hvarpå han återtog läsningen,

Harriet tordes af rädsla ej röra sig ur stället, men lektorn reste sig lugnt, och begynte undersöka velocipeden, ty en hastig blick på Gerhard öfvertygade honom om att denne åtminstone ej tagit skada af fallet.

Magdas dåliga lynne var för ögonblicket som bortblåst, och småflickorna gapskrattade, då Gerhard helt lugnt vände sig om så att han kom i sittande ställning och med händerna knäppta om knäet sade sitt säfliga: »god dag.»

Men Harriet rynkade pannan; hon hoppades vid hvarje nytt besök, att Gerhard skulle bli allt mer lik hennes drömmars stolte kung. I dess ställe tyckte hon, att han blef drumligare och hans klumpiga försök att visa henne sin beundran gjorde honom blott löjeväckande. Det förargligaste af allt var att småflickorna inbillade sig, att hon upptog hans hyllning med förtjusning.

I fjol hade hon verkligen intalat sig att Gerhard var en ganska intressant ung man, men i år var det omöjligt; hon hade visst vuxit ifrån honom.

Men när han kraflat sig upp och hälsat på alla de andra, räckte han henne handen med en min, som om han sparat det bästa till sist, och då kunde hon ej låta bli att tycka, att han hade bra trohjärtade blå ögon.

Harriet beslöt alltså, att i nåder låta beundra sig äfven denna gång; det är likväl roligare att höra en tafatt människa säga, att man är söt och behaglig än att aldrig få höra ett ord om den saken. Farmor var trots sin blida natur mycket bestämd isomliga afseenden och ansåg att unga flickor borde hållas till arbete och läras att slå döförat till för allt dumt smicker. Så hade hon själf blifvit uppfostrad och funnit sig väl däraf.

Lektorn, som måste nöja sig med att första gången läsa tidningarna i bakvänd ordning för att doktorn skulle få börja från början blef först färdig med dem. Han sparde det viktigaste tills han blef ensam herre öfver dem strax före middagen, när morbror Hans tog sin lilla lur.

Farmor tittade som hastigast genom numren hvart efter de blefvo lediga, Harriet ögnade igenom förlofnings- och dödsannonserna samt klippte ur följetongen — hennes vanliga söndagslektyr — och småflickorna slogo som hökar ner öfver Familjejournalen.

Morbror Hans satt alltid längst kvar, men så snart han hörde klockan slå half tolf, vek han ihop tidningarna och gick upp på sitt rum för att skrifva predikan färdig. Sedan stod platsen under lönnen vanligtvis tom till dess eftermiddagskaffet skulle drickas.

»Får jag följa med dig, far?» frågade Magda och stack armen under faderns, då han reste sig upp för att gå ner i stora gästrummet, som i år fick tjänstgöra såsom hans arbetsrum.

Innan han hann svara, ropade Gertrud på Magda.

»Nå, hvad är det?» frågade hon onådigt och vände långsamt om, medan lektorn gick in.

»Du glömde att flytta bort stolen.»

»Nej, det gjorde jag inte», svarade Magda kort.

Gertrud spärrade upp ögonen.

»Ja men farmor —»

»Bråka inte nu», sade Magda otåligt. »Hon bestämde alls ingen tid när det skulle ske, och just nu roar det mig inte att göra det.»

Hon hade bestämt sig för att skaffa sig ett litet extra nöje innan hon åtlydde tillsägelsen, och ett osökt tillfälle därtill erbjöd sig snart.»Nach belieben», sade Gertrud, som kunde tyska, och gick sin väg. När Magda satte sig på tvären var hon intet trefligt sällskap.

Den lilla flickan hade redan utsett Gerhard till sitt offer, men fick nu syn på en annan person, som kom hennes ögon att tindra.

Med gravitetiska steg kom den prydlige klockaren spatserande upp på gården för att såsom vanligt på lördagarna afhämta kungörelser och dylikt för morgondagen.

»Är herr doktorn uppe på sitt arbetsrum?» frågade kantorn och lyfte på hatten helt försiktigt för att den vackra svarta peruken ej skulle åka på sned.

Magda gjorde en liten knix och visade inbjudande på en af trädgårdsstolarna.

»Var så god och sitt ner, medan jag springer upp och ser efter», sade hon artigt, i det hon samtidigt kastade en förstulet forskande blick omkring sig. Hon ville helst ej ha några åskådare just nu.

Kantorn tackade och slog sig intet ondt anande ned på den erbjudna stolen, medan Magda för att få någon förevändning att åse den väntade katastrofen samlade ihop några kuvert, som ännu lågo kvar på bordet.

»Så hett det är i —» började klockaren men tystnade hastigt. Det afbrutna stolsbenet gaf helt sakteliga vika; den olycklige klockaren fäktade ett ögonblick hjälplöst med armarna och for därpå med en så väldig duns ner i marken, att hatten trillade af och peruken åkte ner på ena örat.

Glömsk af all försiktighet skrattade Magda så att tårarna trillade; detta var tusen gånger lustigare än när Gerhard tumlade af velocipeden. Å, bara att se på kantorns häpna min — bara det sätt hvarpå han makade peruken till rätta — bara hans grimas när han långsamt reste sig upp och med några mindre väl valda ord gned sig på benet — å, det var så att man kunde skratta sig till döds.Kantorn kastade en misstänkt forskande blick på flickan. En sådan näsvis flickslyna, som kunde ge sig till att skratta åt olyckan; det skulle hon allt få för, bara han hunnit sansa sig litet. Kanske hon när allt kom omkring vetat, att stolen var söndrig? Det såg sannerligen ej bättre ut.

Hans misstanke öfvergick snart till visshet, ty Magdas farmor, som åsett tilldragelsen från sängkammarfönstret kom utskyndande med en för henne ovanlig brådska.

»Magda, bed kantorn ögonblickligt om förlåtelse», befallde hon strängt, »och gå sedan upp på mitt rum.»

Magda svängde sig trotsigt om på klacken och gjorde min af att gå utan att lyda den första tillsägelsen.

»Hörde du inte hvad jag sade?» frågade den gamla frun med höjd röst. Hon var på allvar ond på sitt 'hjärtebarn'.

Kantorn, som i denna stund ej önskade något högre än att komma in i ett rum, där det fanns spegel för att öfvertyga sig om att peruken åter satt rätt sade brådskande:

»Å, för all del, det var nog inte så illa menadt — Magda trodde nog, att stolen skulle bära mig.»

»Nej, det trodde jag alls inte», svarade Magda, hvilkens dåliga lynne nu tagit så öfverhanden, att hon ej det minsta brydde sig om hvad hon sade. »Jag var säker på, att kantorn skulle ramla baklänges, och det var precis det jag ville.»

Kantorn stirrade alldeles förbluffad på Magda, men farmor tog henne i armen.

»Du borde blygas», sade hon, »gör, som jag sagt, och bed strax om förlåtelse.»

»Förlåt», sade Magda kort i allt annat än ödmjuk ton och rusade i väg uppför trappan.

Farmor ruskade bedröfvad på hufvudet; hennes stränga min hade gifvit vika för en djupt sorgsen.

»Det barnet, det barnet», mumlade hon halfhögt, »när skall hon någonsin öfvervinna sitt trotsigalynne? Jag ber om ursäkt på hennes vägnar, herr Levin.»

Men kantorn var redan på god väg uppför trappan — i farstun hängde en spegel, och till den stod all hans håg och trängtan.

SJUNDE KAPITLET.

I farmors rum.

Magda satt surmulen vid fönstret i farmors rum och tyckte, att det var ledsamt att lefva och att alla människor

voro stygga och dumma. Farmor hade nyss varit uppe och först i sträng, sedan i mild ton förehållit den lilla flickan hennes högst opassande uppförande, men då hon såg, att Magda ännu befann sig i en sinnesstämning på hvilken det ej lönade sig att spilla vare sig stränga eller goda ord gick hon åter ned efter att ha tillsagt Magda att ej följa efter, förrän hon blef »mjukare till sinnes.»

»Ja, då lär jag ej komma ner på flera da'r», mumlade den lilla flickan för sig själf, »och jag skall hvarken äta eller dricka, förrän de bli snälla mot mig igen. Eller också skall jag smyga mig ut och springa till skogen och låta dem leta efter mig ända tills de bli förskräckligt oroliga, det kan de gärna ha för det, att de äro dumma och inte begripa skämt.»

Många gånger förut, när Magda varit ond och stygg hade hon fattat liknande föresatser, men till lycka för henne hade det slutat med att hon vid lugnare eftertanke tagit sitt förnuft tillfånga. Efter slika utbrott följde vanligen ett omslag, hvarvid Magda ångrade sig så djupt, att hon ej visste hur väl hon ville alla människor. Hon hade mycket svårt att uttala ordet 'förlåt', men när detta väl var gjordt, lynne? Jag ber om ursäkt på hennes vägnar, herr Levin.»

Men kantorn var redan på god väg uppför trappan — i farstun hängde en spegel, och till den stod all hans håg och trängtan.

SJUNDE KAPITLET.

I farmors rum.

Magda satt surmulen vid fönstret i farmors rum och tyckte, att det var ledsamt att lefva och att alla människor
voro stygga och dumma. Farmor hade nyss varit uppe och först i sträng, sedan i mild ton förehållit den lilla flickan hennes högst opassande uppförande, men då hon såg, att Magda ännu befann sig i en sinnesstämning på hvilken det ej lönade sig att spilla vare sig stränga eller goda ord gick hon åter ned efter att ha tillsagt Magda att ej följa efter, förrän hon blef »mjukare till sinnes.»

»Ja, då lär jag ej komma ner på flera da'r», mumlade den lilla flickan för sig själf, »och jag skall hvarken äta eller dricka, förrän de bli snälla mot mig igen. Eller också skall jag smyga mig ut och springa till skogen och låta dem leta efter mig ända tills de bli förskräckligt oroliga, det kan de gärna ha för det, att de äro dumma och inte begripa skämt.»

Många gånger förut, när Magda varit ond och stygg hade hon fattat liknande föresatser, men till lycka för henne hade det slutat med att hon vid lugnare eftertanke tagit sitt förnuft tillfånga. Efter slika utbrott följde vanligen ett omslag, hvarvid Magda ångrade sig så djupt, att hon ej visste hur väl hon ville alla människor. Hon hade mycket svårt att uttala ordet 'förlåt', men när detta väl var gjordt,var hon så smeksam och vänlig, att man nästan var frestad tro, att det var en annan flicka.

Men nu satt hon, som sagdt vid fönstret och var ond på alla.

Det lilla rummet åt hvilket farmors alla kärleksfulla tankar och varma böner för dem hon höll kära gifvit en så fridfull prägel, föreföll henne som ett fängelse, och hon stirrade en lång stund med bister min på den blide prins Gustafs porträtt, som hängde öfver byrån — det var som hon velat göra honom ansvarig för den orättvisa behandling hon tyckte sig vara utsatt för.

»Jag begriper inte, att farmor beundrar honom så mycket», tänkte hon. »Han ser ut som en riktig karamellgubbe, tycker jag.»

I sitt normala sinnestillstånd delade Magda farmoderns beundran för den vackre unge fursten, men för tillfället hade också han utan all förskyllan råkat i onåd.

Röster nere från bersån fängslade nu hennes uppmärksamhet. Hon visste att Harriet satt där och spritade ärter.

»Akta dig Gerhard, så att du inte stjälper omkull karotten», sade Harriet.

Jaså, Gerhard var också där. Nå det var lifvadt, då kunde man åtminstone få höra något roligt, som kanske ej var ämnadt för små flickors öron.

Magda glömde sin förargelse och lutade sig intresserad fram utan att ens komma ihåg hur fult det var att lyssna.

»Hvarför är du så fjär mot mig, Harriet?» hördes Gerhards säfliga röst. »Är du inte alls glad öfver att jag kom i dag?»

Harriet tycktes fundera litet, ty en kort tystnad uppstod. Magda tittade försiktigt ut genom fönstret, men det täta löfverket hindrade henne att se annat än en skymt af Harriets ljusa bomullsklänning.

»Hvarför skulle jag vara mer glad än de andra?» frågade Harriet slutligen.Det låg koketteri i både frågan och tonen, men det förstod inte Magda. »Så hon sjåpar sig», fnyste hon, »visst är hon gladare än vi andra, när Gerhard kommer.»

Svaret på denna motfråga förorsakade tydligen Gerhard bryderi. Det dröjde litet, innan han stammade:

»Därför att — att — jag trodde du tyckte om mig litet, Harriet.»

Magdas ögon glänste. Nu var hon ju midt inne i en af de förbjudna romaner, som alltid frestade henne så mycket i fars bokskåp. Det var bara så förargligt, att hon ej kunde se dem.

»Man tycker väl alltid om sina släktingar», svarade Harriet undvikande.

Magda smålog ironiskt. Jo vackert gjorde man det; för att bara framhålla *ett* bevis på motsatsen tyckte hon åtminstone, att släkten var värst, ja, allra, *allra* värst.

»Ja, det förstås», medgaf Gerhard motvilligt, »men nog tycker jag bättre om dig än alla de andra — alla de andra *tillsammantagna»,* tillade han djärft.

»Äro ärtorna spritade än?» ropade farmor genom mjölkkammarfönstret, och därmed var nöjet slut för Magda.

»Ja farmor», svarade Harriet, och det hördes hur hon brådskande sopade ner de tomma ärtskidorna i korgen.

Magda tittade fram bakom gardinen och såg hur den unga flickan kom ut ur bersån med ärtkarotten, följd af Gerhard, som bar korgen. Båda voro litet röda, och Gerhard såg tämligen nedslagen ut.

Innan de svängde om hörnet vände Harriet lätt på hufvudet och gaf Gerhard en blick, hvars uttryck Magda tyvärr ej kunde se.

»Jag tycker ganska bra om dig», förklarade hon nedlåtande i halfhög ton, och därmed fick Gerhard sig nöja, och Magda med.Den lilla flickan satte sig suckande tillrätta i stolen igen. Så var den roligheten slut. Farmor kunde gärna ha låtit dem hålla på en stund till. Kanske de till sist — kysst hvarandra, och tänk hvilket öfvertag öfver Harriet hon då hade fått!

Det hade hon för öfrigt redan nu. Nästa gång Harriet inte ville göra, som hon ville, skulle hon lägga hufvudet på sned och säga på Gerhards släpiga sätt:

»Jag trodde, du tyckte litet om mig, Harriet!»

Magda kunde ej låta bli att skratta vid tanken på den förbluffade min Harriet då skulle göra.

Efter en stund öfverraskade hon sig åter med att stirra på prins Gustaf. Han såg ändå bra god och rar ut. Och farmor hade nog rätt uti, att det var ett okynnigt pojkstreck att narra omkull den beskedlige kantorn. Tänk ändå så snäll farmor var, som ej strax gick åstad och berättade för far, när Magda bar sig illa åt. Det är ända bra trefligt med folk, som inte skvallrar.

Magda började bli helt vek om hjärtat. Farmor såg så trött ut i dag — tänk om hon skulle bli sjuk af sorg öfver Magda, som alltid var så stygg och trotsig.

Den lilla flickans ögon fylldes af tårar, och hon vred sig oroligt på stolen. Hon kände hur ångern kom smygande öfver henne och ville göra ett försök att bli den kvitt — den plågade henne alltid så rysligt den där ångern.

Steg hördes på sandgången under fönstret. Magda tittade åter ut. Jaså, där gick Anna-Stina med krattan för att

kratta terrassen. Och Magda, som alltid brukade vara med och beundra alla de vackra mönster hon krattade i sanden. Gamla otäcka klockare där, som skulle komma att narra henne att narra omkull honom, så att hon fick sitta och ha tråkigt en hel förmiddag! Magdas upprorsanda stack på nytt fram hufvudet.

Om det bara varit Gertrud, som trillat af stolenhade det ej blifvit någon arrest af. Det går bra orättvist till här i världen; hennes uppsåt och handling voro precis densamma, antingen det var kantorn eller Gertrud som råkade bli offret, men i första fallet ådrogo de henne straff, i det andra icke, endast därför att kantorn var något ålderstigen.

Ja, det hade sina oomtvistliga fördelar att vara gammal; då fick man göra hvad man ville, och ingen tordes bråka med en. Men i träd kunde man likväl ej klättra eller rasa i hövolmar eller leka med dockor.

»Nog kunde väl ändå Gertrud komma upp och prata bort en stund med mig», tänkte Magda vidare och följde med förströdd min en humlas dans på fönsterrutan, »men hon håller naturligtvis ihop med de andra. Det vore i alla fall roligt att vara lika snäll som Gertrud, som sällan gör något galet eller råkar illa ut.»

Magda gäspade; det sakta suset i lönnen var söfvande. Hon kastade en pröfvande blick på soffan, som såg sval och inbjudande ut med sitt rödrandiga öfverdrag, och förflyttade hastigt sin lilla person till den gamla vännen, hvilken många gånger förr förhjälpt henne till sömn.

Men innan hon somnade, kastade sig ångern än en gång öfver henne, och det så häftigt, att tårarna rullade utför hennes kinder. Hur många gånger hade hon ej setat här på soffan bredvid farmor och blifvit tröstad och smekt, då hon kommit till henne med sina små bekymmer och sorger. Och nu lönade hon henne på detta sätt!

»Det är bara jag som är stygg», snyftade hon för sig själf, »alla de andra äro snälla. Men jag skall bli snällare än alla de andra, och jag skall visa dem, att jag kan vara lika förståndig som Gertrud och ännu mer.»

Om farmor hört dessa föresatser, hade hon sagt, att man ej bör lita för mycket på det egna jaget, men nu var hon ej där, och Magda frossade ostördi att utmåla för sig hur 'jag' skulle förvåna världen med att bli en mönsterflicka utan like.

*

Inga andra ljud störde tystnaden i farmors kammare än humlornas surrande i lönnen utanför. De hvita gardinerna fläktade sakta fram och åter och kommo i starkare rörelse, när nu dörren sakta sköts upp.

Det var Kerstin, som kom för att se om 'gull-barnet'.

Så snart hon hörde talas om arresteringen, ville hon strax gå upp, men detta förbjöd farmor på det bestämdaste.

»Magda behöfver tid att tänka», sade hon, »och ingen får störa henne.»

Gumman muttrade något för sig själf om 'orättvisa' och vankade sedan omkring som en orolig ande samt skrämde upp sig med allehanda dumma inbillningar. Till slut kunde hon ej behålla sin oro för sig själf utan sökte upp Harriet.

»Tänk, om Magda gjort sig något illa», sade hon. »Jag var nyss utanför fönstret och lyssnade, men hörde ej ett ljud.»

»Hvad skulle hon göra sig för illa?» frågade Harriet tämligen ointresserad, ty hon höll på att väga upp socker till söndagstårtan och tyckte ej om att bli störd.

»Å, man vet väl hur man blir, när man blir uppretad», sade gumman otålig; »då kan man allt bli så förtretad, att man vill hoppa ut genom fönstret eller göra något annat galet.»

»Det är väl ingen, som retat upp Magda, mer än möjligtvis hon själf», menade Harriet. »Hon förtjänar naturligtvis att få straff, när hon burit sig illa åt.»

Farmor trädde i detsamma in i köket, så att Kerstin ej vågade högt opponera sig, men för sig själf puttrade hon:»Det skadade för resten inte, att kantorn fick sig en omstjälpning, han som jämt sätter näsan i vädret och ser

högfärdig ut.»

När Klara — husjungfrun — började duka middagsbordet, kunde Kerstin ej uthärda längre utan tog Gud i hågen och gick än en gång till sin matmor för att föra Magdas talan.

»Det är väl inte fruns mening, att Magda skall bli utan middag, i dag?» sade hon i ganska onådig ton.

Den gamla frun som helst ville, att lektorn ej skulle få veta hvad som passerat visade sig medgörligare än gumman hoppats.

»Ånej, så obarmhärtig tänker jag ej vara», svarade hon småleende, och för att göra sin gamla tjänarinna glad, tillade hon: »du kan ju gå och säga Magda att hon får komma ned till middagen. Känner jag henne rätt har hon nog ångrat sig och är en snäll flicka nu.»

Kerstin drog sin tandlösa mun till ett belåtet leende. Ett kärare uppdrag kunde hon ej få, och så fort hennes skröpliga ben tilläto det, linkade hon uppför trappan.

»Stackars lilla lamm, har hon inte legat och gråtit sig till sömns», mumlade gumman upprörd, då hon kom fram till soffan och såg, att Magda låg och sof. »Att man kan vara så sträng mot ett litet barn», och hon runkade på hufvudet, ty så snart det gällde Magda hade hon betänkligt svårt att se saker och ting i deras rätta ljus.

Det var som om Magda känt gummans blick, ty hon sträckte på sig och slog upp ögonen.

Det första hon fick syn på var Kerstin, och ett förnöjdt leende flög öfver hennes läppar, ty hon förstod, att befrielsens stund var inne.

»Farmor säger, att Magda kan komma ned nu», sade Kerstin med sin blidaste röst, och när Magda som fortfarande var helt vek om hjärtat åter börjadegråta, tillade hon, tolkande matmoderns ord efter sitt eget sinne:

»Var inte ledsen hon Magda, för frun säger därnere, att Magda är en snäll och söt flicka, fast det vill hon inte säga till Magda själf, för att inte skämma bort henne.»

Det var en verklig njutning att gråta i Kerstins sällskap, ty då fick man alltid höra så många vackra saker om sig själf, och därför gjorde Magda på en god stund intet försök att hejda sina snyftningar.

Kerstin blef helt hjärtängslig.

»Sesså, gråt nu inte mer, gullbarnet mitt, utan kom nu. Klara håller redan på och dukar, och vi får smultron till middagen.»

Magdas ansikte klarnade öfverraskande hastigt, och hon torkade lydigt tårarna, ty det gick ej an att sitta och se förgråten ut vid middagsbordet.

Hon andades upprepade gånger på sin lilla bollikt hopkramade näsduk och höll den mot ögonen — det hade hon lärt sig af Harriet — och såg sedan småleende på Kerstin.

»Syns det, att jag gråtit?» frågade hon ifrigt.

Kerstin granskade de klara barnaögonen med sin skumma blick.

»Nej då, det syns inte», försäkrade hon lugnande, »och för öfrigt kommer ingen att göra Magda några frågor, om det är det hon är rädd för.»

Kerstin fick rätt, ty innan middagen serverades, hade Magda haft ett enskildt samtal med farmor, framhviskat det svåra ordet, 'förlåt', och självmant lofvat att också bedja herr Levin om förlåtelse samt fått några kärleksfullt gillande ord till svar, och vid middagen var det ingen, som med ett ord häntydde på förmiddagens tilldragelser.

Lektorn lade genast märke till dotterns svullna ögonlock och stillsamma väsen och förstod, att någonting varit på tok, men då han därpå kastade en oroligt frågande blick på sin mor, och hon besvarade den med en afböjande skakning på hufvudet och ettljust leende, förstod han, att på hvilket sätt Magda än förbrutit sig, var allt åter godt och bra igen, och att han gjorde bäst uti att ej låtsa om något.

När de stego upp från bordet kunde han dock ej afhålla sig från att halfhögt säga till sin mor:

»Är Magda snäll igen?»

»Ja, det är hon», ljöd svaret allvarsamt. Men det drog ett skälmaktigt leende öfver farmorsläppar, när hon tillade:

»Hon är bara så öfvernaturligt snäll och ödmjuk just nu, att man måste befara det ej skall räcka länge.»

Lektorn smålog och suckade på samma gång. Hur väl kände ej farmor sin lilla sondotter!

ÅTTONDE KAPITLET.

Systrarna.

Harriet kastade en sista granskande blick på frukostbordet, jämkade på några fat och flyttade den stora vasen fylld med löjtnantshjärtan och spirea närmare morbror Hans' plats — så länge sommaren varade ville han gärna se blommor på bordet.

Hon såg så söt och husmoderlig ut, där hon stod i sin ljusröda bomullsklänning och med hufvudet på sned betraktade sina händers verk, att Gerhard som var den förste att hörsamma kallelsen till frukosten, blef mer betagen än någonsin.

»Du blir vackrare för hvar dag, Harriet», sade han med oförställd beundran.

Harriet kisade med sina bruna ögon och återgäldade hans varma ögonkast med en blick, som tydligt sade: ljust leende, förstod han, att på hvilket sätt Magda än förbrutit sig, var allt åter godt och bra igen, och att han gjorde bäst uti att ej låtsa om något.

När de stego upp från bordet kunde han dock ej afhålla sig från att halfhögt säga till sin mor:

»Är Magda snäll igen?»

»Ja, det är hon», ljöd svaret allvarsamt. Men det drog ett skälmaktigt leende öfver farmorsläppar, när hon tillade:

»Hon är bara så öfvernaturligt snäll och ödmjuk just nu, att man måste befara det ej skall räcka länge.»

Lektorn smålog och suckade på samma gång. Hur väl kände ej farmor sin lilla sondotter!

ÅTTONDE KAPITLET.

Systrarna.

Harriet kastade en sista granskande blick på frukostbordet, jämkade på några fat och flyttade den stora vasen fylld med löjtnantshjärtan och spirea närmare morbror Hans' plats — så länge sommaren varade ville han gärna se blommor på bordet.

Hon såg så söt och husmoderlig ut, där hon stod i sin ljusröda bomullsklänning och med hufvudet på sned betraktade sina händers verk, att Gerhard som var den förste att hörsamma kallelsen till frukosten, blef mer betagen än någonsin.

»Du blir vackrare för hvar dag, Harriet», sade han med oförställd beundran.

Harriet kisade med sina bruna ögon och återgäldade hans varma ögonkast med en blick, som tydligt sade:»Det är då mer än man kan säga om dig.»

Jag kan dock i förtroende tala om, att några år längre fram i tiden, när Gerhard blifvit en välbeställd man i staten, sett sig om i världen och öfvervunno sin forna blyga tafatthet, kom Harriet på andra tankar och hade alls ingenting emot att bli solstrålen i hans vackra hem. Men vid denna tid uppmuntrade eller stötte hon honom tillbaka allt för sitt eget nöjes skull, och Gerhard hade gått in på leken, fastän det ibland kom ett uttryck i hans ögon, som borde ha varnat henne för att gå för långt.

»Kan du inte variera med dina artigheter», sade Harriet med ett litet gäckande leende. »Man tröttnar på att ständigt höra ett och detsamma.»

Han rodnade och såg bedjande på henne.

»Bara du inte tröttnar på mig själf —», började han ödmjukt.

»Det är just hvad jag gör, om du fortsätter att gå omkring och se sentimental ut», svarade hon ovänligt med tanke på allt gyckel af småflickorna för hvilket Gerhards beundran utsatte henne. »Man skall undvika att göra sig löjlig, käre Gerhard.»

Det flammade till i hans ögon och han tog henne hårdt i armen.

»Man skall undvika att kokettera, kära Harriet», sade han kärft, svängde sig om på klacken och gick till det bortre fönstret, där han ställde sig med ryggen vänd mot henne.

Den unga skönheten stirrade häpen efter honom, och det var ej utan att det låg ett uttryck af gillande i hennes ögon. Sådan hade hon aldrig sett honom förr; den där stolta kastningen på hufvudet och bestämda minen klädde honom bra. Det fanns ändå ruter i gossen. Men det där om koketteri skall du allt få igen, min bäste Gerhard. Sådant säger man ej ostraffadt till en flicka.

Märkvärdigt nog fick Harriet dock ej på hela dagen tillfälle att visa honom sin onåd.Sedan de kommit hem ur kyrkan, höll han sig uteslutande till småflickorna, och på eftermiddagen, när Harriet ändtligen var ledig från alla hushållsbestyr var han så inbegripen i ett allvarligt samtal med doktorn och lektorn, att det ej var att tänka på att söka afbryta det.

»Så treflig som i dag har jag aldrig sett Gerhard», anförtrodde Magda Harriet, då de samlades vid kaffebordet under lönnen. »Han har varit så glad och språksam, och det förefaller, som om han i hast vuxit till sig på alla vis.»

Kanske detta berodde på att Gerhards självkänsla börjat vakna, men det förstod sig Magda icke på.

»Tycker du det?» sade Harriet liknöjd och kastade i smyg en ogillande blick på sin unga släktinge, som företagit sig något så oerhördt som att en hel dag låtsa som om hon bara vore luft.

Detta kunde ha nyhetens behag för en stund, men i längden blef det tråkigt, och när Harriet gick förbi honom för att servera farmor kaffe, passade hon på att halfhögt säga:

»Vi äro väl goda vänner igen, Gerhard?»

I stället för att såsom hon väntat åter bli eld och lågor, såg han på henne med kylig vänlighet och svarade: »naturligtvis», så lugnt, som om det gällt den likgiltigaste sak i världen.

Hvad gick åt gossen? Harriet var alldeles häpen. Men vänta bara, om hon blott fick honom för sig själf, skulle hon allt få honom mjuk igen.

Medan farmor och de gamla herrarne samspråkade, och småflickorna voro upptagna med att skämta med Kerstin, passade hon på att säga till Gerhard, som för ögonblicket satt och såg rakt framför sig med en rätt trött min, som om dagen förefallit honom ansträngande:

»Har du lust att följa mig upp i förmaket och se på de nya porträtten?»

Han såg på henne med en viss längtande tvekan,men vände blicken hastigt åt annat håll och satt stilla som förut.

»Tack Harriet, men jag sitter så bra här.»

Hon fick tårar i ögonen och vände sig häftigt ifrån honom. Gerhard såg det, men ändrade ej ställning. Magda hade rätt; det var ruter i gossen. Han måste dock pressa läpparna hårdt tillsammans för att ej ropa henne tillbaka, ty han visste ju så väl, att det skulle dröja mycket länge innan han härnäst fick tillfälle att tala ensam med Harriet.

»Ni ha väl hört nyheten, flickor?» frågade morbror Hans och såg upp från sin kaffekopp.

»Nej, hvad då?» ropade Gertrud och Magda om hvarandra. Harriet brydde sig för närvarande ej om några

nyheter.

»Jo, Gerhard har fått anbud af en rik vän att göra honom sällskap på en ettårig utländsk resa, och han kom egentligen hit för att rådgöra med oss huruvida han bör antaga det eller utan afbrott fortsätta studierna.»

»Naturligtvis bör han resa», sade lektorn, »ett sådant tillfälle erbjudes honom kanske aldrig mer och bör bli honom af oberäknelig nytta.»

Lektorn suckade lätt vid tanken på sina egna ungdomsdrömmar om långa studieresor i främmande land. Han såg på sin lilla dotter och smålog vemodigt; nu när hans förhoppningar möjligen kunnat förverkligas, var det hon, som band honom vid hemmet, och åt henne skulle de besparingar gömmas, hvilka han numera ansåg sig kunna årligen göra.

»Res du, Gerhard», upprepade han, »du skall aldrig behöfva ångra ett dylikt afbrott i de regelbundna studierna», och morbror Hans var af samma mening.

Småflickorna pratade i munnen på hvarandra: »Hvarför har du ej sagt något till oss, Gerhard? Hvarför frågar du inte oss till råds?»

»Jo, jag skall göra det nu», sade Gerhard med plötslig liflighet och kastade en förstulen blick borttill Harriet som satt skenbart fördjupad i sin följetong. »Hvad säger du, Gertrud?»

Den tillfrågade tog saken på djupaste allvar och funderade en stund, innan hon svarade:

»Jag tycker, att du bör fortsätta studierna; efter ett helt års afbrott blir det kanske svårt att på allvar ta itu med dem.»

»Hör på den lilla Minerva», sade morbror Hans skrattande. »Det är visserligen förnuft i hvad hon säger, men känner jag Gerhard rätt, så är det ingen fara med den saken. Gossen har fullt upp med energi, när det gäller, skall jag säga dig.»

»Nå Magda, hvad råder du mig till?» sporde Gerhard vidare.

»Res du», sade Magda utan betänkande. »När far och morbror», tillade hon för artighets skull, »råder dig till det, så är det det bästa du kan göra. För resten kan jag inte tänka mig något härligare än att få se sig om i världen. Ack, du lycklige Gerhard!»

Gerhard smålog lätt och vägde betänksamt fram och åter på stolen.

»Nå, skall du inte också fråga hvad Harriet tycker?» frågade Gertrud smått otåligt, ty hon tyckte ej om, att systern stod liksom utanför hvad som förehades.

»Jo naturligtvis; hvad säger du, Harriet?» sade Gerhard lugnt och såg på henne.

Hon såg upp från urklippet med en min, som om hon ej följt med samtalet.

»Skall jag resa eller icke?» frågade han ånyo med blicken stadigt fästad på henne.

Det kom ett plågadt uttryck i de bruna ögonen, men hon svarade kort, liksom missnöjd öfver att bli störd:

»När du får välja, bör du naturligtvis göra det du helst vill», hvarefter hon fortsatte läsningen.

Gerhard strök sig öfver pannan, som om han haft ondt i hufvudet. När han därefter såg upp var han litet blek om kinden, och raskt, som om han varit rädd att ångra sig kommo orden:»Alltså reser jag.»

Harriet kände hur det ryckte i läpparna, men höll hufvudet så djupt nedböjdt, att ingen märkte det.

Nu följde ett lyckönskande, rådslående och planerande utan all ända, i hvilket den unga flickan ej tog någon del. Magda, som hade ögonen med sig, märkte att någonting var på tok, och när Harriet reste sig för att gå och styra om kvällen, passade hon på och följde med henne.

»Hvad är det mellan dig och Gerhard?» frågade hon förtroligt och stack armen under kusinens.

»Hela gårdsplanen», svarade Harriet i lätt ton.

»Asch, du vet mycket väl hvad jag menar. Ha ni grälat?»

»Stort folk brukar inte gräla», sade Harriet afvisande.

»Men konstiga kan de i alla fall vara», förklarade Magda lifligt. »När Gerhard är hängfärdig, då är du strålande glad, och när du är surmulen, då är han munter och språksam. Jag förstår mig inte alls på er.»

»Det behöfver du inte heller göra», sade Harriet lugnt, men då blef Magda stött och gick sin väg.

Under tiden manövrerade Gertrud på ungefär liknande sätt med Gerhard, som hon drog med sig ned i trädgården under förevändning att visa honom några särskildt vackra hvita liljor.

»Hvarför är du inte vän med Harriet?» frågade hon rakt på saken.

»Det är hon, som inte vill vara vän med mig», svarade ynglingen, villig att skänka den lilla flickan sitt förtroende, ty han hade nu så länge lagt band på sig, att det var honom en lisa att öppna sitt hjärta för någon.

»Jaså, jag förstår», sade Gertrud och så stodo de tysta en stund.

»Hör du Gertrud, vill du lofva mig en sak», sade han därefter och böjde sig djupt öfver en ståtlig lilja, liksom bedårad af dess skönhet.

»Ja gärna.»»Glöm inte bort mig under den långa tid jag blir borta —» Han gjorde ett kort uppehåll och drog efter andan.

Gertrud såg förvånad ut. En sådan bön var hvad hon minst väntat sig, ty Gerhard hade aldrig tagit mycken notis hvarken om henne eller Magda. Det hade snarare många gånger förefallit, som om han tyckt, att de varit honom i vägen.

»Och — och —» fortsatte han stammande, »laga så att — att inte Harriet heller glömmer mig.»

Jaså, det var där skon klämde.

»Hur skall det gå till?» frågade hon, alltför klok att lägga i dagen hur intresserad hon var.

Han såg bedjande på henne med sina trohjärtade blå ögon, ångrande att han ej för länge sedan sökt göra henne till sin bundsförvant.

»Det vet du bättre än jag, du som är flicka», sade han, men då hon fortfarande stod där helt likgiltig och petade med en käpp i sanden, tillade han ifrigt, gifvande sin manhaftiga stramhet på båten: »Du kunde ju emellanåt säga några vänliga ord om mig, och så kunde du öfvertala henne att skrifva någon gång, men du får inte låtsa om, att jag bedt dig om detta, förstår du.»

Gertrud såg helt oskyldig på honom.

»Hvarför ber du inte själf Harriet att skrifva till dig?»

Han blef åter bister i hågen.

»Därför att hon inte är i lynne att höra på mig i dag», genmälde han kort.

Gertrud småskrattade plötsligt och tog honom förtroligt under armen.

»Jag känner syster min, jag», sade hon »och vet hvad slags folk hon tycker om. Vi hade en tid en pastorsadjunkt här, som var kär i henne och inte gjorde annat hela Guds långa dagen än suckade och sade henne dumma artigheter.»

Gerhard rodnade; skulle detta vara en pik åt honom? Gertruds oskyldiga min lugnade honom dock.»Men du har inte låtsat om henne i dag», fortsatte hon, »och därför är jag säker på att hon skall minnas dig ganska länge, om jag också ej säger ett ord.»

Gerhards ansikte klarnade. Tänk, om han omedvetet gjort sig själf en tjänst genom sin visade köld mot Harriet:

»Tror du verkligen det?» sade han ifrigt.

»Ja, det gör jag visst», bedyrade Gertrud tvärsäkert. »Harriet kan inte fördraga den, som hon ser, att hon kan få kuscha med hur som helst, och vore jag som du —» hon tvekade och tystnade.

»Nå», sade Gerhard litet otåligt.

»Jo, jag tänkte bara, att det vore klokast, om du höll dig kavat ända in i det sista, dess längre kommer hon att tänka på dig, begriper du.»

Nej, det begrep Gerhard alldeles icke utan tyckte i sitt stilla sinne, att flickor voro högst kuriösa varelser.

Det hade verkligen varit hans mening att före afresan försöka få tala några ord i enrum med Harriet, men som han ej var säker på att då kunna bibehålla sitt öfverlägsna lugn, och Gertrud så envist tycktes hålla på att detta vore nödvändigt, beslöt han att följa hennes råd hur påkostande det än kändes.

Följden af detta samtal blef alltså den, att afskedet mellan de unga tu skedde i allas närvaro och så lugnt, som om det ej gällt annat än en kortare skilsmässa.

Båda längtade att säga hvarandra ett hjärtligt ord, men Harriet ville ej utsätta sig för risken att bli afspisad än en gång, och Gerhard tänkte på Gertruds råd och inskränkte sig till att hålla den unga flickans hand i sin litet längre än nödvändigt var.

Men när han kraflat sig upp på velocipeden och redan satt den i fart vände han sig om och ropade:

»Ni skrifva väl någon gång till mig, flickor?»

»Ja gärna», ropade Gertrud och Magda; Harriet stod tyst, men Gerhard uppfångade en hastig blickoch hjulade bort från prostgården med mindre tungt hjärta än några ögonblick förut.

»Det är fasligt hvad du sätter näsan i vädret i kväll», sade Magda till Gertrud, då de stodo i begrepp att säga hvarandra god natt. »Hvarför spatserar du omkring och ser så högfärdig ut?»

»Därför att — ja, det gör detsamma. God natt med dig», ljöd det föga tillfredsställande svaret, men i tysthet tänkte Gertrud, att den som fått en ung mans förtroende väl kunde ha skäl att yfvas litet.

NIONDE KAPITLET.

Magda gör ett besök.

Dagen därpå, då Harriet och Gertrud voro sysselsatta med att räkna upp kläder till tvätten gick Magda till farmor och bad att få plocka några blommor på stora rundeln.

»Ja, nog kan du få det», svarade farmor, som strax tog för afgjordt att Magda ville bereda sin far en liten glädje. »Det är snällt af dig, att du tänker på far.»

Magda rodnade och såg smått skamsen ut.

»Jag tänkte inte alls på honom», erkände hon motvilligt, men sanningsenligt. »Det är någon annans namnsdag i dag.»

Farmor funderade litet; nej, det fanns ingen i prostgården, som hette Jakob.

»Du tar visst miste på dag, kära barn», sade hon, i det hon granskade den beundransvärda stopp hon nyss slutat på den fina damastservetten; »här finns ingen Jakob.»

Magda småskrattade förläget. och hjulade bort från prostgården med mindre tungt hjärta än några ögonblick förut.

»Det är fasligt hvad du sätter näsan i vädret i kväll», sade Magda till Gertrud, då de stodo i begrepp att säga hvarandra god natt. »Hvarför spatserar du omkring och ser så högfärdig ut?»

»Därför att — ja, det gör detsamma. God natt med dig», ljöd det föga tillfredsställande svaret, men i tysthet

tänkte Gertrud, att den som fått en ung mans förtroende väl kunde ha skäl att yfvas litet.

NIONDE KAPITLET.

Magda gör ett besök.

Dagen därpå, då Harriet och Gertrud voro sysselsatta med att räkna upp kläder till tvätten gick Magda till farmor och bad att få plocka några blommor på stora rundeln.

»Ja, nog kan du få det», svarade farmor, som strax tog för afgjordt att Magda ville bereda sin far en liten glädje. »Det är snällt af dig, att du tänker på far.»

Magda rodnade och såg smått skamsen ut.

»Jag tänkte inte alls på honom», erkände hon motvilligt, men sanningsenligt. »Det är någon annans namnsdag i dag.»

Farmor funderade litet; nej, det fanns ingen i prostgården, som hette Jakob.

»Du tar visst miste på dag, kära barn», sade hon, i det hon granskade den beundransvärda stopp hon nyss slutat på den fina damastservetten; »här finns ingen Jakob.»

Magda småskrattade förläget.»Nej, men i klockargården finns det en», sade hon och sprang sin väg så fort hon kunde.

Farmor log, så att hela hennes blida ansikte lyste — var det ej det hon alltid sagt, att det ej fanns ett snällare barn än Magda, blott hon lät sitt varma hjärta råda.

Magda hade snart sin bukett färdig. I midten tronade en hvit lilja, rundt omkring den dallrade löjtnantshjärtan, utanför dem kom en ljusröd krans af spireor och det hela inramades af törnrosblad.

Det var verkligen en riktigt stilig bukett, tyckte Magda och så begaf hon sig af på sin Canossafärd.

Det var ej utan att hon beundrade sig själf, medan hon gick den dammiga landsvägen framåt; det var så bra påhittadt af henne att begagna sig af kantorns namnsdag, och när hon nu så artigt uppvaktade honom med en blombukett, behöfde hon kanske icke ens låtsa om den dumma händelsen i lördags. Han borde väl ändå förstå, att det var med tanke på den hon gaf honom blommor och icke fordra, att hon dessutom skulle direkt bedja om ursäkt.

Men när klockargården kom i sikte saktade hon likväl farten vid minnet af att hon lofvat farmor att bedja herr Levin om förlåtelse. Det gick nog ej med mindre än att hon bokstafligen höll sitt löfte, ty det var ej sagdt, att han kunde förstå det språk hon ville att blommorna skulle tala i hennes ställe.

Ett ögonblick funderade hon på att kasta buketten i diket, vända om och låta farmor tro att hon hållit sitt ord, men så segrade hennes rättrådighet och hon rusade fram till den rödmålade byggningen och uppför trappan med en fart, som gjorde ett återtåg omöjligt.

Magda knackade sakta på köksdörren, som öppnades af kantorns hushållerska, en fryntlig, rödkindad gumma.

»Är herr Levin hemma?» frågade hon andfådd.

»Nej men se lilla Magda!» utbrast gumman. »Det var då en riktigt glad syn. Och kommer honminsann inte med en stor blombukett. Jo, jag tackar, jag, nu blir kantorn allt bra glad. Ja visst är han hemma, stig in, stig in! Kära hjärtandes så glad han skall bli! Tänk, en sådan snäll liten flicka, som kom i håg hans namnsdag!»

Gumman ledsagade Magda öfver korridoren till en dörr, som hon öppnade.

»Stig in kära barn», uppmanade hon och sköt flickan sakta in i rummet, »stig in, jag kommer strax tillbaka!»

Och så stängde hon dörren, och Magda stod där ensam med klappande hjärta midt emot kantorn, som öfverraskad reste sig upp och gick emot henne.

»Jag har den äran att gratulera», sade hon nigande och räckte honom buketten.

»Å för all del, för all del», sade han förlägen och bugade sig så djupt, som om han stått inför själfva vördig doktorn. »Det var bra snällt af Magda att —»

»Och så skulle jag be om ursäkt för i lördags», föll hon honom i talet, rädd att ursäkten alldeles skulle utebli, om den ej strax kom fram.

»För all del, för all del», upprepade han och bugade sig åter, »det var ju bara ett nöje för mig att bereda Magda ett litet nöje — det vill säga, jag menar, att det nog inte var så illa menadt, som det såg ut — ja, det vill säga, jag har alldeles glömt hela saken, förstår Magda.»

Hans stora artighet och synbara förlägenhet gjorde det lättare för Magda att tala ut hvad hon hade på hjärtat.

»Jo, det var riktigt skamligt af mig att narra omkull kantorn, och jag begriper inte att jag kunde bära mig så illa åt», fortsatte hon i ett andetag, njutande af att göra sin bekännelse i så starka ordalag som möjligt, »och jag hoppas att kantorns — peruk ej tog någon skada», höll hon i ifvern på att säga, men hejdade sig i rätt tid — »att kantorns ben snart blef bra igen», rättade hon sig, lyckligtvis erinrande sig hur ihärdigt han gnidit sin ena fortkomstledamot.»För all del, det är ingenting att tala om, det är ingenting alls att tala om», försäkrade den beskedlige klockaren. »Ett litet blåmärke betyder alls ingenting, om det ej sitter på en baldrottnings bara arm», och han småskrattade, ty han tyckte, att han sagt någonting lustigt.

»Vill inte Magda vara så god och sitta ner», fortsatte han. »Gamla Lena har lagat en tårta åt mig, och det vore en stor ära för henne, om Magda ville smaka den.»

Magda neg och tackade och satte sig på yttersta kanten af den brunmålade rottingssoffan.

»Kantorn är verkligen en fin herre, en riktigt fin herre», tänkte hon för sig själf, medan han gick till hörnskåpet och tog fram en karaffin och tre glas. Han behandlade henne, som om hon varit en ung dam; det var bara skada, att Gertrud ej var med och bevittnade den senare delen af hennes visit. Den första afdelningen var, rätt betänkt litet genant och kräfde inga åskådare.

Drifven af sin gamla benägenhet, att vare sig hon var snäll eller stygg alltid gå till botten med en sak lutade Magda sig fram, när kantorn satte karaffinbrickan på bordet och sade ifrigt:

»Det är ju säkert, att kantorn inte längre är ond på mig?»

»För all del kära barn, det har jag aldrig varit», förklarade han sanningsenligt, ty en trettioårig erfarenhet såsom skollärare hade lärt honom ett obeskrifligt tålamod med barns tanklösa upptåg. »Jag har varit utsatt för värre påhitt än det lilla sprattet i lördags», tillade han öppenhjärtigt vid tanken på allt det gyckel, hvars tacksamma föremål hans elever ofta ansett honom vara, »men jag kan inte påminna mig att någon förut själfmant kommit och bedt om ursäkt därför.»

Det var ej utan att Magdas själfbeundran ytterligare växte, och hon satt där en stund med ganska själfbelåten min, tyckande sig vara ett tydligt bevispå hur dygden belönar sig själf och blifver ytterligare belönad.

Nu kom Lena in med glasassietter och den delikata tårtan, prydligt skuren i stora bitar.

»Var nu så snäll och håll till godo lilla barn», sade hon med en fryntlig nick. »Kantorn måste se till, att Magda får så många bitar hon orkar äta.»

»Det får Lena själf göra», ljöd svaret, »hon stannar väl inne och sällskapar med oss?»

»Hjärtandes, hvad tänker han på, jag har syltgrytan på spiseln, vet jag. Det vore just trefligt, om min rara sockerlag brändes vid.»

»Ja men ett glas körsbärsvin hinner nog Lena dricka med oss», envisades han och fyllde de små likörglasen.

»Ja skål då herr kantor», sade Lena och neg, »lycka till många glada Jakobsdagar.»

Med tanke på sockerlagen stjälpte hon hastigt i sig vinet och rusade på dörren.

»Hade inte Gertrud lust att göra Magda sällskap?» frågade kantorn och serverade Magda ett par stora tårtbitar.

»Jo det tror jag nog», svarade Magda mumsande, »men jag frågade henne inte, därför att jag helst ville gå ensam.»

»Hm — jaså —», sade herr Levin fundersamt och bytte därpå hastigt om samtalsämne.

»Kan Magda gissa hvem som lagat i ordning det här vinet åt mig?»

»Lena», gissade hon.

»Nej det gjorde morsgumman min i höstas; jag känner ingen som kunde göra så godt körsbärsvin som hon.»

»Ja, det är vådligt godt», instämde Magda och smuttade på sitt glas.

»Att inte fru Levin flyttar hit på allvar», tillade hon mindre af intresse för saken än för att ha något att säga.»Hon har flyttat hit och kommer aldrig mer att lämna Tomteboda socken», svarade kantorn, men i så nedstämd ton, att Magda såg helt öfverraskad ut. Hon hade hört talas om det goda förhållande, som rådde mellan klockaren och hans gamla mor och kunde därför ej förstå, att han såg så ledsen ut, när han talade om att hon flyttat till honom.

»Det hade varit roligt att få hälsa på henne», sade Magda artigt, »men hon ligger kanske och hvilar.»

Det ryckte litet i kantorns magra ansikte.

»Ja, hon ligger och hvilar», eftersade han med så stor högtidlighet, att Magda ej kunde låta bli att draga på munnen. Det var för lustigt, att han alltid skulle tala i den där högtidliga tonen, om det också gällde de minsta småsaker. Hans nästa ord skrämde dock Magdas leende på flykten. »Hon ligger och hvilar, men inte här hemma hos mig. Därute —» han gjorde en åtbörd mot fönstret, som vette ut mot kyrkogården, »hvilar morsgumman från sitt trägna arbete.»

Magda såg ledsen och förlägen ut. Att ingen talat om för henne att fru Levin var död, så att hon sluppit göra kantorn ondt med sin sorglösa fråga.

»Förlåt — jag visste inte —» stammade hon.

»Det gör ingenting, jag talar gärna om gumman mor», sade han stilla. »Magda kan förstå hur högt jag sätter henne i mina tankar, när jag säger att jag ej gift mig, därför att jag aldrig träffat en kvinna som liknat henne i godhet och själfuppoffring.»

»Det är precis så .med mig också», försäkrade Magda med stor bestämdhet. »Jag har ofta tänkt, att jag aldrig skall gifta mig, därför att det inte kan finnas någon som är så god som min far.»

Öfver kantorns tunna läppar drog skuggan af ett smålöje.

»Ja, man får stora pretentioner på människor, när man haft sådana föräldrar som Magda och jag»,sade han, »och sedan händer det så lätt, att man får namn om sig att vara dryg och högfärdig.»

Magda såg smått besväradt ut; hon visste att detta var allmänna omdömet om den stela och afmätta klockaren.

Minnena strömmade öfver honom och med blicken fäst på kyrkogårdens lummiga träd fortsatte han halfhögt och liksom för sig själf:

»Gumman mor var bara en tarflig torparänka hon, men hon behöll kvar sitt torp och sträfvade och arbetade från morgon till kväll för att jag skulle få studera och bli en fin herre. Och för att glädja henne läste och pluggade jag, fastän jag mycket hellre velat bli landtbrukare, och för hennes skull vande jag mig att ge akt på hvart ord jag sade och hvarje rörelse jag gjorde, så att alla skulle bli varse, att hennes son blifvit en fin herre. Hon berättade mig en gång med tårar i ögonen, att folk verkligen fällt det omdömet om mig, men det målet hade vi nog nått på bekostnad af min naturliga liflighet och ungdomsfriskhet.

»Det hämnar sig själft att göra våld på naturen; det gör lika ondt, som att klämma in foten i en för trång sko. Det

tänkte dock gumman mor aldrig på, och efter några år gjorde jag det ej heller själf.

»Tack vare henne behöfde jag ej göra några skulder, och när jag ändtligen hunnit så långt att jag blef utnämnd till klockare och skollärare här, var det morsgumman, som för sina sparpenningar skaffade mig hela möblemanget.

»Men när jag bad henne att flytta till mig svarade hon envist nej, fastän jag visste, att det sved i hennes hjärta.

»Du skall gifta dig med en fin flicka, Jakob», sade hon, »och jag vill inte bli en nagel i ögat på henne och hennes släkt. Hemma på torpet är min plats, där stannar jag, annars kunde det en dag hända, att du komme att blygas för din tarfliga mor.»»Herre Gud, hur gärna hade jag ej gifvit finheten på båten, blifvit mig själf igen och följt morsgumman hem för att sköta torpet åt henne, men det hade varit dödsstöten för hennes äregiriga förhoppningar, och därför fick hon sin vilja fram — vi sutto ensamma på hvar sitt håll och längtade efter hvarandra.

»När många år gått, och hon var säker på, att jag slagit alla giftastankar ur hågen, blef hennes längtan plötsligt så stor, att hon ej gaf sig någon ro, förrän en af mina kusiner åtog sig att sköta torpet åt henne och så flyttade hon på allvar till mig.

»Magda må tro det var en glad dag, när morsgumman kom.

»Det var likväl som om hon ej tålt vid att så med ens upphöra med sitt ansträngande arbete, ty hon sjönk alldeles ihop och krafterna aftogo förundransvärdt hastigt. Hon var dock alltid så nöjd och glad, men en dag satt hon och såg så bekymrad ut, att jag frågade om det var någonting som oroade henne, och vet Magda hvad hon då sade: »Jag sitter bara och funderar på, om vi inte ändå varit lyckligare, ifall du stannat hemma i torpet hos mig», sade hon.

»Eller om du flyttat förr till mig», inföll jag.

»Ja, kanske det», suckade hon, och tårarna rullade utför hennes kinder.

»Jag ville dig så väl jag, Jakob, men nu, när vi snart ska' skiljas på allvar, känns det så tungt, att vi varit så litet tillsammans här i lifvet. Det var kanske bara dumt högmod af mig att inte låta dig gå i far och farfars fotspår.»

»Jag nändes ej säga henne, att jag själf tyckte, att jag kommit på orätt plats här i lifvet; hon hade handlat i allra bästa välmening, förstår Magda, och jag tröstade henne så godt jag kunde och sade att jag var så tacksam för att hon hjälpt mig fram i världen.

»Då blef hon lugn och nöjd igen, och ett par dar därefter var hon död.»

Han tystnade och strök sig öfver pannan.»För all del, hvad tänker jag på?» utbrast han, återtagande sitt vanliga stelt förbindliga sätt. »Jag får be Magda tusen gånger om ursäkt, att jag setat och fördjupat mig i mina minnen, så att jag glömt mina skyldigheter som värd. Får jag inte lof att fylla på glaset?»

Magda passade på och torkade tårarna ur ögonen, då hon böjde sig ned för att taga upp näsduken, som hon med flit hade släppt.

»Nej tack, snälle kantorn», sade hon och reste sig upp. »Jag måste gå hem nu —» hon gjorde ett kort uppehåll och så kom det hastigt med varm ifver — »och tack snälle kantorn, som berättat mig allt detta; nu tycker jag, att jag känner kantorn mycket bättre än förr, och det är så roligt.»

Han hade också rest sig och stod framför henne, rak och stel, som vanligt.

»Å för all del, tacksamheten är på min sida», sade han bockande. »Jag ber än en gång om ursäkt för min talträngdhet, men när man haft en så god och själfuppoffrande mor som jag, har man henne ofta i tankarna, förstår Magda, och då kan man ibland inte afhålla sig från att tala om henne.»

»Det förstår jag så väl», sade Magda med litet otydlig röst, men när hon på hemvägen gick och funderade på hvad hon hört, frågade hon sig själf hvilken mest offrat sig själf, modern eller sonen, och märkvärdigt nog, blef hon svaret skyldig på den frågan.

TIONDE KAPITLET.

Till Gerhard.

Det var ingen måtta på hur det regnade. De tunga dropparna piskade mot rutorna, samlade sig i »För all del, hvad tänker jag på?» utbrast han, återtagande sitt vanliga stelt förbindliga sätt. »Jag får be Magda tusen gånger om ursäkt, att jag setat och fördjupat mig i mina minnen, så att jag glömt mina skyldigheter som värd. Får jag inte lof att fylla på glaset?»

Magda passade på och torkade tårarna ur ögonen, då hon böjde sig ned för att taga upp näsduken, som hon med flit hade släppt.

»Nej tack, snälle kantorn», sade hon och reste sig upp. »Jag måste gå hem nu —» hon gjorde ett kort uppehåll och så kom det hastigt med varm ifver — »och tack snälle kantorn, som berättat mig allt detta; nu tycker jag, att jag känner kantorn mycket bättre än förr, och det är så roligt.»

Han hade också rest sig och stod framför henne, rak och stel, som vanligt.

»Å för all del, tacksamheten är på min sida», sade han bockande. »Jag ber än en gång om ursäkt för min talträngdhet, men när man haft en så god och självfuppoffrande mor som jag, har man henne ofta i tankarna, förstår Magda, och då kan man ibland inte afhålla sig från att tala om henne.»

»Det förstår jag så väl», sade Magda med litet otydlig röst, men när hon på hemvägen gick och funderade på hvad hon hört, frågade hon sig själf hvilken mest offrat sig själf, modern eller sonen, och märkvärdigt nog, blef hon svaret skyldig på den frågan.

TIONDE KAPITLET.

Till Gerhard.

Det var ingen måtta på hur det regnade. De tunga dropparna piskade mot rutorna, samlade sig istora blanka plättar på sanden och bildade små floder i sluttningen ner mot löfsalen.

Anna-Stina stod ett par ögonblick i köksuppgången och grufvade sig, så knöt hon beslutsamt fastare till sin uppskörtade kjol och sprang så att det smutsiga regnvattnet stänkte högt upp på hennes bara ben bort till stuprännän för att maka sån bättre tillrätta under den.

Någon, hvem det nu var, hade gifvit den en knuff åt sidan, så att vattenstrålen endast träffade dess yttersta kant. Inte gick det an att låta det rara, välsignade regnvattnet förfaras på det sättet.

I förbifarten kastade hon en blick upp mot sängkammarfönstret, där Magda stod, och skrattade mot henne, så att de starka hvita tänderna lyste. Det ville mer till än en regnskur att förstöra Anna-Stinas goda lynne.

Så var det ej med Magda, ty det var knappt någonting hon afskydde så mycket som regn, och det var med högst misslynta blickar hon spejade upp mot den tunga grå himmeln efter en enda liten blå fläck. Men molnen hängde så täta och mörka, att Magda befarade att de aldrig skulle orka med att skingra sig.

Hon suckade kort och otåligt och vände sig inåt rummet; där satt farmor så lugn och förnöjd i soffan med sin stickning, som om det varit det härligaste solsken man kunde önska, och far satt i andra soffhörnet med sin bok och föreföll, äfven han, att vara nöjd med sin tillvaro.

Vid Kerstins bord sutto gumman, Harriet och Gertrud med sitt arbete och småpratade, synbarligen oberörda af regnvädret.

Där hade Magda också stundtals setat, men alltsomoftast kastade hon dockklänningen från sig för att resa sig upp, trycka ansiktet mot rutan och förebrående stirra upp mot himmeln.

Dotterns oro väckte slutligen lektorns uppmärksamhet.»Försök att sitta stilla i fem minuter, kära barn. Gertrud har inte rört sig ur fläcken på en hel timme, men du far upp och ner, som om du hade kvicksilfver i kroppen.»

»Jag bara tittar efter, om det inte skall klarna snart», sade Magda.

»Ju mer tålmodiga vi äro, dess förr låter Gud det klarna», inföll farmor, och lektorn nickade instämmande, ty han förstod den mening, som låg gömd under orden. »Det finns ett ordspråk, som säger: 'efter regn låter Gud solen skina'.»

»Ja, det är klart, för det kan väl inte regna jämt heller», mumlade Magda vanvördigt; mönsterflickan hade låtit sig spolas bort af regnfloderna.

»Skall inte Kerstin ta sig en dusch under stuprännan», föreslog Harriet oskyldigt.

Gumman gaf henne en onådig blick.

»Jag hvarken duschar eller badar, så att folk ser det», svarade hon kort.

»Nej, det kan jag så väl förstå», instämde Harriet lika oskyldigt som förut.

Gertrud såg förvånad ut, ty Harriet brukade sällan vara spetsig, men hon hade ej hört hur Kerstin nyss gjort en skämtsara antydan på Gerhard, som den unga flickan tyckte kräfde en liten hämnd.

Gertrud vek ordentligt ihop sin näsduk, som hon slutat fålla.

»Jag vet hvad vi skola göra, Magda», sade hon, plockade trådarna från sin klänning och reste sig upp.

»Hvad då?» sporde Magda håglöst.

»Jo, vi skola skrifva till Gerhard.»

Några dagar förut hade doktorn mottagit ett kortbref, hvari Gerhard underrättade att han anträdt sin utländska resa och att hans adress under ett par veckor var Berlin.

Harriet rodnade omotiveradt och böjde sig djupare öfver arbetet, men Magda klarnade litet, ty i vanliga fall tyckte hon om att skrifva bref. Så mulnade hon åter.»Jag har ingenting att skrifva om.»

»Åjo, det går nog, bara du börjar», försäkrade Gertrud tryggt, »vi ha ju varit med om rätt mycket på sista tiden, kafferep och kräftfångst, och —»

»Det kan ej gärna roa Gerhard att höra samma saker berättas två gånger», invände Magda.

»Det gör ingenting, för du och jag skrifva inte alls på samma sätt», förklarade Gertrud, och däri måste kusinen gifva henne rätt. Hvilken flicka kunde skrifva så ordentliga och korrekta bref som Gertrud? Icke Magda åtminstone.

»Ja kom, så gå vi då», sade hon.

»Tag för all del paraplyn, om ni skola gå öfver gården, annars bli ni genomvåta», ropade farmor efter dem, och ögonblicket därefter såg hon dem springa så fort de orkade öfver sandplanen till gästrumsflygeln.

Med stormsteg bar det af uppför trappan in i systrarnas hemtrefliga rum.

Gertrud plockade fram skrifsakerna, och flickorna slogo sig ned vid det tämligen rankiga alrotsbordet för att hålla sitt löfte till Gerhard.

Gertruds penna flög snabbt öfver papperet och hon hade redan en sida färdig, innan Magda skrifvit så mycket som en rad.

Den lilla flickan tuggade på pennskaftet, betraktade fundersamt Gertruds krusiga, nedböjda hufvud och stirrade däremellan upp i taket, men 'inspirationen' ville ej på några villkor komma och utan den var det ej lönt att skrifva till Gerhard, som själf svarfvade ihop så stiliga bref. Ty det gjorde han, tyckte Magda; han uttryckte sig mycket bättre skriftligen än muntligen.

Gertrud såg upp, medan hon höll läskpapperet tryckt mot den färdigskrifna sidan.

»Nå Magda, skynda på nu, vi ha inte långt kvar till middagen, och i eftermiddag vet du ju att Kerstin lofvat oss

att få komma ner till henne.»

»Jag kan inte skrifva, när det är fult väder»,förklarade Magda, lade bort pennan och kastade sig raklång på Gertruds säng.

»Du kunde åtminstone ta af dig skorna först», sade Gertrud ogillande, ty hon älskade ordning i allt.

»Bevars, är det så noga?» — de små skorna flögo med en duns i golfvet, och deras ägarinna vände sig mot väggen. »Skrif på du nu, och hälsa ynglingen från mig.»

»Skall jag läsa upp brefvet för dig?» frågade Gertrud efter en lång stunds tystnad, hvarunder hennes penna oafbrutet raspat öfver papperet.

»Ja, det kan du göra, om du vill», genmälde Magda sömnigt.

Gertrud blef ej stött öfver den föga uppmuntrande tonen. Hon hade för vana att ej afsända sina färdigskrifna bref, förrän de voro ordentligt genomlästa och tyckte därför att hon lika gärna kunde läsa detta högt som lågt; om Magda hörde på eller ej var af mindre betydelse.

»Kära Gerhard!

»Eftersom det ösregnar i dag, passar jag på att skrifva till dig —»

»Det var just ingen artig början», menade Magda småskrattande. »Det hade tagit sig bättre ut, om du börjat så här: 'drifven af en okuflig längtan att språka med dig', eller något i den stilen.»

»Sådana grannlåter spar jag åt dig», svarade Gertrud godmodigt och fortsatte:

— »Magda hade tänkt göra detsamma, men när det kom till stycket, föredrog hon att ligga och vältra sig i min säng —»

»Sådana uttryck», afbröt Magda, »som om jag inte legat stilla som en droppe, och —»

»Afbryt mig inte oupphörligt», förmanade Gertrud:

»Som du väl vet förflyta dagarna på Tomteboda i allmänhet mycket lugnt och stilla utan några händelser eller störande afbrott —»

»Den där meningen låter som tagen ur en bok», mumlade Magda, men Gertrud låtsade ej höra henne.— »Sedan du reste ha ej heller några nöjen förekommit med undantag af att vi i förra veckan voro på kaffebjudning hos pastor Ekströms, och att farbror Olof, Harriet, Magda, jag och Jonas i går voro ute och fångade kräftor i ån. Vi fingo sex tjog, och i kväll skola vi äta upp dem — ville du inte bra gärna vara med? Magda hade sex stora kräftor i sin håf första gången hon drog upp den och blef så öfverväldigad af denna syn, att hon plumsade med båda fötterna i vattnet. Om ej farbror fått tag i henne, hade hon legat i hel och hållen.»

»Det var väl ingenting att tala om», sade Magda.

»Jo, det var det, för att det såg så lustigt ut», försvarade sig Gertrud.

»Ja, då kan du också berätta, att du halkade omkull på strandsluttningen och slog båda händerna i leran.»

»Det var väl ingenting att tala —»

»Jo, för *det* såg så lustigt ut», härmade Magda.

»Om du inte kan låta bli att käbbla, får du inte höra någonting mer.»

Magda sköt ut underläppen, men teg visligen. När hon nu hört början ville hon också höra slutet på brefvet.

»På kaffebjudningen voro vi allesammans med», fortsatte Gertrud, »och häradshöfding Dahls var äfven där med alla sina ungdomar. Du kan tro, att vi lekte och hade roligt, och till kvällen fingo vi släpärter, som du vet jag tycker så mycket om, och många andra goda saker. Jag måste tala om för dig, att Harriet var förtjusande söt i sin nya hvita klänning, och det tyckte visst den unge notarien också, ty han var så angelägen att ha henne till vis à

vis i alla springlekarna —»

»Att du näns göra gossen orolig», afbröt Magda åter i så moderligt bekymrad ton att Gertrud måste skratta.

— »Men Harriet bara kisade med ögonen så där du vet och såg skälmsk ut och brydde sig för öfrigt

ej om honom. Jag tror för min del, att hon har någon helt annan i tankarna, men hvem det är talar jag inte om.»

»Ånej, tror du det?» utbrast Magda intresserad och reste sig upp ur sin liggande ställning. »Inte kan Harriet, som är så söt och behaglig på allvar bry sig om Gerhard, som är närapå ful.»

»Jag säger ingenting jag», sade Gertrud i en hemlighetsfull ton, som talade volymer, hvarpå hon återtog läsningen.

— »Så här sade gamla friherrinnan Örnklo till mig på bjudningen hos pastorns: 'din syster blir täckare för hvar gång jag ser henne', och jag neg och såg belåten ut, som om artigheten gällt mig själf. Det är nästan också, som om det att ha en vacker syster sprede litet glans öfver en själf, och det är allt många som tycka om mig bara därför, att jag är Harriets syster, eller hvad tror du, kära Gerhard? I sammanhang med detta vill jag säga att —»

»Hm — Jaså —» afbröt hon sig hastigt och började en ny mening i tanke att kusinen ej skulle lägga märke därtill.

Men Magda, som tyckte att det kapitel, som just nu afhandlades var ganska nöjsamt, var för tillfället en intresserad åhörarinna, och tillät inga öfverhoppningar.

»Du hoppade ju öfver någonting», påpekade hon.

Gertrud kastade en hastig, forskande blick på kusinen, och då dennas min tydligt förrådde, att hon ej ämnade tåla några undanflykter, läste hon fogligt upp den öfverhalkade meningen, endast med uteslutande af tre ord, som hon af grannlagenhet mot Gerhard ej ville förråda.

— »I sammanhang med detta vill jag säga, att jag» — 'på din begäran' voro de uteslutna orden — »ofta talar med Harriet om dig, och att hon ej tycks finna det tråkigt.»

»Det låter nästan som om du ville få Gerhard till svåger», anmärkte Magda, »men nog tycker jag för

min del att Harriet kunde leta ut en trefligare man åt sig. Man behöfver väl inte ta den första som kommer.»

Det uttrycket hade hon en gång hört Klara begagna och tyckte, att det med fördel kunde användas här.

»Gerhard blir nog bra med tiden», förklarade Gertrud, å sin sida citerande farmor, och Magda böjde sig för hennes öfverlägsna tillförsikt.

— »I nästa vecka komma farbror Arvid, faster Sigrid och kusinerna; de ha, som du kanske vet, legat en månad vid Ronneby och bli därför endast en kort tid här, ty farbrors tjänstledighet är snart slut.

— »Käre Gerhard, jag tänker ofta på dig, som nu får se så mycket vackert och hoppas, att vi snart få ett långt bref, däri du låter oss höra alla dina intryck af Berlin.»

Magda gäspade; hon tyckte att Gertrud i motsats till Gerhard skref tråkiga bref.

— »Allesammans, ingen nämnd och ingen glömd, hälsa dig så mycket genom

din tillgifna Gertrud.»

Magda, som såg att några rader på sista sidan voro oskrifna, ryckte till sig brefvet.

»Jag skall väl förbarma mig öfver gossen och hugna honom med några ord, annars blir han inte glad på länge.»

Med hufvudet lutadt på sned och tungan i oafbruten rörelse mellan de halföppna läpparna skref hon med stora ojämna bokstäfver, som försmådde följa papperets linjer:

»Å du lyckans gullgosse, som får se dig om i världen, hvad jag önskar att din» — hur stafvas wohlthäter, Gertrud? Jaså — tack — »att din wohlthäter också bjudit mig! Tänk, en sådan treflig trio det då blifvit! Om ni

tycka att er duett blir för enformig så skicka bära respengar, så kommer jag. Något annat har jag ej att säga i dag; att det ösregnar, ochatt Harriet fortfarande är mycket söt har Gertrud redan berättat. Adjö säger

Magda.»

Gertrud höll på att vika ihop brefvet, när Harriet kom in.

»Jag har visst glömt nyckelknippan häruppe», sade hon, seende sig omkring med en likgiltigt sökande blick, hvilken äfven liksom händelsevis föll på brefvet. »Hvem har du skrifvit till, Gertrud?»

»Nyckelknippan ligger midt på spegelbordet i sängkammaren, och du vet mycket väl, att brefvet är till Gerhard», sade Magda skoningslöst.

Harriet, som fann sig genomskådad, slog sig ned vid bordet och frågade helt ödmjukt:

»Får jag läsa brefvet, Gertrud?»

»Ånej, det är inte värdt», svarade Gertrud, med skäl rädd, att systern då skulle lägga hinder i vägen för dess afsändande. »Du minns ju, att vi kommit öfverens om att inte sätta i fråga att läsa hvarandras bref.»

Harriet ångrade i denna stund bittert, att hon föranstaltat denna uppgörelse en gång då Gertrud envisats att taga del af hennes förtroliga utgjutelser till en af sina barndomsväninnor, men nu var det för sent och det återstod henne ej annat än att foga sig i sitt öde, rodnande under Magdas obarmhärtigt skälmska blick. Den flickan kunde verkligen vara bra taktlös ibland!

Harriet satt en stund tyst med ögonen envist fästade på en papperslapp, af hvilken hon förgäfves sökte forma en liten strut.

»Har du hälsat honom från mig?» frågade hon därefter och såg upp med ett smått förläget leende.

»Nej inte särskildt», svarade Gertrud, »men det kan du göra själf,» och hon sköt brefvet upp och nervändt till systern, som efter ett kort betänkande skref på tomrummet mellan papperets öfre kant och begynnelseorden;

»Många hjärtliga hälsningar från vännen Harriet.»

Litet oroligt tog hon de få orden i skärskådande, oviss om ej en mer afmätt hälsning varit bättre på sin plats efter det kyliga afskedet.

»Hvad funderar du på? Tänker du skrifva mer?» frågade Gertrud smått otåligt.

»Nej för all del», svarade den unga flickan hastigt, inom sig tilläggande: »Jag har kanske redan skrifvit för mycket.»

När hon på kvällen låg och tänkte på att brefvet nu anträdt sin utländska resa, till att börja med i förvar hos Jonas, som måste in till staden för att sälja ett par kalfvar, var hon dock i själ och hjärta ganska belåten med att hon skrifvit som hon skrifvit.

-

ELFTE KAPITLET.

Nere hos Kerstin.

Kerstin gick och plockade i ordning i sin kammare, ty hon väntade storfrämmande, 'Olof' med dotter och systrarna.

När lektorn hörde, att flickorna voro nerbjudna till Kerstin, förklarade han för att göra gumman glad, att han ville göra dem sällskap. Och han vann sin afsikt, ty Kerstins ansikte strålade, och hon var vid det briljantaste lynne under hela förmiddagen. Nu gick hon, som sagdt och stökade därnere. Ur den ena byrålådan tog hon upp flera småsaker, hvilka voro omsorgsfullt inlindade i silkespapper.

Den vackra duken, som hon fått till julklapp af Harriet breddes ut på byrån, på ömse sidor om spegeln ställdes

vaserna, 'Olofs' sista present, och midt framför spegeln placerades Magdas nåldyna,

»Många hjärtliga hälsningar från vännen Harriet.»

Litet oroligt tog hon de få orden i skärskådande, oviss om ej en mer afmätt hälsning varit bättre på sin plats efter det kyliga afskedet.

»Hvad funderar du på? Tänker du skrifva mer?» frågade Gertrud smått otåligt.

»Nej för all del», svarade den unga flickan hastigt, inom sig tilläggande: »Jag har kanske redan skrifvit för mycket.»

När hon på kvällen låg och tänkte på att brefvet nu anträdt sin utländska resa, till att börja med i förvar hos Jonas, som måste in till staden för att sälja ett par kalfvar, var hon dock i själ och hjärta ganska belåten med att hon skrifvit som hon skrifvit.

-

ELFTE KAPITLET.

Nere hos Kerstin.

Kerstin gick och plockade i ordning i sin kammare, ty hon väntade storfrämmande, 'Olof' med dotter och systrarna.

När lektorn hörde, att flickorna voro nerbjudna till Kerstin, förklarade han för att göra gumman glad, att han ville göra dem sällskap. Och han vann sin afsikt, ty Kerstins ansikte strålade, och hon var vid det briljantaste lynne under hela förmiddagen. Nu gick hon, som sagdt och stökade därnere. Ur den ena byrålådan tog hon upp flera småsaker, hvilka voro omsorgsfullt inlindade i silkespapper.

Den vackra duken, som hon fått till julklapp af Harriet breddes ut på byrån, på ömse sidor om spegeln ställdes vaserna, 'Olofs' sista present, och midt framför spegeln placerades Magdas nåldyna,

uppvaktad af ett par lustiga porslinsgubbar, som Gerhard en gång haft med sig åt henne.

Alltsammans tog sig så bra ut, att Kerstin måste stå en stund och bara se på ståten. I hvardagslag var minsann den gamla byrån ej så fint utstyrd, utan fick gömma alla skatter i sitt inre, men i dag måste de allesammans fram i dagen.

Det var blott skada, att det regnade, så att hon ej kunde skaffa några blommor till vaserna, som sågo litet nakna ut utan så mycket som en grön kvist. Men så fick hon en idé; i den ena stack hon ett stort julkort från Magda och i den andra ett brokigt påskris, som hon själf för några år tillbaka gifvit Harriet och tagit vara på sedan det tämligen skamfiladt kastats ut på sopbacken.

Kerstin var sådan; hon samlade på sig likt och olikt, och farmor påstod alltid, att hon samlat så mycket skräp, att hon när som helst kunde sätta upp en lumpbod.

Gumman själf hade dock en annan tanke om saken, ty det fanns knappt något af hvad hon sparat, vid hvilket ej ett minne var fästadt, och under de kulna vinterdagarna var det hennes största nöje att plocka fram sina skatter och lefva om den tid, när hon själf var ung, eller när hon var 'Olofs dadda', eller när Magda tog sina första stapplande steg där uppe i salen.

Se så där, nu togo sig vaserna strax bättre ut, och Kerstin riktade sin försköningsifver åt annat håll.

Framför pinnsoffan vid fönstret stod ett litet rundt bord, som på grund af sina många skröpligheter egentligen var kasseradt, men tagits till nåder af Kerstin, som hämtat ned det från vinden.

Gumman stultade åter fram till den öppna byrålådan och tog fram ännu ett paket, som hon kärleksfullt och försiktigt vecklade upp.

Det innehöll en hvit duk, knuten och trädd af Magdas mor, som gifvit den till Kerstin första gången hon kom

såsom fästmö på besök till Tomteboda.

»Den skall Kerstin ha, för det hon varit så snäll mot min Olof», hade hon sagt med sitt ljusa leende. Kerstin gömde duken såsom sitt käraste minne och hade redan i vittnens närvaro förordnat, att Magda och ingen annan skulle ha den efter hennes död.

Till sist återstod endast en i silkespapper insvept liten duk som Magda broderat, hvilken hon lade på karafinbrickan, som ställdes på bordet, hvarpå hon hämtade ur kakelugnsnischen en vinbutelj samt några glas. Buteljen var en skänk af doktorn på Kerstins sista födelsedag, och glasena förskrefvo sig från Rynäs.

Gumman beskådade med belåten min sina anordningar och mumlade: »nu kunna de komma.» Men just som hon slagit sig till ro med strumpstickningen i soffhörnet måste hon åter resa sig och gå bort till byrån, ty hon hade ju så när glömt kakorna och karamellerna, som hon för en tid sedan låtit Klara köpa i handelsboden.

Hon hade knappt hunnit kasta en blick i spegeln för att se om mössan satt rätt och återtaga sin plats i soffan, förrän lektorn inträdde, åtföljd af flickorna.

Högtiden till ära hade Harriet knutit ett rosenrödt sidenband om halsen, och flickorna påtagit rena förkläden.

Lektorn tog plats i högsätet, en gammal länstol som tillhört hans far, och i hvilken han såsom liten gosse oräkneliga gånger 'åkt kälkbacke' på den hala, guttaperkaklädda sitsen.

Nu var guttaperkan i det närmaste bortnött, målningen på armstöden likaså, och hela stolen full med ålderdomens mångahanda skröpligheter, men lektorn påstod likväl att han hellre satt i den än i den elegantaste hvilostol.

Så var det också med farmor; när hon kom ner till Kerstin, ville hon helst sitta i den stolen.

»Nå Kerstin, nu har du väl en pris godt snus att bjuda på?» sade lektorn småleende, när de druckit vinet och smakat på kakorna.

»Jo det kan Olof lita på. Jag fick hem en strut häromdagen», svarade gumman och drog stolt upp sin näfverdosa ur fickan.

Magda gjorde en grimas.

»Usch, att ni kan tycka sådant där är godt», sade hon.

»Jag skall säga Magda, att det inte bara är godt för näsan utan också nyttigt för ögonen», sade Kerstin. »Om jag inte snusat hade jag inte sett så bra på gamla dar, som jag nu gör.»

Magda ruskade misstroget på hufvudet.

»Fult är det i alla fall», utlät hon sig med stor bestämdhet.

»Det är alldeles som man vänjer sig; i min ungdom var det till och med modernt att snusa, och det fanns knappt en fin dam, som ej hade sin lilla vackra dosa. Jag minns så väl Öfverstinnan Svanefeldt, som brukade vara på Rynäs, — ja Olof kan inte minnas henne, ty han var bara fyra år, när öfverstens flyttade från trakten. Hon var den ståtligaste gamla dam man kunde se, nästan lika vacker som min fru, och gick alltid klädd i tjockt frasande siden och mössa af äkta spetsar, men snusdosa hade hon, och den som var vacker ändå, af guld med många vackra snirklar och sirater och äkta stenar. Det var ett riktigt nöje att se henne sitta och vrida på den med sina hvita fingrar, som blixtrade af juveler.»

»Såg Kerstin henne snusa också?» frågade Gertrud intresserad.

»Nej, det kan jag inte påminna mig», svarade gumman litet motsträfvigt, »men att hon hade snus i dosan, det är då säkert, ty jag såg henne många gånger bjuda brukspatronen på en pris.»

»Farfar måtte ha varit en bra ståtlig herre att döma efter porträttet däruppe», anmärkte Harriet.

»*Om* han var ståtlig? Ja, det kan Harriet lita på», genmälde Kerstin entusiastiskt, »och porträttet är han så lik, att man tycker sig se honom lifslefvande

framför sig. Glad och vänlig var han också, precis som frun, så att det ej var underligt, att folk trifdes så bra på Rynäs. Ett älskvärdare värdfolk får man allt leta efter. Ja, Olof minns nog han, hur det var, fastän den gladaste tiden var han dock aldrig med om, ty brukspatronen började redan bli sjuklig, medan Olof var liten gosse, och stora förluster gjorde han äfven på sista tiden. Men så roligt, som de gossarna hade i sin barndom ha väl få haft.»

Lektorn nickade instämmande. Han hade tändt sin cigarr och lutade sig tillbaka i stolen, lyssnande med ett förnöjdt om ock något vemodigt leende till Kerstin, ty liksom de flesta hvilka haft en lycklig uppväxttid lefde han i minnet gärna om den.

»Det är nog därför far så gärna ser, att barn ha roligt och äro glada», sade Magda med en kärleksfull blick på fadern.

»Ja, det kan nog hända, men mest beror det säkert på, att han har och alltid har haft så godt hjärta», inföll Kerstin med en gillande blick på sin favorit. »Å, för alla de gånger jag minns hur han afstod sina aftonvardssmörgåsar åt än den ena än den andra af statarungarna, som inte voro vana vid att få smör på brödet.»

»Det gjorde jag antagligen därför att jag inte själf var hungrig», sade lektorn småleende.

»Säg inte det, för ni bröder hade en välsignad aptit; ånej, Olof har alltid varit sådan att han tänkt mer på andra än på sig själf, och det kan jag utan att smickra säga honom midt upp i ansiktet.»

»Det gjorde jag väl också när jag höll på att skrämma lifvet ur er alla genom att fyra af bössan nere på kontoret?» sade lektorn skälmaktigt.

»Asch, det var ju bara ett litet oskyldigt skämt», menade gumman.

»Det förhöll sig så, ser ni flickor», återtog lektorn, »att bror Arvid påstod, att jag inte kunde träffa en viss blomma uppe på kakelugnskransen. Han kunde naturligtvis ej tänka, att jag tog hans utmaning på fullt allvar, men det retade mig, att han trodde jag var en sådan skral skytt, och därför siktade jag och sköt.»

»Och träffade rätt», inföll Kerstin med stolthet.

»Det är mer än jag kan säga, ty halfva kakelugnskransen ramlade ner, och sedan fick jag så mycket annat att tänka på, bastonad, arrest och dylikt, att jag aldrig hann se efter om självfva blomman blef splittrad. Där ha ni emellertid ett litet exempel på hur mycket jag tänkte på andra.»

Kerstin kunde rimligtvis ej försvara ett så lifsfarligt påhitt som att skjuta till måls inne i boningsrum, ehuru hon såg ut som om hon gärna velat det. Hon nöjde sig därför att säga i så kränkt ton, som om hon själf varit utsatt för en skriande orättvisa:

»Så fick han, stackare, också straff därför. Tänk bara flickor, på hela den sommaren fick han inte så mycket som taga uti en bössa, fastän han knappt visste något roligare. Jag förstår inte, att brukspatronen, som annars var så godhjärtad kunde vara så hård mot gossen.»

Lektorn skrattade.

»Kära Kerstin, jag bör allt vara tacksam mot en nåderik försyn, som ej gaf mig dig till mor, ty annars hade jag antagligen som helt liten gosse skjutit ihjäl mig, eller ätit mig fördärfvad på snask, eller —»

»Å, så Olof pratar, jag har väl något förstånd jag också», puttrade gumman. »Tacka han i stället Gud, att han hade en snäll dadda, som vyssjade honom till sömns, när han grät om kvällarna och talade om sagor för honom de långa skymningsstunderna, när de andra gossarna som voro större och starkare åkte skidor eller skridskor ute på dammen.»

»Ja, Kerstin lilla det har du så rätt uti», sade lektorn och klappade henne på handen, »jag har dig att tacka för mycket.»

»Asch, inte mente jag det på det sättet, inte», sade gumman förlägen, »men jag måste väl försvara mig litet, när Olof gycklade med mig.»

»Nu måste Kerstin berätta litet om farmor och hur hon såg ut, när hon var riktigt ung», bad Magda, som aldrig tröttnade att höra talas om 'de gamla tiderna', »men det är så länge sedan, att Kerstin inte kan komma riktigt ihåg det», tillade hon helt bedröfvad.

»Kära hjärtandes, jag kan se frun lika lifslefvande framför mig när hon var sexton år, som jag ser Magda. Jag tjänade ju som husa ett par år i hennes föräldrahem, och sedan följde jag med till Rynäs, så nog minns jag henne, den Guds ängeln med sina ljusa lockar, blå ögon och kinder så fina och lena, som rosenblad. Jag minns till och med hur hon var klädd samma dag hon blef förlofvad. Hon hade en ljusröd nettelduksklänning med hvita buketter på, och låghalsad och bararmad var hon, som det brukades då för tiden, men det skall jag säga, att det inte fanns många, som hade så vackra armar och hals att visa, som hon.

När brukspatron åkte upp på gården blef hon med ens så blyg, att hon sprang ut till mig i jungfrukammaren alldeles som för att gömma sig.

Efter en stund kom hennes syster för att hämta henne, och senare på kvällen, när vi möttes ute i farstun, tog hon mig om halsen och kysste mig flera gånger — det var nu så, att hon alltid hållit af mig en smula — och så hviskade hon röd om kinden och med ögon som tindrade som stjärnor: »det här är den lyckligaste dagen i mitt lif, Kerstin», och då förstod jag, att vi snart skulle få bröllop i gården.

Att det skulle gå därhän hade vi litet hvar för längesedan gissat, för det gick knappt en dag, som inte brukspatronen kom på besök än i ett ärende och än i ett annat. Men när saken ändtligen var afgjord, kände jag mig just som litet ängslig, ty

flickan var ju så ung och oerfaren, och det var ingen lätt sak att bli husmor på ett sådant ställe som Rynäs.

Jag hade emellertid inte behöft oroa mig, ty frun var som klippt och skuren för den platsen, och det dröjde ej många år förrän hon hade namn om sig att vara den dugligaste husmodern och älskvärdaste värdinnan på hela trakten.»

»Säg så gärna i hela Sverige», inföll lektorn skämtande, men hans ansikte lyste af sonlig stolthet, ty han visste, att hvad Kerstin sagt om hans mor var sant.

Kerstin sköt glasögonen ned på näsan och lät sin mönstrande blick glida öfver de tre flickorna.

»Ja flickor, det säger jag er», återtog hon allvarligt och bekräftade sina ord med många nickar, »så vacker och präktig som eran farmor var på allt sätt, det blir ingen af er.»

»Inte ens Magda?» frågade Gertrud likaledes mycket allvarligt, fastän skälmen lyste i ögonen.

Gumman ruskade på hufvudet. Det gjorde henne ondt om gullbarnet, men sanningen framför allt.

»Nej, inte ens hon», svarade hon med en suck. »Men ni kunna bli bra för det», tillade hon tröstande och såg helt förvånad ut, då de andra skrattade.

»Nej, se det klarnar», ropade Magda, då en solstråle plötsligt sköt in genom fönstret och dallrade öfver bordet.

Magda följde den med blicken och lade i detsamma märke till bordduken, som förut undgått hennes uppmärksamhet.

Hon såg så länge på den, att det visst gjorde ondt i ögonen, ty när hon såg upp voro de tårfyllda. En fråga sväfvade på hennes läppar, men hon hejdade den i tid, ty Kerstin kastade en förstulen blick på lektorn och skakade afvärjande på hufvudet.

Magda, som tyckte, att den glada stämningen med ens försvunnit, påyrkade ifrigt, att Gertrud och hon skulle gå och se efter om blommorna tagit någon skada af det strida regnet, och Kerstin, som gissade

sig till barnets tysta tankar, envisades ej, att de skulle förlänga visiten.

»Det var tanklöst af mig att ta fram duken», tänkte hon med självförebråelse då de gått, och hon åter virade in sin skatt i det fina silkespapperet. »Det var en Guds lycka, att Olof ej lade märke till den. Stackars gullbarnet mitt,

hon sörjer sin mamma mer än någon tror», och däri hade gamla Kerstin rätt.

-

TOLFTE KAPITLET.

'Lilla blåstrumpan.'

Iklädda sina nystrukna bomullsklänningar stodo flickorna på farstubron väntande på farmor, som gått upp för att sätta på sig söndagshatten.

Doktorn och lektorn hade redan begifvit sig af till kyrkan, ty den förstnämnde tyckte om att vara där i god tid.

Kerstin kom ut ur sin kammare, iförd söndagsstassen: brunrandig klänning, ostindisk schal, hvars snibb hängde långt ner på kjolen, storblommig sidenschalett på hufvudet samt svarta handskar, hvilkas fingrar voro något för långa och hvitnötta i topparna.

Sin stora psalmbok, som farmor köpt åt henne för dess tydliga stil höll hon jämte ett par kvistar åbrodd inlindad i en ren näsduk.

Hon stängde omsorgsfullt dörren, tog ur nyckeln och gömde den under trappstenen, så att ingen obehörig skulle 'snoka omkring i hennes kammare', medan hon var borta, en farhåga, som dock saknade all grund, ty jungfrurna, hvilka gumman gärna af okänd anledning misstrodde, hade alltför stor respekt för henne att utan tillstånd tränga in i hennes helgedom.

sig till barnets tysta tankar, envisades ej, att de skulle förlänga visiten.

»Det var tanklöst af mig att ta fram duken», tänkte hon med självförebråelse då de gått, och hon åter virade in sin skatt i det fina silkespapperet. »Det var en Guds lycka, att Olof ej lade märke till den. Stackars gullbarnet mitt, hon sörjer sin mamma mer än någon tror», och däri hade gamla Kerstin rätt.

-

TOLFTE KAPITLET.

'Lilla blåstrumpan.'

Iklädda sina nystrukna bomullsklänningar stodo flickorna på farstubron väntande på farmor, som gått upp för att sätta på sig söndagshatten.

Doktorn och lektorn hade redan begifvit sig af till kyrkan, ty den förstnämnde tyckte om att vara där i god tid.

Kerstin kom ut ur sin kammare, iförd söndagsstassen: brunrandig klänning, ostindisk schal, hvars snibb hängde långt ner på kjolen, storblommig sidenschalett på hufvudet samt svarta handskar, hvilkas fingrar voro något för långa och hvitnötta i topparna.

Sin stora psalmbok, som farmor köpt åt henne för dess tydliga stil höll hon jämte ett par kvistar åbrodd inlindad i en ren näsduk.

Hon stängde omsorgsfullt dörren, tog ur nyckeln och gömde den under trappstenen, så att ingen obehörig skulle 'snoka omkring i hennes kammare', medan hon var borta, en farhåga, som dock saknade all grund, ty jungfrurna, hvilka gumman gärna af okänd anledning misstrodde, hade alltför stor respekt för henne att utan tillstånd tränga in i hennes helgedom.

En blick upp mot 'stora trappan' upplyste henne om att frun ännu ej var färdig, och hon slog sig därför ned på bänken under sitt fönster samt satt väntande med psalmboken mellan händerna och oafbrutet tvinnande tummarna om hvarandra. Flickorna tittade så ofta på Kerstins rörliga fingrar, att de ibland så godt som omedvetet härmade henne, till dess en skarp blick varnade dem att fortsätta.

Nu kom farmor, så vacker och prydlig i sin lätta grå ylleklänning, svart sidenmantilj och nackhatten med de

lilasfärgade astrarna, att Magda ej kunde afhålla sig från att utbrista:

»Det är då visst och sant, att vår farmor är den vackraste farmor i hela världen!»

En svag rodnad flög öfver den gamla fruns kinder. Många artigheter hade hon fått höra, både såsom ung och gammal, men barnbarnens oskrymtade beundran var dock kanske det som mest värmde hennes hjärta, och den kom henne äfven i rikligt mått till del, ehuru ingen af dem alla gaf den luft i så direkta ordalag som Magda.

Farmor gaf den lilla flickan ett lätt slag på kinden —

»Du pratar så mycket, som du inte kan svara för», sade hon, men tillrättavisningen uttalades i så blid ton, att Magda endast skrattade.

»Kom nu flickor, så gå vi», sade den gamla frun i detsamma klockorna började ringa. Först kommo några korta afbrutna klämtslag, som svällde ut och smälte tillsammans till en bred ljudvåg, och klockornas manande ljud dallrade fulltonigt och starkt ut öfver nejden.

Magda blef alltid allvarlig, så snart hon hörde klockringning; det var som om de lifligare än något annat frammanade hennes döda moders bild. En lång tid kunde hon ej uthärda ljudet af dem, men alltsedan hon kom till Tomteboda tyckte hon att frid och helgdagsstämning sänkte sig ned öfver allt och alla så snart klockorna började ringa.

I dag liksom alltid tystnade skämt och glamm af sig själft inför deras manande kallelse, och stilla och högtidliga följde flickorna farmor uppför den lummiga kyrkogårdsgången, hvilken kantades af högtidsklädd allmoge, som aktningsfullt besvarade den gamla fruns och hennes barnbarns vänliga hälsningar.

Det var så svalt och stilla i den lilla prydliga landskyrkan, det rådde ett så fridfullt lugn därinne, att Magda, som annars tyckte bäst om att vara i rörelse, ej alls fann det påkostande att i en och en half timme sitta stilla vid farmors sida.

Lika uppmärksamt som kusinerna lyssnade hon visserligen ej till morbror Hans' vackra predikan, därtill rörde sig tankarna alltför lifligt i hennes hjärna, men hon var dock lika andaktsfull som de, ty känslan af att Gud var henne nära tycktes henne starkare och mäktigare här i hans egen boning än annorstädes.

Efter gudstjänstens slut strömmade folket ur kyrkan och samlade sig i spridda grupper ute på kyrkogården för att utbyta hälsningar och meddelanden om den flydda veckans tilldragelser.

»Det är nog många, som gå till kyrkan bara för att få prata en stund med sina bekanta», anmärkte Harriet, då hon efter att ha växlat några ord med ett par af sina läskamrater, upphann de andra, som långsamt gått förut.

»Så Harriet kan tala!» utbrast Kerstin helt förnärmad. »Om människorna inte finge säga så mycket som ett ord till hvarandra så blefve den här kyrkan ändå alltid full af folk, så länge den rare doktorn finns, för maken till hans predikningar får man allt leta efter. Gud vet hvarifrån han tar alla sina vackra ord och utläggningar.»

»Från sitt varma, kärleksrika hjärta», sade farmor mildt. »Men Harriet har nog rätt uti, att många gå till kyrkan egentligen för nöjet att träffa hvarandra.»

»Så ondt tror jag inte om dem», tog gumman hetsigt i.

»Kära Kerstin, det är ju en ganska naturlig sak,

särskildt hvad ungdomen beträffar, och för min del tror jag, att det dock alltid har sitt goda med sig att hvila ut en stund i Guds hus, äfven om man ej gått dit uteslutande för gudstjänstens skull.»

»Du Gertrud hade allt passat till präst, om du blifvit gosse», sade Magda halfhögt till Gertrud.

»Hur så?» undrade Gertrud förvånad.

»Jo, du har så lätt för att skrifva ihop vackra saker och så är du välvilligt stämd mot alla människor.»

»Och så kan hon predika så bra, när andan faller på henne», bifogade Harriet halft skämtande och halft förtretad,

ty systern hade senast samma morgon gifvit henne ett prof på sin vältalighet, då hon mot sin inre öfvertygelse låtit undfalla sig några gäckande ord om Gerhard.

Gertrud tog kusinen under armen, tacksam för hennes ovanligt smickrande omdöme och såg så godmodigt leende på systern.

»Jag bryr mig inte om hvad du säger, syster lilla, därför att jag vet, att mina predikningar många gånger gjort god verkan.»

Och så var det verkligen, ty den lilla moralpredikanten hade större inflytande öfver sin äldre syster, än denna högt ville erkänna.

* * *

På eftermiddagen, när de äldre dragit sig tillbaka hvar och en på sitt håll för att ostörd läsa eller hvila, begåfvo sig flickorna ner på krocketplanen, där en het batalj utkämpades.

Harriet som var en öfverlägsen krocketspelerska skötte två klot och vann en storartad seger öfver småflickorna, som påstodo sig vara förföljda af en grym otur.

Magda isynnerhet, hvars starka sida var träffsäkerhet på långa afstånd, missade oupphörligt och brydde sig till slut ej om hur hon slog, ty jag måste tyvärr erkänna, att hon ännu ej lärt sig med jämnmod bära

ett nederlag. Gertrud gjorde som vanligt sitt bästa, men förmådde ingenting gentemot systerns skicklighet och Magdas tydliga slarf.

»Det är ingen ära att vinna, när man har sådana motspelare, som ni varit i dag», anmärkte Harriet missnöjd.

»När man har otur, så har man», försvarade sig Magda. »För resten är det inte alls roligt att spela i dag», och hon kastade klubban ifrån sig.

»Skola du och jag ta ett parti på tu man hand?» föreslog Gertrud sin syster.

Harriet tvekade.

»Ja, om du mycket gärna vill —» började hon.

Magda, som för en gångs skull gjorde ett hjältemodigt försök att jaga sitt dåliga lynne på flykten, innan det hann bli henne öfvermäktigt, kom helt oväntadt den unga flickan till undsättning.

»Nej, jag vet hvad vi skola göra!» ropade hon ifrigt. »Låt oss lägga oss här i backsluttningen, och så läser Gertrud upp för oss det som hon skref för en tid sedan, när inspirationen kom öfver henne.»

Gertrud såg på samma gång belåten och smått förlägen ut.

»Hur vet du, att jag skrifvit någonting på sista tiden?» frågade hon, och denna fråga var helt naturlig, ty hon talade själf aldrig om när skriflusten kom öfver henne af rädsla, att de andra skulle kalla henne 'lilla blåstrumpan', en benämning som hon af hjärtat afskydde.

»Å, det är inte svårt att hålla reda på den saken», menade Magda och sträckte makligt ut sig i gräset. »Det börjar med att du går omkring och ser fundersam ut och svarar bakvändt på allt hvad man säger; sedan försvinner du en längre eller kortare stund, och så dyker du upp igen, rödblommig och strålande glad, som om du haft någonting riktigt roligt för dig.» I tysthet tillade hon för sig själf: »och då är du allra trefligast, ty då kan man få dig till nästan hvad man vill.»

»Bevars, hvad du har ögonen med dig!» utbrast Harriet förvånad öfver den lillas iakttagelseförmåga.

»Ja, det är så här i världen, att om man inte är blind eller blundar, så ser man», genmälde Magda snusförnuftigt.

På detta var intet att svara, och medan Gertrud efter en förnyad uppmaning från båda flickorna gick att hämta sitt manuskript, rådde en stund ljudlös tystnad på krocketplanen.

Magda låg och dåsade med armarna under hufvudet och ögonen halfslutna, och Harriet som ej tyckte om att ligga i gräset, emedan hon afskydde spindlar och myror satt uppflugen på en tämligen hög sten med stort intresse plockande af bladen på en prästkrage, hvilken råkat öfverlefva sina kamrater,

»Tror du det blir 'ja'?» frågade Magda så plötsligt, att den unga flickan som trodde hon halfsof, häftigt ryckte till.

»Jag har inte frågat om någonting», svarade Harriet kort och kastade den halfplockade blomman ifrån sig.

Magda fångade den småskrattande i flykten.

»Nu narras du, för att jag såg, att du rörde läpparna, men jag skall plocka den färdig åt dig.»

När det sista hvita blombladet fladdrade bort ropade Magda ett högt och triumferande 'ja'.

»Där fick du svaret på alla dina tysta frågor», fortsatte hon. »Han kommer oskadd hem igen, blir en mäkta stor man och sedan går det som i visan.» Hon småskrattade muntert:

»Erik, Erik gyllenlock Du får *ja* i farfars rock.»

»Du är en riktig liten gås», förklarade Harriet och kastade en handfull gräs i ansiktet på kusinen.

»Gärna det», svarade Magda trankilt. »Jag tycker gåsungar äro ena små söta kräk, jag, och jämt ha de något lustigt att snattra om.»

»Hvad man än säger biter det ej på dig», muttrade Harriet.

»Nej, det är som att slå vatten på gåsen», inföll Magda slagfärdig, hvarpå båda skrattade.

»Nå, hvad vilja ni helst höra nu, poesi eller prosa?» frågade Gertrud, i det hon satte sig i gräset bredvid Magda och bläddrade i den tjocka annotationsbok hon hämtat från sitt rum.

»Det är mig ganz egal», förklarade Harriet, som egentligen rätt litet intresserade sig för systerns författareskap.

»Det som du sist skref», envisades Magda.

»Men det är så dumt, så, och —»

»Kära du», afbröt systern, »låt oss låtsa, som om alla preludier voro undanstökade.»

Litet afsnäst åtlydde Gertrud beskedligt uppmaningen och läste med en röst, som till att börja med darrade något, ty hon var mycket litet van att högt uppläsa sin pennas alster:

»Blomman vid vägen».

Det var så varmt och kvaft och dammade så förskräckligt från den breda landsvägen.

Tidigt på morgonen, då den hvita blomman, som stod alldeles vid vägkanten, för första gången stack fram sitt nyfikna lilla hufvud ur det gröna omhöljet, var allt så friskt och vackert.

Grässtråna, som spirade upp omkring henne voro raka och ståtliga, och när den lätta sommarvinden drog förbi nickade hon åt dem och de åt henne.

Hon var så liten än, hennes täcka hufvud nådde knappt så högt att hon såg landsvägen, men hvad brydde hon sig om det, när hon hade så mycket annat vackert att titta på.

Strax bredvid vägen låg en björkhage. De höga träden förefölло den lilla blomman allt för öfverväldigande stora, men gräsmattan under dem ack, hvad

den såg mjuk och inbjudande ut, och därborta på en tufva såg hon en blomma späd, vek och hvit, alldeles som hon själf.

Visst vore det roligt att också sitta på den där tufvan, men det var ju äfven rätt vackert där hon själf befann sig.

En hälsning kunde hon dock skicka ditöfver med en af dessa granna fjärilar, som ofta fladdrade förbi, och nästa gång en sådan flygande blomma slog sig ned bredvid henne, bad hon honom blygt sända en hälsning från henne

till blomman i hagen.

Han lofvade det, och snart därefter såg hon hans glänsande vingar skimra mot de hvita blombladen därborta.

Hon fick dock aldrig någon hälsning tillbaka — var det fjärilens eller den vackra skogsblommans fel? Det fick hon aldrig veta.

Men timmarna gingo, och den lilla blomman började tycka, att hon sett sig mätt på allt det vackra omkring henne.

Kanske ändå, att det fanns någonting roligt att titta på däruppe på vägen? Det var som om hon vuxit: nu kunde hon se ett långt stycke utåt den grå landsvägssträckan, och det var mycket, som där fängslade hennes intresse, så mycket, att hon ej på länge kom ihåg sin afbild i skogsbrynet eller att glädjas öfver sin egen vackra dräkt öfver hvilken hon på morgonen varit så stolt.

Solen steg allt högre på himmelen, och dammolnen tätnade allt mer. Den lilla blomman förstod ej hvad det var, hon kände blott, att någonting tyngde hennes förr så lätta blad. För ett ögonblick drogs hennes blick från det muntra lifvet uppe på vägen, det var så kvaft och det lilla hufvudet så tungt, och först nu såg hon hur grå och fläckad hennes dräkt blifvit. Den lilla kände knappt längre igen sig.

Månne hennes syster under björken var lika förändrad som hon själf? Nej, dit in trängde knappt ett dammkorn, tufvan var ett skyddande näste, och

de hvita blombladen glänste lika hvita som i gryningens timme.

Å, så blomman vid vägen såg ut när det nu led mot kvällen. De hvita bladen voro vissna och skrumpna, det lilla hufvudet hängde brutet och matt på sin stängel. Längtande men utan afund blickade hon bort till sin syster i björkhagen, som ej tagit skada af den heta dagen.

»Ack stode jag därinne på tufvan mjuk och grön jag vore än ej bruten, men ungdomsfrisk och skön.

Och stode du härute, där skydd och hägn ej fanns helt visst för längesedan du mist din hvita glans»,

tänkte blomman. »Många solskensdagar vänta dig än, du vackra syster i skogen, men jag har blott att glädja mig åt kvällen, då jag får sofva.»

Och kvällen kom och den lilla blomman vid vägen fick sin önskan uppfylld.

* * *

»Hur kom du att tänka på den där sagan?» frågade Magda, när Gertrud tystnade och med klappande hjärta afbidade åhörarnas omdöme.

»Jo, när vi för en tid sedan gingo förbi björkhagen, du vet, såg jag några vackra, friska blommor växa därinne och nere vid vägen stod samma sort fastän dammiga och slokiga, och då föll det mig in, att man kunde sätta ihop en liten berättelse om dem.»

»Tänk, hvad det måtte vara roligt att kunna skrifva så där om hvad som helst», sade Magda beundrande. »Om jag funderat aldrig så länge hade jag inte kunnat hitta på något att säga om ett par blommor. Jag såg dem inte ens, fastän jag gick förbi dem lika väl som du.»

»När man inte är blind eller blundar, så ser man», citerade Harriet skrattande. »Emellertid var sagan

riktigt nätt, kära Gertrud», detta i tämligen nedlåtande ton, ty hon ansåg det vara sin systerliga plikt att ej genom mycket beröm uppmuntra systerns skrifklåda. »Men har du verkligen skrifvit den alldeles ensam?»

Gertrud rodnade.

»Nej, jag har fått litet hjälp, men bara helt litet.»

»Af hvem då?»

»Jo, det var så, att Gerhard ville läsa något som jag skrifvit, och då fick han läsa den här lilla biten, och så sade han, att han tyckte om den, men föreslog några ändringar, som jag gjorde, därför att den blef vackrare genom dem.»

Harriet hade bra gärna velat veta hvilka ord voro Gerhards i den lilla sagan, men ville ej förråda sitt intresse med några frågor.

»Gerhard uttydde sagan på sitt eget sätt och gaf den en långt djupare mening än jag själf kommit att tänka på», fortsatte Gertrud öppenhjärtigt. 'Blomman i skogen hade ingen rätt att yfvas öfver att hon höll sig fin och ofläckad', sa' han, 'ty dammet kunde ej nå henne, och på samma sätt är det med oss människor', sa' han. 'De som ha ett godt hem och äro skyddade mot alla stygga frestelser så att de kunna afhålla sig från svåra synder ha inte lof att yfvas och se med förakt på de stackare, som ha det svårt på allt sätt och därför duka under för frestelsen att göra det som är orätt'.»

»Sa' han allt det där?» utbrast Magda häpen öfver att den tystlåtne ynglingen i en hast blifvit så mångordig.

»Ja, och mycket mer till», genmälde Gertrud med stolthet tänkande på det förtroende han visat henne.

»Det var nog», utlät sig Magda och försjönk i funderingar, ej så litet afundsjuk på kusinen, som vunnit hans bevågenhet i så hög grad, att han lät henne få del af hvad han kände och tänkte.

Harriet sade ingenting, men när kvällen kom bad hon systern att få skrifva af den lilla sagan.

- TRETTONDE KAPITLET.

I bagarstugan.

Harriet hade haft stort skorpbak, och småflickorna voro nu nere i bagarstugan för att hjälpa henne plocka skorpor på plåtarna, hvarefter hon skar dem, medan Klara skötte om torkningen i stora ugnen.

»Du får inte plocka öfver- och underskorpor huller om buller», förmanade Harriet sin kusin, »och så skall du sätta dem i ordentliga rader, så få de bättre rum, förstår du. Gertrud får plats för många fler på sin plåt än du.»

Magda kastade en likgiltig blick på Gertruds plåt, där skorporna stodo så ordentligt uppradade som en hel liten armé. Ja, det var så vanligt det, att allt hvad Gertrud gjorde blef ordentligt gjordt.

»Hvar och en har sitt sätt», menade Magda men makade i alla fall till rätta sina skorpor.

Det var en gammal treflig bagarstuga med ställningar att jäsa bröd på kring väggarna och långa spett i taket fullsatta med hembakadt knäckebröd.

Ingen kunde baka så godt bröd som farmor, och när hon själf ej längre orkade fullgöra så ansträngande sysslor, lärde hon bort sin konst åt både Harriet och Klara, så att de nu ett par år och till farmors belåtenhet skött om storbaket.

Klara var en riktig skatt, ärlig och trogen som guld. I tio år hade hon tjänat i prostgården och komme antagligen att stanna i tio år till, så framt icke Jonas fölle på den idén att öfvertaga något torp, då det var tvifvel underkastadt om ej Klara finge lust att följa med.

Det var Harriet och småflickorna, som uttydt vissa små kärliga ögonkast Klara och Jonas emellan

på detta sätt, men farmor bara skrattade däråt och Kerstin fnös föraktligt, så snart de bragte ämnet på tal.

»Hur kan ni inbilla er, att Klara vill ha gamle tjocke Jonas?» brukade hon säga. »Och för resten är inte hon heller skapad på det sättet, att hon har stora utsikter att bli gift, fastän hon nog gärna vill det.»

Gumman hade ett litet horn i sidan till Klara, emedan denna ej krusade tillräckligt för henne och dessutom var så väl anskrifven hos hela prostgårdsfamiljen.

Ty ledsamt att säga var Kerstin icke så litet afundsjuk, isynnerhet på dem som hennes fru visade särskild välvilja.

Klara var en storväxt, rödblommig flicka med mörkt yfvigt hår som krusade sig öfver den smala pannan.

Vanligtvis var hon glad och munter, men föll stundom ett offer för dystra funderingar, då hela världen föreföll henne svart som sot.

Harriet påstod, att detta inträffade för hvarje gång Jonas glammade med Anna-Stina, som alltid tog lifvet från den glada sidan.

»Jonas skall inte reta Klara så mycket, för det få vi alla ondt af», sade Harriet en dag förebrående till drängen, som drog sin mun till ett bredt leende.

»Hva' ska' en göra, mamsell Harriet, när hon går omkring och ser ut, som om hon hade ättika i munnen», ljöd svaret. »De' ä' roligare att tala me' dom som ä' glada och lifvade än me' dom som tjurar, vet jag», och däri måste Harriet gifva honom rätt.

Hon vände sig därpå med sina förmaningar till Klara, men denna slog en knyck på nacken och förklarade, att hon skötte sina angelägenheter själf.

»För resten må inte mamsell Harriet tro, att jag bryr mig om en sikken en spelevink», tillade hon. »En så'n där, som bara nojsar och spektaklar och inte kan tala ett allvarsord får allt vara i fred för mig, ska' jag säga.»

Hvilket ej hindrade Klara, att när hon var på det humöret ha sitt största nöje i att höra på Jonas prat.

»Titta ut Klara, så får Klara se något riktigt vackert!» ropade Magda och lutade sig fram öfver bakbordet.

Klara, som var mycket nyfiken rusade fram till fönstret i detsamma Jonas kom promenerande med Pålle för att hämta vattentunnan vid köksuppgången.

Jonas' breda fysionomi sken af välmåga och värme, den gula luggen hängde långt ner i pannan och i ena mungipan hängde en kortskaftad pipa. Den småväxta gestalten med krokiga knän och kullrig rygg erbjöd just ingen fager syn, men det hvilade en så godmodig trygghet öfver hela karlen och hans små plirande ögon blickade så fryntligt mot alla, att det ej var underligt han var omtyckt af både gamla och unga.

Klara drog sig hastigt tillbaka ur fönstret.

»Usch, en så'n otäck unge, som narrar en att springa och titta på slikt!» utbrast hon. »Jag har väl annat att göra än titta på en töcken fågelskrämma.»

Magda skrattade, ty hon tyckte om att i all vänskaplighet retas med Klara.

»Jonas påminner om Walter Scott, när luggen ligger nere i pannan på det där sättet», anmärkte Gertrud för att göra Klara en hemlig glädje.

»Jag känner ingen Walter Skutt, men ä' han inte go' likare än Jonas, så ä' de synd om'en», svarade Klara buttert, men såg dock ganska belåten ut, ty hon förstod, att Gertrud velat säga en artighet.

»Hvarför är du så tyst i dag, Harriet?» frågade Magda, som tyckte att kusinen ej var så glad som vanligt.

»Å, för ingenting», ljöd det föga upplysande svaret, »man kan inte alltid vara upplagd för att skratta och prata.»

Gertrud knuffade Magda sakta i sidan.

»Det är ungdomsbjudning i morgon hos Dahls», hviskade hon, »och Harriet är ledsen för att hon inte får vara med. Farmor säger att hon måste baka mjukt bröd och pepparkakor i morgon.»

»Det ginge väl an att spara till en annan dag», menade Magda, som tyckte synd om Harriet. Och det var det nästan, ty bjudningar förekommo så sällan på den trakten.

»Du vet ju att farbror Arvids komma om ett par dar, och till dess måste alla sådana där sysslor vara undanstökade.»

»Kan inte Klara baka limpor?» frågade Magda efter ett kort funderande.

»Skulle jag inte kunna det, som gjort det så mångfaldiga gånger?» svarade Klara helt förnärmad.

»Var det inte det jag visste!» sade Magda triumferande och stack af som en pil ut genom dörren.

»Magda har då aldrig ro med någonting», anmärkte Harriet retligt. »Jag undrar just hvad farmor skulle säga, ifall jag sprang ifrån mina sysslor på det sättet. Men jag är inte Magda, jag», tillade hon med en liten afundsjuk suck.

Arbetet i bagarstugan fortsatte en stund under oafbruten tystnad, till dess Magda åter kom inrusande.

»Hon kan väl stänga dörren efter sig», puttrade Klara, »de drar ju, så att en kan bli vindögd.»

Men Magda brydde sig ej om sådana småsaker utan drog Gertrud med sig bort i en vrå, där de förde ett par minuters hviskande samtal.

Under tiden växte skorphögarna på bordet, underskorporna till vänster och öfverskorporna till höger om Harriets flitiga händer.

»Skynda på flickor, vi måste ha skorporna på plåtarna, innan det blir mörkt», ropade hon otåligt.

»Jag har varit och talat litet vid farmor», började Magda, då hon och Gertrud atertogo sin förra sysselsättning.

»Var det så angeläget just nu?» sporde Harriet i

föga vänlig ton. Stackars liten, det var svårt för henne, att med jämnmod bära förlusten af ett nöje, som så sällan erbjöd sig.

»Ja, för nu har hon lofvat, att du får fara till Dahls i morgon», fortsatte Magda i triumferande ton.

Den skorpa Harriet höll på med blef oförlåtligt snedt skuren, hvilket Gertruds forskarblick strax märkte.

»Den där kan jag få äta upp», ropade hon och lät handling följa på orden utan att afvakta systerns svar.

Det glada leende som krusat Harriets läppar försvann åter.

»Du bara skämtar», sade hon, »och det är nedrigt af dig, Magda», tillade hon i upprörd ton och med tårfyllda ögon.

»Nej, det gör jag visst inte», försäkrade Magda ifrigt och alltför upptagen af sina egna tankar att taga anstöt af Harriets tvära sätt. »Farmor tyckte, när hon funderat på saken, att Klara mycket väl kunde baka limporna, och Gertrud och jag pepparkakorna.»

»Ni?» utbrast Harriet och måste skratta trots sitt dåliga lynne.

»Ja, det måtte väl inte vara någon konst», inföll Gertrud lifligt, »det är bara att kafla ut degen jämnt och passa på ugnen, så att inte pepparkakorna brännas. Du vet ju, att jag varit med oräkneliga gånger, när du bakat.»

»Och limporna behöfver mamsell Harriet inte heller oroa sig för», inföll Klara. »Minns hon inte hur bra dom blef den gången när hon låg i halsfluss och jag fick baka dom alldeles ensam.»

Jo, det mindes Harriet, och hennes ansikte ljusnade allt mer.

»Ja, om jag gör pepparkaksdegen i kväll», sade hon långsamt, »så —»

»Ja, det var just det farmor sa', att du skulle göra», afbröt Magda, »och Gertrud och jag ha fått lof att följa med dig hit ner efter kvällen och se på.»

»Jag förstår inte farmor», sade Harriet fundersamt. »Hon sade så bestämdt nej, när jag bad henne.»

»Men nu har hon svarat ja», återtog Magda gladt, »och du behöfver inte längre fundera på den saken.»

Men Magda talade inte om, att hon måst använda hela sin öfvertalningsförmåga för att beveka farmor, som strängt höll på, att plikten måste gå före nöjet, men slutligen ej kunnat motstå sin lilla favorits böner.

»Tack, skall du ha, Magda», sade Harriet och kysste hjärtligt kusinen, ty hon förstod att det dock kostat den lilla flickan många böner, innan hon lyckats beveka farmor. »Den gången var du riktigt snäll.»

»Ja», utlät sig Klara, medan hon vände på några plåtar i ugnen, »ett ledt litet troll ä' hon emellanåt, men ibland

kan hon vara skaplig nog», och detta något förbehållsamma beröm gjorde Magda glad i hågen, ty Klara var ej den, som onödigtvis slösade med loford, annat än möjligen då det gällde Harriet, som var hennes förklarade gunstling. Gjorde man den unga flickan en tjänst, kunde man vara viss om Klaras bevågenhet.

* * *

Efter aftonmåltiden tog Harriet som vanligt ned den stora bibeln från hörnhyllan och lade den på bordet vid soffan i hvilken morbror Hans tog plats bredvid farmor. Och sedan intogo husets medlemmar sina vanliga platser, lektorn och Magda bredvid hvarandra vid fönstret, Gertrud på en pall vid farmors fötter, Kerstin i kakelugnsvrån samt Jonas, köksan och Anna-Stina — Klara kunde ej komma från sina skorpor — på stolraden nere vid dörren. Så drog Harriet sin stol fram till bordet och läste med sin klara röst ett kapitel ur den heliga boken, hvarpå Gertrud ur minnet läste upp en psalmvers, som hon själf för hvar dag fick utvälja.

Därpå knäppte morbror Hans sina händer, och allas hufvud böjdes, medan han nedkallade välsignelsen öfver dem alla.

Många år efteråt stodo dessa andaktsstunder lifligt för Magdas minne, och hon tyckte sig åter se den lilla gruppen vid bordet, som klart belystes af skenet från lampan, kring hvilken nattfjärilarna så gärna fladdrade, morbrors och farmors vackra, blida anleten, Harriets brunlockiga hufvud böjdt öfver bibeln, Gertruds andaktsfulla lilla ansikte, och nere vid dörren, där skuggorna föllo mörka, de dunkla gestalterna af tjänarne, hvilka ej gärna försummade att infinna sig vid aftonbönen.

Efter bönens slut skildes man åt, och flickorna gingo fram för att kyssa morbror Hans och farmor på handen.

»Tack, snälla farmor att jag får resa på bjudningen i morgon», sade Harriet och tryckte en hjärtligare kyss än vanligt på farmors hvita hand.

»Det har du Magda att tacka för», svarade den gamla frun med en vänlig blick på sin yngsta sondotter.

»Jag vet det», svarade Harriet lågt och undertryckte en lätt suck. Det gjorde henne ibland ondt, att farmodern så sällan af sig själf tycktes komma ihåg, att hon var ung och tyckte om nöjen som andra unga flickor.

Morbror Hans drog Magda intill sig.

»Jaså, min lilla tös går omkring och för andras talan», sade han småleende. »Det gör du rätt uti, barn; ju mer vi lär oss tänka på andra, dess ljusare gestaltar sig lifvet för oss själfva.»

»Hvarför har du så brådtom i kväll?» frågade lektorn förundrad, då dottern mot vanligheten ej bad att få följa med upp i hans rum.

»Vi ha fått lof af farmor att vara uppe och se hur Harriet gör pepparkaksdegen», ljöd det brådskande svaret, ty kusinerna voro redan försvunna. »God natt, far lille.»

Nere i bagarstugan hade Klara tändt lampan och mottog flickorna med en välkomnande nick. Efter en stund gick hon ut i brygghuset, men tillät ingen af de andra att följa sig.

»Hvad gör hon så länge därute?» undrade Magda. »Det sprakar, som om hon tändt eld i spiseln», men då Klara kom in igen tog hon på sig, en hemlighetsfull min och besvarade ej småflickornas frågor.

Så försvann hon åter efter några minuter, och denna gång gjorde Harriet, som tycktes vara invigd i hemligheten, henne sällskap, i det hon anförtrodde åt Gertrud att röra mjölet i pepparkaksdegen, sedan alla ingredienser nu voro uppvägda.

Inom kort återkommo de båda, Klara bärande en kaffebricka, och Harriet skorpkorgen, rågad med mjuka skorpor och kringlor.

»Å vi få kaffe! Så trefligt! Hvem har hittat på det?» ropade småflickorna förtjusta.

»Det har jag», förklarade Klara med stolthet. »Jag var nyss uppe och bad frun om lof.»

Det lilla sällskapet slog sig ned vid bakbordet — utom Magda, som föredrog att sitta ofvanpå det, och Harriet serverade kaffet, hvilket enligt allas utsago smakade förträffligt.

»Hu», sade Klara rätt som det var, när en häftig vindstöt kom de små fönsterrutorna att skallra, »nu ha vi snart hösten här på fullt allvar. Man kan bli riktigt melankolisk bara att tänka på't.»

»Vi bry oss inte om det nu», inföll Magda hastigt, ty tanken på hemresan till Norrland var henne motbjudande.

»Usch, såg ni?» utbrast Gertrud halfhögt och tryckte sig tätt intill systern.

»Nej, hvad då?» svarade de andra, ofrivilligt sänkande rösten, smittade af den lilla flickans synbara rädsla.

»Det var en stor hand på fönsterrutan, och —»

»Du inbillar dig alltid så mycket», afbröt henne

systern strängt, men ryckte i detsamma häftigt till, när det knarrade i brygghusdörren.

De lyssnade andlöst och hörde nu tydligt ett sakta famlande på dörren till bagarstugan.

»Det är någon därute», hviskade Magda förskräckt och hasade sig försiktigt ned från bordet med en min, som om hon helst med ens velat taga sin tillflykt under detsamma.

»Ja, de' låter så», sade Klara kort. »Men de' ä' väl inget att åja sej öfver», och hon marscherade bort till dörren, hvilken hon stötte upp med en fart, som tycktes förefalla den utanför stående obehaglig, ty en grof röst utbrast förargad:

»Hon kan väl fara fram som en människa, vet jag, och inte slå näsan ur hufv'et på folk!»

Flickorna brusto med lättadt hjärta ut i skratt, ty de kände igen Jonas' röst, och de skrattade fortfarande, när han trädde in, förtrytsamt gnidande sin näsa.

»De' va' lagom åt'en», förklarade Klara, som också skrattade. »Den knäppen fick han, för det han tänkte skrämma oss.»

»Nej, se små mamsellren!» utbrast Jonas, blinkande lik en uggla mot ljusskenet och med en min, som ej förrådde odelad belåtenhet. »Jag såg, att de' lyste härinne», fortsatte han liksom ursäktande, »och så tänkte jag som så, att jag kunde ha lust att —»

»Skrämma Klara», inföll Harriet.

»Om inte just de', så —»

»Men de' gick inte alls», afbröt Klara. »Nog ä' han en stor spjufver, Jonas, men ibland får han ändå lång näsa.»

»Jonas vill väl ha sig en kopp kaffe», sade Harriet välvilligt.

»Tackar, som bjuder», svarade Jonas, strök mössan af hufvudet och satte sig i spiseln, där han under tystnad sörplade i sig kaffet, som han slog på fatet, medan Klara gjorde sig ärende att ta ut några plåtar ur ugnen.

»Mamsellren ha väl hört, att det varit inbrott i Korsbacka i natt?» återtog han med känsla af, att man väntade han skulle säga någonting.

Denna underrättelse mottogs med stort intresse blandadt med en viss fruktan att samma öde skulle öfvergå prostgården.

»Togo de mycket? Var det flera tjufvar? Blefvo de gripna?»

Frågorna haglade kring stackars Jonas, så att han blef nästan yr i hufvudet.

»Dom tryckte in en ruta i ena bodfönstret och plocka' en säck full med spiserier, men just som di skulle hala den ut genom fönstret, måtte di ha blifvit rädda för nå'nting och släppte säcken med en duns i golfvet och tog till fötters så fort di kunde. De' lustiga ä' att bodbetjänten inte vakna' förrän säcken damp i golfvet, så att di mycket väl hunnit komma i väg me' den, om di inte låtit skrämma sej så snart.»

»Det var deras eget samvete, som skrämde dem», menade Gertrud.

»Asch, hvem har tid att tänka på samvetet, när en har så'nt för sig», invände Jonas i så tvärsäker ton, som om han talade af erfarenhet. »Nej, de' va' förstås någe buller som dom hörde.»

»Misstänka de någon?» frågade Harriet, i det hon strödde mjöl öfver den färdiglagade degen och stjälpte en tallrik öfver den.

»Ja, ett par luffare, som gått och spankulerat i trakten ett par da'r och hört sig för om ett och annat. Men man har, förstås, inga bevis, och för rexten har ingen sett en skymt af dom sedan förgårs afton.»

»Usch, tänk om de komma hit!» utbrast Magda, som började tycka att det var kusligt.

»Dom skulle bara våga», utlät sig Jonas lugnt. »Dom kunde för rexten gärna komma», tillade han nästan välvilligt, »för då skulle dom få sej så mycke' stryk, att dom inte kunde sitta på flera dar och se'n fick länsman ta hand om dom.»

»Kom nu flickor», sade Harriet, som slutat sitt arbete och unnade Klara att få språka en stund ensam med Jonas. »Klara har ju inte många plåtar kvar?»

»Nej bara tre», svarade Klara ifrigt, »och mamsell Harriet behöfver inte vara ängslig för att jag ska' bränna opp dom.»

»Gertrud, hvad skulle du göra, om tjufvarne komme hit?» undrade Magda, då flickorna halfsprungo öfver den skumma gården.

»Jag tog ur nyckeln, sköt bordet framför dörren och gömde mig själf under sängen», förklarade Gertrud utan ett ögonblicks tvekan.

»Ni kunna vara fullkomligt lugna, flickor», sade Harriet med öfverlägset lugn. »Till en prästgård våga inga tjufvar komma, ty de veta, att där är alltid godt om folk.»

-

FJORTONDE KAPITLET.

Ett nattligt äfventyr.

»Hvad funderar du på, Harriet?» frågade Gertrud, där hon satt till hälften afklädd på sängkanten och svängde skon af och an i handen.

»Å, på just ingenting», svarade systern, som setat och stirrat framför sig med frånvarande min. »Kryp i säng nu pyret, klockan är strax elfva.» Efter en kort tystnad tillade hon, som om någon närmare förklaring öfver hennes tankspriddhet varit af nöden:

»Jag satt egentligen och funderade på om det var klokt att lämna Klara och Jonas ensamma. Tänk, om hon bränner upp skorporna!»

»Å, det har ingen fara», menade Gertrud lugnt.

»Kom nu flickor», sade Harriet, som slutat sitt arbete och unnade Klara att få språka en stund ensam med Jonas. »Klara har ju inte många plåtar kvar?»

»Nej bara tre», svarade Klara ifrigt, »och mamsell Harriet behöfver inte vara ängslig för att jag ska' bränna opp dom.»

»Gertrud, hvad skulle du göra, om tjufvarne komme hit?» undrade Magda, då flickorna halfsprungo öfver den skumma gården.

»Jag tog ur nyckeln, sköt bordet framför dörren och gömde mig själf under sängen», förklarade Gertrud utan ett ögonblicks tvekan.

»Ni kunna vara fullkomligt lugna, flickor», sade Harriet med öfverlägset lugn. »Till en prästgård våga inga tjufvar komma, ty de veta, att där är alltid godt om folk.»

-

FJORTONDE KAPITLET.

Ett nattligt äfventyr.

»Hvad funderar du på, Harriet?» frågade Gertrud, där hon satt till hälften afklädd på sängkanten och svängde skon af och an i handen.

»Å, på just ingenting», svarade systern, som setat och stirrat framför sig med frånvarande min. »Kryp i säng nu pyret, klockan är strax elfva.» Efter en kort tystnad tillade hon, som om någon närmare förklaring öfver hennes tankspriddhet varit af nöden:

»Jag satt egentligen och funderade på om det var klokt att lämna Klara och Jonas ensamma. Tänk, om hon bränner upp skorporna!»

»Å, det har ingen fara», menade Gertrud lugnt.

»Hon är inte den, som glömmer hvad hon har att göra, om hon också hade tio Jonas omkring sig.»

Hon vek ordentligt ihop de olika klädesplaggen och hoppade upp i sängen, sedan hon gifvit systern en hjärtlig kyss.

»God natt Harriet, sof godt och dröm om hur roligt du får i morgon.»

Men Harriet kunde ej somna på länge. Hon låg och stirrade ut i det halfskumma rummet. Gardinerna voro ej nerdragna, och därför var det ej mörkare än att hon mycket väl urskilde föremålen därinne och de få taflor, som prydde väggarna.

Ofvanför Gertruds säng hängde porträtten af systrarnas döda föräldrar, och nu liksom många andra kvällar dröjde Harriets tankar vid dem och det kära hemmet, som var så gladt medan fadern ännu lefde.

Hur godt hon och systern än hade det i Tomteboda, var det dock 'nådebröd' hon tyckte, att de åto där, fastän morbror Hans och farmor ej önskade något högre än att systrarna skulle känna, att Tomteboda verkligen var deras hem i detta ords bästa bemärkelse.

Men Harriet var stolt och hade ofta bedt farmor att få försöka sin lycka ute i världen.

Farmor svarade dock alltid:

»Tids nog kommer den tiden, min flicka. När morbror Hans ej längre finns, då får du pröfva hvad det vill säga att förtjäna ditt bröd hos främmande människor, men vi skola bedja Gud att den dagen ännu är långt aflägsen. Nu längtar du ut i lifvet, men de dagar skola tvifvelsutan komma, när du med längtan skall minnas, att dina sorgfriaste år har du upplefvat i Tomteboda.»

Harriet trodde nog, att farmor hade rätt uti hvad hon sade, men ofta grät hon dock i tysthet öfver att åren förgingo utan att hon fick se en skymt af det lif, som lefdes därute i världen, om hvilket hon visste så föga och därför utmålade för sig så härligt.

Vare det dock långt ifrån någon att tro, att honlängtade efter den dag, då morbror Hans för alltid skulle sluta sina vänliga ögon.

När hon gladde sig åt den tid, då hon på egen hand finge pröfva sina vingars bärkraft, försökte hon blunda för det faktum, att den ej kunde komma, förrän hemmet i Tomteboda upplöstes.

I stället gaf hon sin fantasi fritt spelrum, än var det någon tant, som plötsligt dök upp och bjöd henne till sig, än fick hon helt oförmodadt ett Amerikaarf af någon hittills okänd släktinge, hvilket satte henne i stånd att se sig om i världen, än var det någon stormrik gammal herre, som förälskade sig i henne och bjöd henne sin hand, hvilken

hon med tanke på sin egen och systerns framtid ansåg sig skyldig att mottaga. Denna sista utväg föreföll henne likväl minst lockande, ehuru hon i mörka stunder tyckte, att till och med den vore att föredraga framför det enformiga lifvet i prostgården.

Äfven denna kväll gingo tankarna i den vanliga riktningen, men slutligen sammansmälte de och blandades om hvarandra, och den unga flickans ögonlock blefvo allt tyngre och tyngre.

Plötsligt spratt hon häftigt till och satte sig upp i sängen.

Hade hon drömt eller var det verkligen någon, som tassade omkring nere i mjölkkammaren?

Hon höll lyssnande andan och hörde nu tydligt de smygande stegen. Hvad i ali världen gjorde Anna-Stina där nere vid denna tid?

Hon tände ljuset för att titta på klockan, och skakades af en häftig rysning, då hon såg, att den var half ett, ty då kunde ju hvarken Anna-Stina eller någon annan af tjänstfolket ha någonting att bestyra i mjölkkammaren.

Kanske det spökade igen, såsom den där natten i julas, när hon och Gertrud blefvo så rädda?

De där spökerierna i flygeln hade dock Harriet aldrig satt rätt tro till, utan delade andra förståndigamänniskors åsikt, att det var råttorna, som agerade spöken där.

Hon lyssnade åter med klappande hjärta och återhållen andedräkt. Nej tyvärr, denna gång kunde hon ej skrifva på råttornas räkning de ljud, som så tydligt hördes genom den tunna trossbottnen.

Några människor voro därnere, makade på mjölkbunkarna och samtalade halfhögt, antagligen öfvertygade om, att flygeln var obebodd.

Inbrottet vid Korsbacka flög Harriet i tankarna.

Kanske Anna-Stina glömt rulla ned gardinen i mjölkkammaren, och luffarna under det de slagit sina lofvar kring prostgården fått syn på de fyllda mjölkbunkarna, hvilka icke allenast stodo på hyllorna utan äfven på bordet vid fönstret, så riklig tillgång var det på mjölk denna sommar.

»Gertrud!» ropade Harriet halfhögt och dödligt förskräckt.

Inom kort hade tjufvarne genomsökt nedre våningen, hvarefter turen helt säkert komme till den öfre, och hvad skulle då hända? Den ena iskalla kåren efter den andra jagade utför hennes rygg.

»Gertrud!»

Systern for upp i sittande ställning.

»Hvad är det?» ropade hon yrvaken.

»Tyst», hviskade Harriet med af rädsla darrande röst. »det är visst tjufvar nere i mjölkkammaren.»

Gertrud gnuggade ögonen, alltför yrvaken att strax fatta meningen af systerns ord.

»Så tokigt du kan drömma», sade hon och lagade sig i ordning att åter krypa ned under täcket.

Men ett svagt buller från nedre våningen, och en blick på systerns bleka ansikte gjorde henne fullt vaken, och hon visade sig med ens vara situationen fullt vuxen, i det hon försiktigt kröp ur sängen och hastigt började kläda sig.

»Släck för all del ljuset», befallde hon kort och systern lydde. För en gång hade systrarna bytt roller, och den yngre öfvertog kommandot, som omdet varit den naturligaste sak i världen. »Om någon af dem går utanför och får se, att det lyser här uppe, kan det bli otrefligt för oss», tillade hon. »Har du hört dem länge?»

»Jag vet inte», svarade Harriet sanningsenligt. Hon tyckte, att en hel evighet förflutit, sedan hon först hörde de tassande stegen där nere, men en blick på klockan öfvertygade henne om, att endast en kvart förflutit sedan dess. Hon följde systerns exempel och började kläda sig.

»Kan du klättra i träd?» frågade Gertrud plötsligt.

Harriet stirrade på systern, som om hon trott, att denna mistat förståndet.

»Hur kan du tänka på sådana dumheter nu?» genmälde hon otåligt och med skallrande tänder.

Det var ej utan, att systerns rädsla smittade Gertrud, men hon höll envist fast sitt flyende mod. Hur ofta hade hon ej i inbillningen spelat än den ena än den andra hjältinnans roll i olika slag af äfventyr. Nu när hon helt oförmodadt slungades in i ett dylikt af prima slag, fick hon ej utan vidare tappa hufvudet.

»Därför att vi inte ha någon annan väg att välja», sade hon. »Vi kan inte gå utför trappan, ty då komma vi rakt i armarna på dem som äro därnere.»

»Hellre döden», tänkte Harriet.

»Det minns du väl, att jag kan klättra i träd», sade hon högt, »fastän jag inte gjort det på flera år, men hur —»

»Den stora grenen på lönnen här utanför bär oss mycket väl», afbröt henne systern, »och den sträcker sig så tätt utanför vårt fönster, att kvistarna gnida mot rutan, som du vet.»

Ja, det visste nog Harriet, ty många nätter då det blåste skarpt, hade hon förskräckt vaknat vid deras gnisslande mot fönstret.

»Magda och jag ha många gånger i smyg klättrat ut denna väg», fortsatte Gertrud, »och det har alltid gått bra. För resten är det ej högre än att vi

knappt skulle göra oss illa, om vi släppte oss direkte ned härifrån.»

Harriet, hvars mod växte, då hon hörde, att hon osedd af tjufvarne kunde praktisera sig ut ur byggningen, satte skyndsamt på sig klänningen och öppnade försiktigt fönstret. I månskenet såg hon tydligt den tjocka lönngrenen, och under den lyste sandplanen skimrande hvit; det var blott ett par ögonblicks verk att klättra dit ned.

»Är du färdig?» hviskade hon till Gertrud, som svarade ett kort ja. Ett ögonblick lyssnade systrarna med spänd förväntan, men allt var tyst därnere.

»Tänk, hvad Magda skall skratta, om det bara varit råttor som skrämt oss på flykten», sade Gertrud, i det hon satte sig på fönsterbrädet.

»Har du någonsin hört råttor prata med hvarandra?» frågade Harriet smått försmädligt.

»Nej, det förstås, men jag har inte heller hört några tala därnere.»

»Det har emellertid jag — är du säker på att grenen bär mig?»

»Du kan väl inte vara tyngre än Magda och jag tillsammans», svarade Gertrud med en blick på systerns smärta gestalt, »det är i alla fall bäst, att jag som är van, går först.»

Innan Harriet hann tänka sig om hade systern gjort en liten svängning med kroppen och satt ett ögonblick grensle öfver den tjocka trädgrenen, innan hon försiktigt hasade sig utför den, till dess hon fick stöd för fötterna mot ett par andra mindre grenar.

Harriet stack ut benet genom fönstret, men drog det åter tillbaka. Det som för fjortonåringen föll sig lika lätt som att gå utför stora trappan, föreföll tjugoåringen när det gällde att visa sin vighet, såsom ett riktigt vågstycke.

»Nå, kommer du?» frågade Gertrud halfhögt där hon väntade, till hälften gömd i det täta löfverket.»Jag törs inte», hviskade Harriet gråtfärdig tillbaka.

Gertrud beundrade ej sin syster i denna stund. Det var dock ej tid till något meningsutbyte, och därför sade hon efter ett kort betänkande:

»Skjut kommoden för dörren och håll dig sedan stilla medan jag springer efter Jonas. De kunna knappt hinna upp till dig, innan vi komma tillbaka.»

Ett lätt prassel hördes, och i nästa minut såg Harriet, som lutade sig ut en skymt af en ljus klänning, då systern i ilande fart sprang öfver gårdsplanen bort mot bagarstugan.

»En sådan rådig unge», kunde Harriet ej låta bli att tänka, när hon smög sig öfver golfvet för att följa systerns råd.

Hon tvärstannade hastigt; det lät som om någon sakta stängt porten, hvarefter det blef dödstyst där nere. Hvarifrån hade tjufvarne fått den ena portnyckeln som alltid hängde på en spik innanför köksdörren? — Den andra brukade systrarna taga upp till sig om kvällarna. — Och gingo de redan sin väg? Aldrig hade Harriet hört talas om att tjufvar gåfvo sig tid att stänga porten efter sig, sedan de försett sig med hvad de ville ha.

Det gick omkring i den unga flickans hufvud, och glömsk af de försiktighetsmått hon skulle iakttaga, sjönk hon helt utmattad ner på en stol för att samla tankarna, men flög i nästa sekund åter upp och sköt med darrande händer kommoden för dörren, ty hon hörde tydligt hur någon åter öppnade porten.

Helt visst hade tjufvarne ångrat sig och vände tillbaka för att genomsnoka öfre våningen. I denna stund af dödlig förskräckelse tänkte hon ej på, att de som ha ondt i sinnet vanligen ej spatsera fram och tillbaka på detta ogenerade sätt.

Tunga steg hördes i trappan, och ryckande till sig eldgaffeln störtade Harriet in i garderoben, hvars dörr hon drog igen om sig.Och där stod hon nu tryckt mot väggen, darrande som ett asplöf, med handen krampaktigt sluten om sitt försvarsvapen och fast besluten att sälja sitt lif så dyrt som möjligt.

Men var det ej Gertruds muntra skratt hon hörde i trappan, och var det ej Jonas klumpiga fingrar, som trummade på dörren, i det han med förställd röst ropade:

»Öppna mamsell, — här gäller de' pengar eller lifvet!»

»Undan med kommoden, syster lilla», skrattade Gertrud, »annars stöta tjufvarne omkull den.»

Hennes ord beledsagades af en ljudlig skrattsalfva, som Harriet mycket väl kände igen. Jaså, Klara var också med, och Anna-Stina likaså!

Alldeles förbryllad makade den unga flickan bort det rankiga skyddsvärnet från dörren, som i detsamma slogs upp på vid gafvel.

»Tillåt mig presentera de djärfva inbrottstjufvarne!» ropade Gertrud muntert och gjorde en åtbörd mot Jonas och de två jungfrurna, hvilka högt skrattande tafatt bockade och nego.

Harriet stirrade på dem.

»Att ni inte skäms!» ropade hon med en röst, som skälfde af förtrytelse och brast därpå till deras stora bestörtning ut i ohejdad nervös gråt. Den sista halftimmens ångestfulla spänning hade varit för mycket för hennes nerver.

»Hjärtandes mamsell lilla, lugna sej för all del!» ropade Klara ängsligt och tryckte den darrande flickan ned på en stol, medan Jonas sakta lomade af utför trappan följd af Anna-Stina, som passade på att ostörd få göra honom sällskap. Här hade de ögonskenligen intet att beställa.

Gertrud slog i ett glas vatten åt systern, hvars häftiga snyftningar så småningom aftogo.

»Att ni inte skäms!» upprepade hon mellan ett par djupa andetag. »Det är nedrigt att skrämma en stackare på detta sätt.»»En ann' gång skall jag minsann stampa omkring och slå i dörrarna, så att ingen kan misstänka, att de' ä' tjufvar i gå'ln», bedyrade Klara med mycken självforebråelse. »Hvilken kunde väl också tro, att mamsellerna skulle vakna när vi smög oss så fasligt försiktigt in i mjölkkammarn?»

Gertrud kunde ej låta bli att småskratta vid tanken på allt detta väsen för ingenting, och Harriet, som nu lugnat sig, kände sin förtrytelse smälta bort inför Klaras bekymrade min.

»Hvad hade ni att göra i mjölkkammaren midt i natten?» frågade hon med en sista liten hickande snyftning.

»Jo, de' var som så», började Klara smått förlägen, »att Jonas, rätt som de' var blef törstig, och ingen dricka hade vi oppe, men så kom Anna-Stina in ett tittande, och så hitta' hon på att gå opp efter portnyckeln, och så följdes vi åt efter en bunke mjölk, för hon tordes inte gå ensam, sa' hon, och —»

»Då blefvo väl skorporna uppbrända under tiden», afbröt Harriet den långa harangen, ty hennes husmoderliga bekymmer vaknade åter till lif.

»Nä' vars, dom var redan färdiga», förklarade Klara. »Dom har bli't så lyckade den här gången, och knäpper i dom gör det, så att de' hörs lång väg.»

»Om vi inte hört talas om inbrottet på Korsbacka, hade vi nog aldrig blifvit så rädda», inföll Gertrud. »Vi borde ha förstått, att tjufvar ej kunde beräkna att göra sig något godt kap här i flygeln; de begripa naturligtvis, att hvarken bordsilfver eller andra dyrbarheter förvaras här.»

»När man blir rädd, reflekterar man inte», sade Harriet torrt. »Om jag bara vaknat, när porten första gången lästes upp, hade jag ej blifvit så uppskrämd, men nu hörde jag ju intet annat än tassande steg och hviskande röster, och då var det inte underligt, att —»

»Nej, det var inte alls underligt», afbröt Gertrud hastigt, då hon märkte, att systerns harm öfver den onödigtvis utståndna förskräckelsen åter höll på attblossa upp. »Jonas och flickorna sågo emellertid ut som riktiga skälmar ertappade på bar gärning, när jag stötte ihop med dem midt på gårdsplanen», fortsatte hon storskrattandé vid minnet af deras förbluffade uppsyn.

»Gertrud såg inte litet flat ut, hon heller», skrattade Klara. »Hon kvarstanna' och stirra' på oss rakt som om vi varit spöken, och se'n så tvinga hon oss regalt hela raden att traska' med tillbaka hit. Men nu ä' de' allt bäst att flickorna strax lägger sej», tillade hon moderligt, »annars kan ni inte hålla ögona öppna i morgon, eller rättare sagdt, i dag.»

Hon gick mot dörren, men stannade åter och vände sig om.

»Mamsell Harriet är väl snäll och inte säjer någe om de' här spektaklet till frun», sade hon bönfallande, »för annars blir frun kanske bara ledsen.»

Gertrud nöp systern sakta i armen.

»Du kan gärna skrämma henne litet i gengäld», hviskade hon. »Låt henne tro, att vi tala om alltsammans.»

Men Harriets vanliga godmodighet segrade.

»Jag skall ingenting säga», lofvade hon, »men nästa gång Jonas blir törstig midt i natten», tillade hon småleende, »så finns det så mycket vatten i brunnen, att både han och alla drängar som finnas i Tomteboda socken kunna dricka sig otörstiga.»

*

FEMTONDE KAPITLET.

Från Gerhard.

Systrarne sutto på sluttningen ofvanför krocketplanen och fållade flitigt på näsdukar, som morbror Hans skulle få på sin namnsdag.

blossa upp. »Jonas och flickorna sågo emellertid ut som riktiga skälmar ertappade på bar gärning, när jag stötte ihop med dem midt på gårdsplanen», fortsatte hon storskrattandé vid minnet af deras förbluffade uppsyn.

»Gertrud såg inte litet flat ut, hon heller», skrattade Klara. »Hon kvarstanna' och stirra' på oss rakt som om vi varit spöken, och se'n så tvinga hon oss regalt hela raden att traska' med tillbaka hit. Men nu ä' de' allt bäst att flickorna strax lägger sej», tillade hon moderligt, »annars kan ni inte hålla ögona öppna i morgon, eller rättare sagdt, i dag.»

Hon gick mot dörren, men stannade åter och vände sig om.

»Mamsell Harriet är väl snäll och inte säjer någe om de' här spektaklet till frun», sade hon bönfallande, »för annars blir frun kanske bara ledsen.»

Gertrud nöp systern sakta i armen.

»Du kan gärna skrämma henne litet i gengäld», hviskade hon. »Låt henne tro, att vi tala om alltsammans.»

Men Harriets vanliga godmodighet segrade.

»Jag skall ingenting säga», lofvade hon, »men nästa gång Jonas blir törstig midt i natten», tillade hon småleende, »så finns det så mycket vatten i brunnen, att både han och alla drängar som finnas i Tomteboda socken kunna dricka sig otörstiga.»

*

FEMTONDE KAPITLET.

Från Gerhard.

Systrarne sutto på sluttningen ofvanför krocketplanen och fållade flitigt på näsdukar, som morbror Hans skulle få på sin namnsdag.

De hade så brådt, att Gertrud ej ens gaf sig tid att springa mot Post-Lars, utan öfverlämnade detta åt Magda, hvilken redan i ett anfall af flit, som räckt ett par dagar fållat sina fyra näsdukar färdiga.

Nu var det så, att Gertrud ej alls väntade bref den dagen, annars hade hon naturligtvis ej kunnat motstå lusten att åse postväskans högtidliga öppnande.

Harriet tog upp den färdigsydda näsduk systern nyss lagt ifrån sig på gräset och granskade den noga.

»Det är besynnerligt, att du som är så ordentlig aldrig kan lära dig att sy en vacker fåll», sade hon smått misslynt. »Du tar alltid för djupa stygn och så äro de så ojämna. Magda, den slarfvan, syr bättre än du — när hon bara vill», tillade hon för att ej vara orättvis.

»Men hon vill så sällan», skrattade Gertrud, helt godmodigt upptagande systerns klander. »Pennan passar bättre mellan mina klumpiga fingrar än nålen», men rädd att systern skulle tro, att hon ville skryta med sin skrifklåda, bifogade hon hastigt: »Jag önskar, att jag vore så skicklig i allting, som du Harriet. Den som får dig till fru, kan vara tacksam.»

Ett förnöjdt leende drog öfver systerns vackra läppar. Hon tyckte om beröm, kanske till en del därför, att farmor, på hvilkens loford hon satte högsta värdet, var så sparsam därmed.

»Ingen vill ha mig till fru», sade hon med en blygsamhet, som kanske ej var fullt uppriktig. »En fattig flicka kurtiserar man och roar sig med, men man gifter sig ej med henne.»

En plötslig bitterhet i rösten kom systern att förvånad blicka upp.

»Du talar åtminstone ej af erfarenhet», sade hon leende. »Jag känner mer än en, som gärna vill ha dig till fru, fastän de veta, att du ej har ett öre.»

»Jag tänkte ej precis på mig själf», tillstod Harriet. »För öfrigt skulle jag inte låta narra mig så lätt.»

Och däri hade hon rätt; hon var ej den flicka, som lät känslorna löpa bort med förståndet.»Nej, jag tänkte på Bertha Werner och löjtnant Ehrencrantz, som uppvaktat henne så träget en lång tid, att både hon och andra trodde det skulle sluta med förlofning. Men så reste han på mötet och därifrån till släktingar, och häromdagen lär hans förlofning med någon adlig fröken ha stått annonserad i tidningarna. De talade om det i går hos Dahls.»

Gertrud som också kände den unga flickan, hvilken bodde i närmaste småstaden såg helt förtviflad ut.

»A stackars, stackars Bertha, hvad skall hon taga sig till?» utropade hon med djupt deltagande.

Det blixtrade till i Harriets bruna ögon.

»Hon bör bära sitt hufvud högre än någonsin och skämta och skratta mer än förr», svarade hon stolt. »Men så förståndig är hon säkert inte. I dess ställe kommer hon nog att gå omkring och se blek och otröstlig ut. Det är sådana veka, känsliga flickor som hon, som göra herrarna ännu mer uppblåsta och egenkära än de äro af naturen.»

Gertrud häpnade inför denna bittra världserfarenhet.

»Ja men snälla du», sade hon nästan bönfallande, »hur kan man skämta och se glad ut, om ens hjärta är krossadt? Jag skulle helt enkelt *dö,* om någon en gång blefve trolös mot mig.»

»Så naiv du är», utlät sig Harriet öfverlägset. »Så går det till i romanerna, men inte i verkliga lifvet. Vet du hur *jag* skulle göra, om någon som jag hållit af blefve trolös mot mig? Jo, jag skulle uppbjuda all min makt att locka honom till mig igen, och sedan skulle jag helt enkelt vända honom ryggen.»

»Hu, så du talar!» utbrast Gertrud förskräckt och slog ifrån sig med händerna. På samma gång var hon dock ytterst intresserad, ty systern var i vanliga fall rätt sluten och förbehållsam. »Det vore ju riktigt gement gjordt.»

Harriet teg; hon ville ej motsäga systern, som onekligen hade rätt, men i sitt stilla sinne tänktehon dock, att en dylik hämnd vore om också ej tillåtlig dock ganska ursäktlig.

»Du är bestämdt alldeles förbi af trötthet i dag», anmärkte Gertrud efter en kort tystnad.

»Hvarför tror du det?»

Gertrud tvekade litet, innan hon svarade:

»Jo, därför att det är bara, när du är riktigt trött och utarbetad, som du blir så där bitter och låtsar, som om du ej hade något hjärta. Annars hvarken tänker du ondt om människor eller vill dem illa.

Harriet böjde sig fram och kysste systern.

»Kära pyret, jag tänker ofta stygga tankar, äfven om jag ej är trött», sade hon ångerfullt. »Ibland är det också, som om man funne ett nöje i att säga saker, som man noga betänkt kanske inte menar.»

»Ja, jag förstår», instämde Gertrud och nickade förnumstigt. »Men jag vet i alla fall, att du är mycket trött i dag», återtog hon envist. »I natt kom du sent hem, natten där förut sof du knappt en blund, och så har det en lång tid varit ett sådant förskräckligt stök och fejande. Det är för väl, att det är slut nu, så att du får hvila litet. Ibland tycker jag nästan, att farmor låter dig arbeta litet för mycket.»

Gertrud sänkte rösten och såg sig oroligt omkring, smått förskräckt öfver att hon låtit undfalla sig någonting liknande klander af den afhållna farmodern.

»Farmor vill mig väl», yttrade Harriet, men det låg ej hjärtlighet i det tonfall hvarmed hon uttalade dessa ord. Det var ej alltid hon kände sig tacksamt öfvertygad om sanningen af sitt vittnesbörd.

»Hvad hvilan beträffar», återtog hon i lättare ton, »så är det ej att tänka på någon sådan, förrän farbror Arvids rest igen.»

»Nej, det har du rätt uti», instämde systern, »farmor vill alltid, att det skall vara så mycket mat och småbröd och sådant där, när de äro här.»

Systrarna sydde en stund under tystnad,hvarunder Gertruds tankar sysslade med släktingarna, som väntades samma kväll.

»Tycker du att det blir roligt att träffa Lizzie igen?» frågade hon plötsligt.

»Jag vet inte riktigt», svarade systern tvekande. »Hon, som varit så mycket med ute i världen tycker kanske, att vi äro riktiga små landtlollor.»

Gertruds ansikte mulnade.

»Den tanken har aldrig fallit mig in», sade hon långsamt.

»Se inte så ängslig ut», skrattade Harriet. »Vi behöfva inte vara rädda, ty Lizzie är säkert lika snäll och vänlig som förr.»

Detta sade hon för att lugna systern, men i tysthet hyste hon dock en viss bäfvan för sin kusin, som hon ej sett på ett par år, men hvilkens bref öfverflödat af beskrifningar på alla de nöjen och baler hon sista vintern fått vara med om i den stora staden.

»Mig gör det egentligen detsamma hurudan hon är», sade Gertrud i gladare ton. »Hon är i alla fall för gammal att vilja sällskapa med Magda och mig. Om bara Hugo är lika munter och treflig som förr, så få vi roligt ändå.»

»Ja, han, som blott är sexton år, är sig nog lik, och —»

Brådskande steg kommo flickorna att hastigt vända på hufvudet.

Magda kom rusande utför gröna trappan, svängande ett bref i sin högt upplyftade hand.

»Gissa från hvem du har bref, Gertrud!» ropade hon.

Gertrud som hade goda ögon, såg på långt håll att frimärkena på kuvertet voro utländska. Hon utstötte ett gladt rop och rusade upp.

»Å, det är från Gerhard!»

Harriet rodnade och sydde brådskande några stygn, som blefvo så ojämna, att hon ansåg sig förpliktigad sprätta upp dem igen.

Hittills hade endast ett par brefkort anländt från Gerhard, hvarför det var med stor förnöjelse och stolthet Gertrud mottog det tjocka brefvet.

»Du gör som morbror Hans, när han får postväskan», anmärkte Magda smått otåligt, ty Gertrud gjorde sig ingen brådska att öppna brefvet utan synade det först mycket noggrant. Det var ju också första gången hon fick bref från utlandet.

Magda ryckte litet i Harriets näsduk.

»Låtsa inte, som om du vore både blind och döf», sade hon. »Du är i alla fall precis lika nyfiken som jag att få höra hvad Gerhard skrifver.»

Harriet gaf henne ett lätt slag på fingrarna.

»Om vi äro nyfikna eller ej, så lär Gertrud inte öppna sitt bref, förrän hon själf har lust», sade hon undvikande.

Gertrud tog sin sax och klippte försiktigt upp kuvertet samt drog fram ett stort tunt alldeles felskrifvet pappersark, på hvilket Harriet i smyg kastade en halft afundsjuk blick.

Magda läste öfver kusinens axel de första raderna.

»Jag kunde just tro det!» ropade hon triumferande. »Brefvet är lika mycket till mig som till dig, min docka. Skynda på och läs upp det, eller vill du kanske ait jag skall göra det?»

Denna fråga var listigt uttänkt, ty Gertrud som alldeles icke ville försaka nöjet att föreläsa Gerhards skrifvelse, makade undan kusinens framsträckta hand och begynte strax att läsa som följer:

»Mina kära småflickor!»

»Du kan också ta åt dig den benämningen, Harriet», hviskade Magda, »det var ändå på dig han tänkte mest, när han skref.»

Harriet rynkade ögonbrynen och gaf kusinen ett strängt ögonkast, hvarefter Magda visligen höll sin lilla tunga i styr.

»Häruppe på bergen i Harz är så härligt, att man knappt näns stänga sig inne för att skrifva bref», fortsatte Gertrud, »men jag vill dock ej bryta mittlöfte till er att skrifva från hvarje ny trakt jag kommer till.

Först och främst skola ni dock mottaga ett hjärtligt tack för ert bref, som gladde mig, ehuru det varit ännu mer kärkommet, ifall era meddelanden ej varit så knapphändiga. I det fallet var Gertrud bäst. Magda som förr var så språksam, måste ha mistat sin talförhet sedan jag reste, hvilket jag lifligt beklagar, och Harriet — nåja, af henne väntade jag mig knappt en rad. Hälsa henne, att de få ord hon sände mig voro dock mycket välkomna. Kanske hon någon annan gång kan få tid och lust att skrifva något mer än en knapphändig hälsning. Hon bör veta, att jag sätter högt värde på att få bref från henne, liksom det naturligtvis är mig mycket kärt att få meddelanden från er alla därhemma —»

Gertrud tittade menande på systern och kunde ej afhålla sig från att anmärka:

»Det där sista ansåg han sig skyldig att skrifva för att blanda bort korten.»

»Ja, det kan en idiot begripa», instämde Magda nickande.

»Och en idiot kan också begripa, att ni äro enfaldiga båda två», tog Harriet i med någon hetta. »Om ni oupphörligt afbryta läsningen på detta sätt, komma vi ej till slutet före kvällen.»

— »Meddelanden från er alla därhemma, —» återtog Gertrud. »Jag önskar ni vore med mig häruppe; ni kunna knappt göra er en föreställning om hur vackert här är.

Om ni tänka er en samling jättelika ättehögar, tätt öfvervuxna af bok och gran, — granna, ståtliga träd — och mellan dem leende dälder, så få ni en liten aning om hvilken utsikt jag har från mitt fönster.

Här synes inga skarpa, tvära konturer; mjuka och vågliknande bukta sig åsar och höjder.

Den lilla bergsstad, i hvilken vi för närvarande uppehålla oss ligger mer än 700 meter öfver hafvet, och stigningen hit upp från järnvägsstationen nere idalen är så ansenlig, att denna promenad blir rätt mödosam. Dock går jag hellre uppför branterna i Harz än utför dem; det är inte så litet ansträngande att nödgas, så att säga 'bromsa' hela vägen utför, hur förträffliga och väl hållna vägarna än äro.

Byggningarna i staden erbjuda intet af intresse; de flesta af dem äro fula, grå träkåkar. Boningshusen äro ofta sammanbyggda med ladugårdarna, hvilket visserligen är ytterst bekvämt för husmodern som bara har att gå tvärs öfver förstugan för att komma till sina kära kor, men mindre angenämt för hyresgästerna, hvilka då de, såsom vi, äro ovana därvid, besväras af ladugårdslukten, som tränger genom hvarje vrå af huset.

Vid åttatiden på morgnarna bege sig korna på betet uppåt bergen, följda af sina herdar och vallhundar.

Från hvarje hus komma en eller två kreatur; när de hunnit så långt upp som där vi bo, bilda de en ansenlig trupp. De bära alla större eller mindre skällor, hvilka äro olika stämda och klinga gladt och melodiskt tillsammans. Det behöfs så litet ibland, som åstadkommer en tilltalande verkan. Sådant förstå de sig på häruppe.

Det är lustigt att se, när korna sedan mot kvällen vända tillbaka, hur hvar och en utan herdens tillhjälp, hittar hem till sig. Den ena viker själfmant af åt ett håll, den andra åt ett annat, och somliga, hvilkas ladugård ej har särskild utgång promenera uppför den låga trappan och taga vägen direkte genom förstugan.

Feta och granna äro korna, hvilka alla äro enfärgadt bruna, och deras mjölk, — ja, små flickor, en sådan fet och delikat mjölk ha ni aldrig druckit.

I går gjorde vi en lång promenad genom skogen upp till några klippor från hvilka utsikten är vidsträckt och storslagen.

'Dejlig er jorden, dejlig er Guds himmel', ringer beständigt i mina öron. Så andaktsfull och på sammagång glad och frigjord från alla små bekymmer och verkliga eller inbillade förtretligheter har jag aldrig, åtminstone ej på senare tider känt mig som häruppe. Det är, som om allt dylikt ej orkade följa med upp på höjderna, där luften är ren och skön och friska vindar blåsa.

Återstår blott att se huruvida den beklämning och fallenhet för onödigt grubbel öfver sådant, som dock kanske ej är alldeles hopplöst —» här knuffade Magda kusinen i sidan och sneglade på Harriet, som låtit arbetet sjunka och satt och stirrade rakt framför sig — »vänta på mig därnere på slätterna och åter gripa mig i sina klor.

Jag tror det dock knappast, åtminstone ej med samma styrka som förut.

Denna välönskan läser man här litet hvarstans på gamla ölsejdlar, nålfat, koppar och dylikt:

»Es griine die Tanne, Es wachse das Erz, Gott schenke uns Allen ein fröhliches Herz», och den går helt visst i uppfyllelse bland bergen i Harz. Ty här blir sinnet gladt och spänstigt, och lefnadsmodet växer i samma mån man stiger uppåt.

Jag vet ej, om det är inbillning af mig, men jag tycker, att människorna här äro vänligare, gladare och förnöjdare än annorstädes. Jag älskar tro, att de hålla sin härliga nejd så kär, att de ej nännas sätta någon smutsfläck på den vackra taflan.

Veckan om hvilar helgdagsstämning öfver den lilla staden, en drucken man hör till sällsyntheterna, hårda ord och trätor hör man ej, åtminstone icke på gator och gårdar, skrål, skrän och ohöfviskt skämt utan hvilket vår svenska allmoge knappt kan lägga sin glädje i dagen, förekomma ej här, men glada människor ser man öfverallt, människor som kunna vara glada utan att förlora sin värdighet. Lugnt och fridfullt hvilar det lilla samhället bland sina skogklädda höjder, oberördt af det brusande, oroliga, jäktande lifvet där långt, långt nere i fjärran.Kanske det kan roa er att höra ett par gamla sagor från de trakter i Harz, som jag besökt. Så här lyda de:

Regenstein.

På det gamla slottet med detta namn, af hvilket nu blott några murar återstå, höll för många hundra år sedan en af grefvarne Regenstein en vacker högboren fröken fången i en inom borgen befintlig klipphåla.

Hennes fader ägde den i närheten liggande borgen Heimburg. Hon hade redan förut skänkt sin tro åt en ung vacker riddare och såsom trohetspant mottagit en gyllene ring af honom.

Kort tid därefter lärde Regensteinaren känna henne och blef lidelsefullt förälskad i den sköna flickan, hvilken dock naturligtvis afslog alla hans anbud. Då beröfvade lidelsen den mäktige grefven all besinning; han bemäktigade sig med våld den älskade och förde henne till sitt slott, där han hoppades att hon skulle glömma det förflutna och skänka honom sin kärlek.

Men den ädla flickan tänkte på de löften hon gifvit sin brudgum, och hvarken böner eller hotelser kunde förmå henne att blifva grefvens maka. Förbittrad öfver hennes vägran lät den uppbragte grefven inspärra henne i den dystra klipphålan, dit hvarken solens eller månens strålar förmådde tränga.

Omgifven af evigt mörker hörde den olyckliga inga andra ljud, än när regnet eller stormen piskade fängelsets klippväggar. Då grep henne en våldsam längtan efter ljus och frihet, och med den styrka, som förtviflan och sorg förlänar försökte hon genomborra den mjuka sandstenen. Den ring som hon fått af sin älskade blef hennes verktyg, och hon begynte att skrapa med den på fängelseväggen utan att knappt unna sig någon hvila. Det mödosammaarbetet utmattade henne ofta, men hon började det åter på nytt, ty hoppet om räddning gaf henne en underbar kraft och uthållighet.

Veckor och månader borrade hon i muren med sitt lilla bräckliga verktyg, och slutligen blef hennes tålamod belönadt. En smal ljusstråle silade in genom det lilla hålet, och hon hälsade den med jubel och glädjetårar. Den gyllene solstrålen gaf henne nytt mod, och det dröjde ej länge innan hon vidgat det lilla hålet så att hon kunde tränga sin smärta gestalt därigenom. Med hjärtat fullt af fröjd böjde hon sig framåt och blickade ut i det fria.

Men gripen af svindel ryggade hon förskräckt tillbaka. Utanför det hål hon gjort i muren stupade klippan nästan lodrätt ned i dalen. Att fly utför den var knappast tänkbart. Skulle då all hennes möda vara förgäfves, och hon nödgas underkasta sig att sluta sitt unga lif i det hemska fängelset. Nej, hellre dö af fallet utför den branta klippan! Men den nåderike Guden, som förhjälpt henne till trofast ståndaktighet, skulle icke han sända sina heliga

änglar att ledsaga henne på den halsbrytande färden?

Med uppbjudandet af sina sista krafter och sökande fäste för händer och fötter på de utskjutande klippblocken, klättrade hon utför den branta klippan. Det var som om osynliga händer uppehållit henne, så att hon oskadd uppnådde dalen och sitt hem, där hon med innerlig glädje mottogs af sina föräldrar och sin trofaste brudgum.

Luitburg och Volkmar.

För ungefär tusen år tillbaka bodde på en borg i närheten af Blankenburg den högättade Luitburg, hvilken var förlofvad med den unge och tappre riddar Volkmar.

Den unge ädlingen, som ville bekransa sitt fäderneärfda svärd med nya lagrar och skänka det hotadefäderneslandet sitt bistånd, följde den kejserliga hären mot de hedniska slaverna, och medan de blodiga striderna utkämpades i östra delen af det stora riket, väntade Luitburg under sorg och ängslan troget sin älsklings återkomst.

Längtan efter honom och fruktan för hans lif sammanpressade ofta i ångest hennes hjärta, och då sökte och fann hon tröst blott i böner till Gud och hans helgon.

Men det tycktes, som om hennes fromma förböner ej blefvo hörda, ty Volkmar var icke med den hemvändande, segerrika hären, och ingen af hans krigskamrater kunde gifva besked om hur det gått honom.

Då hängaf sig Luitburg åt den djupaste sorg, ty hon trodde att Volkmar stupat i kriget.

Så djup och våldsam var hennes bedröfvelse öfver den förlust hon lidit, att hon ej längre kunde dela de sinas glada lif på den vackra borgen utan beslöt att i from afskildhet endast lefva för att tänka på den döde och bedja för hans själ. Hon drog sig tillbaka djupt in i skogen och lefde i en aflägset liggande klipphåla ett fromt och försakande lif.

Men den ständigt djupa sorgen, som krossat hennes hjärta, förtärde också inom kort hennes späda kropp. I sin ungdoms vår slöt hon för alltid sina trötta ögon tillhopa.

Men knappt var hon afsomnad och låg såsom ett helgon på den torftiga mossbädden i sin grotta, förrän raska hofslag dånade genom skogen. En ståtlig riddare höll in sin eldige springare framför grottan och kastade sig ur sadeln.

Det var Volkmar, den såsom död begråtne, hvilken, svårt sårad råkat i fångenskap och först helt nyligen lyckats rädda sig genom flykt.

Så fort det var honom möjligt skyndade han hem för att sluta sin brud i sina armar. Men när han nu inträdde i grottan stannade han hastigt, förlamad af skräck. Därpå brast han ut i hjärtslitandesnyftningar, och kastade sig på knä vid sin älsklings dödsläger.

Efter denna stund förlorade lifvet också för honom allt värde och behag. Där hvarest hans älskade tänkt på honom och bedt för hans själ, där ville äfven han tillbringa sitt lif under tankar på henne och fromma böner.

Han tog sitt hemvist i klipphålan, där Luitburg lefvat och dödt och förde där till sin död ett åt Gud helgadt lif.»

Gertrud gjorde ett kort uppehåll, sedan hon läst de båda sagorna till slut.

»Det var vackra sagor», anmärkte Magda, men utan vidare entusiasm. Hon hade hellre hört berättas om häxorna på Brocken eller om de vilda gastar och troll, som lära husera i de underbara skogarna på Harz.

Gertruds ögon glänste.

»Jag tycker att de äro mer än vackra», sade hon sakta och sände Gerhard en rörd tanke. Hon trodde sig veta, hon, hvarför han just berättat de sagor som rörde sig om trofast kärlek — kärlek trofast intill döden.

»Det är skada, att man ej har några berättelser från våra dagar om sådan ståndaktig kärlek», sade Harriet. »Nu för tiden dör ingen af sådant.» .

»De ha annat att göra än bara sitta stilla och tänka på sin käresta», framkastade Magda vanvördigt. »Om Luitburg helt vackert stannat hemma och fortsatt med sina vanliga sysselsättningar, så hade hvarken hon eller Volkmar behöft dö i förtid», tillade hon retsamt. Ibland fann hon ett nöje i att reta Gertrud för hennes »pjoskiga känslofullhet» i motsats till andra gånger, då kusinens svärmiska utgjutelser kunde röra henne till tårar.

Gertrud såg på henne med djup förebråelse och fortsatte läsningen af brefvet:

»Nu för tiden för oss lifvet så brådskande framåt, att väl ingen såsom dessa sagors hjältar ochhjältinnor få tid att uteslutande lefva ett känslolif, men det vore dock nedslående att tänka, att den trofasta kärlek till den frånvarande och till den döda som besjälade dem skulle vara främmande för oss. Vi kunna nog också vara lika trofasta, om vi också ej lägga våra känslor i lika öppen dager, som forna tiders människor.»

»Tror du, att den där reflexionen var ämnad enbart åt oss, Gertrud?» mumlade Magda, men Gertrud som var stött på kusinen, låtsade ej höra henne.

»Nu har emellertid mitt bref svällt ut till sådan storlek, att jag fruktar ni knappt orka läsa det till slut. Därför slutar jag det nu helt hastigt och lustigt utan några slags öfvergångar.

Jag vill ej tigga er att skrifva snart, men att bref från er göra mig stor glädje kan jag ej underlåta att upprepa, och i händelse att ert goda hjärta uppmanar er att bereda mig nöje, bifogar jag här nedan min adress. Skulle ni vara i förlägenhet om hvad ni skola skrifva, så ber jag er vara förvissade om, att de minsta småsaker från Tomteboda intressera mig på det högsta. Men du, Gertrud, vet nog hvad jag helst vill höra.»

Magda hostade lätt.

»Mina hjärtligaste hälsningar till er alla, alla.

Gott schenke uns Allen ein fröhliches Herz.

Eder tillgifne

Gerhard.

P. S. När jag blir en rik man, Magda lilla, då skall jag bjuda dig på fri resa hvart du vill.»

»Ja, då lär jag allt få vänta», menade Magda och slog en knyck på nacken.

»Säg inte det», inföll Harriet helt oförväntadt. »Jag tror för min del, att Gerhard en gång blir en både förmögen och framstående man», och liksom rädd att detta påstående blottställde henne alltför mycket, lade hon brådskande ihop sitt arbete och sprang sin väg.

*

SEXTONDE KAPITLET.

Misstämning.

Farmor, som kom från mjölkkammaren tittade i förbifarten in till Kerstin, som satt och stickade framför en glädtigt sprakande brasa. När gumman kände sig 'ruskig' trifdes hon ej bra uppe i sängkammaren, som var ett tämligen svalt rum. Då gick hon gärna ner i sitt lilla krypin och tände en brasa, och fastän morbror Hans var rädd om sin ved, lät han gumman hållas, så mycket mer som han själf på sista tiden börjat förstå, att man kan vara frusen till och med midt på sommaren.

»Hvad säger du, Kerstin, har inte Olof blifvit litet gladare på sista tiden?» frågade den gamla frun och satte sig i länstolen.

Hon talade gärna med sin trotjänarinna om hvad som låg henne om hjärtat, synnerligast när det gällde 'barnen', ty då var hon viss om Kerstins odelade och lifliga deltagande.

»Jo, visst har han det», svarade gumman lifligt, men rynkade i detsamma så bistert ögonbrynen, som om det ej var med glädje hon bekräftade detta faktum. Men farmor, som visste, hvad den förtörnade minen betydde, lutade

sig fram.

»Du har tappat en maska, kan jag förstå; tag hit, så skall jag taga upp den.»

Kerstin räckte henne stickningen.

»Jag förstår mig inte på nutidens garn och stickor», anmärkte hon. »Det är rakt, som om om de inte ville följas åt.»

Farmor tänkte för sig själf, att felet säkerligen låg däri, att Kerstins ögon voro svagare och hennes fingrar mer darrande än för trettio år sedan, men hon smålog blott och sade ingenting.

»Ja visst är Olof gladare», återtog gumman; »de här dagarna, som Arvids varit här är han nästan sig lik, tycker jag.»

Farmor drog en suck af lättnad.

»Ja, Gud ske lof för det. Stackars min gosse, det har gjort mig så ondt om honom i sommar.»

»Minns frun hur han bara bet ihop tänderna när han som liten ibland gjorde sig illa. Det var sällan han grät eller jämrade sig. Så gör han nu också, när han har sin stora hjärtesorg att dras med. Han klagar aldrig och försöker visa sig så glad som möjligt för att inte göra andra ledsna, men många gånger har jag sett honom pressa ihop läpparna, när han trott sig vara obemärkt.»

»Han tänker alltid mer på andra än på sig själf», sade farmor rörd.

»Ja, Olof har alltid varit en präktig gosse», tillade Kerstin så stolt, som om han varit hennes egen son.

Och så fortsatte de båda gamla att en lång stund tala om sin älskling lika ömt och kärleksfullt, som om han ännu var en liten gosse, för hvars kroppsliga och andliga välbefinnande de voro ansvariga.

»Det är roligt att se, hur Magda försöker att muntra upp honom», anmärkte den gamla frun efter en stund.

»Ja, i går såg jag hur hon till och med sprang ifrån leken med kusinerna för att prata med Olof, som satt på soffan under lönnen och såg litet förstämd ut. Hon gaf sig ej, förrän hon fick honom att skratta», sade Kerstin, hvilkens ögon märkvärdigt nog ej alls voro skumma, så snart de följde hennes älsklingar. »Ja, Gud ske lof, att han har henne», tillade hon; »en människa, som vet, att hon har någon att lefva för, bör inte kunna bli fullkomligt olycklig.»

»Det blir man inte ändå», inföll farmor på sitt blida sätt. »Den, som håller Gud kär, kan visserligen stundom vara djupt bedröfvad, men dock aldrig fullkomligt olycklig, som du säger. Mennaturligtvis är det väl att Olof har sin flicka, bara han inte kommer att skämma bort henne.»

»Å, det har ingen fara», menade Kerstin tvärsäkert. »För öfrigt kommer man längre med Magda med vänlighet än med stränghet.»

»Jag vet, att du tycker så», sade farmor småleende, i det hon steg upp, »men för min del hyser jag den åsikten att vänlighet *plus* litet stränghet är bästa receptet för små egensinniga flickor.»

Gumman kastade öfver glasögonen en forskande blick på sin matmor, men när hon såg hennes skälmaktiga min, ljusnade hennes ansikte betydligt, och hon småskrattade.

»Det är så lätt att tillråda stränghet och sådant där, men frun vet nog hon också, att det har sig svårare med praktiken — synnerligast när det gäller Magda», tillade hon halfhögt.

Farmor kom att tänka på åtskilliga tilldragelser, hvilka bekräftade Kerstins yttrande och teg visligen.

*

Magda kom springande med en förfärlig fart från krocketplanen och stötte vid gafvein af stora byggningen ihop med Gertrud som kom långsamt promenerande, läsande i en bok. Sammanstötningen var så häftig, att båda tumlade några steg tillbaka, och Gertrud tappade boken.

»Du rusar då alltid fram som ett yrväder!» utbrast hon förebrående och tog upp svenska litteraturhistorien, hvars rygg hon ängsligt synade. Liksom alla läsvurmar var hon mycket rädd om sina böcker.

»Jag kan väl inte se tvärs igenom väggen, heller», försvarade sig Magda. »Hvem kunde ana, att du skulle vika om hörnet *precis* i samma ögonblick som jag? För resten ha inte alla tid att gå lika långsamt som du.»

»Hvad är det som brådskar så mycket nu då?»frågade Gertrud, men rösten lät ej lika godmodig som vanligt.

Magda rodnade lätt.

»Jag skulle hämta min bästa krocketklubba —»

»Åt Hugo, kan jag förstå. Det är rysligt hvad du passar upp på honom, precis som om han inte själf hade några ben.»

Magda såg ett ögonblick ut, som om hon höll på att bli ond, men då saken onekligen var litet sjuk, bytte hon hastigt om samtalsämne. Boken som Gertrud höll i handen kom henne därvid till hjälp.

»Snälla du, tag inte fram dina läsböcker den här veckan», sade hon bönfallande.

»Hvarför det?» frågade Gertrud förvånad. »Det gör väl dig detsamma hvad jag läser.»

»Visst inte; så snart du plockar fram skolböckerna vet jag, att det strax är slut på sommaren, och det vill jag inte tänka på än så länge.»

Magdas ögon fylldes med tårar; hon kunde ej förlika sig med tanken på, att far och hon snart måste återvända till det ödsliga hemmet i staden.

»Kära du, vi ha ju tre hela veckor kvar innan skolorna börja», sade Gertrud tröstande. »Jag ville bara taga reda på ett par årtal —» för att skryta med dem, tänkte Magda, — »och sedan kom jag att läsa vidare för ro skull. Men nog kan jag stoppa undan skolböckerna ännu en vecka, om du tycker det är så ledsamt att se dem.»

Magda, som tycktes ha glömt sin brådska, stack sin arm under kusinens och drog henne med sig.

»Hvarför håller du dig så mycket för dig själf?» frågade hon så plötsligt, att Gertrud häftigt ryckte till. »Tycker du inte om kusinerna?»

»Jo, det gör jag nog», svarade hon tvekande.

»Något fel är det i alla fall; första dagarna var du lika glad och munter som vi andra, men nu sitter du helst uppe hos de gamla, eller larfvar omkring för dig själf. Jag tycker inte alls om det.»»Nej, det visar du så tydligt som möjligt —» ett lätt hån förmärktes i rösten. »Du har sett ovanligt nedslagen ut dessa dagar.»

Magda såg smått förlägen ut; det var ej utan att hennes samvete hade åtskilligt att säga henne i fråga om Gertrud.

»Du tycker kanske jag är för mycket tillsammans med Lizzie och Hugo, men de stanna ju här så kort tid, och artigheten fordrar —»

»Att du ständigt och jämt skall hänga dem i hälarna och ej ha ögon och öron för annat än hvad de göra och säga», ifyllde Gertrud med ovanlig retlighet. »Kära du, förskona mig från sådant prat. Säg hellre rent ut, att du är ombytlig och tycker bättre om nya vänner än gamla.»

»Jag tycker om alla, som äro vänliga mot mig, de må nu vara gamla eller nya», förklarade Magda mycket stött. »Och du, som är ett sådant dygdemönster borde veta bättre än att vara afundsjuk på Lizzie för det hon är söt och stilig, och på mig, därför att Lizzie och Hugo tycka mer om att skämta och prata med mig än med dig. Vore du som vanligt skulle de naturligtvis tycka allra bäst om dig, för det göra alla människor, men nu går du i stället och har tråkigt för det att du är dum, dum, dum! Jaha, det sa' jag.»

Den lilla flickan rusade sin väg, fast besluten att ej så mycket som titta åt Gertrud på hela den dagen.

Första aftonen efter kusinernas ankomst, sedan Magda såsom vanligt läst sin aftonbön högt för farmor, såg denna

hur hon sakta rörde läpparna.

»Hvad säger du?» frågade farmor och böjde sig åter öfver henne.

»Å, det var bara en extra bön jag bad», ljöd det litet dröjande svaret. Hon hade egentligen ej ämnat den för farmors öron.

»Får jag inte höra den?»

Magda såg ut, som om hon helst velat svara nej,men farmors milda hlick hade af gammalt förmåga att aflocka henne alla hennes små hemligheter.

»Jag had bara Gud att få bli lik Lizzie när jag blir stor.»

»Hvarför det?»

»För det hon ser så stilig ut — och —»

»Nå?»

»Och är så omtyckt af alla herrar», kom det tveksamt och osäkert.

Farmor satte sig förskräckt ned.

»Gud bevare dig barn, hvarifrån får du sådana tankar?»

Magda erkände ödmjukt, att det visste hon icke.

»Bed du i stället Gud, att han bevarar dig från all sådan enfaldig ärelystnad och behagsjuka», sade den gamla frun strängt.

Magda teg, men fastän hon sedermera aktade sig för att röra på läpparna så att farmor såg det, upprepade hon i tysthet sin bön. Man fick ursäkta farmor som var så gammal, att hon ej kunde förstå, att små flickor gärna ville bli lika stora flickor som voro 'stiliga'. —

Gertrud tog sin tillflykt in i bersån och satte sig att fundera.

Så tråkigt som dessa sista dagar hade hon ej haft under hela sommaren, men var det ej, såsom Magda sade, till stor del hennes eget fel? Hade hon ej väntat, att de främmande kusinerna skulle göra affär af henne och beundra hennes kunskaper? Gertrud var verkligen en flicka, som tagit sina skolstudier på allvar, och af böjelse men också drifven af en viss ärelystnad pluggat i sig en mängd extra vetande, som hennes kamrater läto henne vara i okvald besittning af.

Men de små kunskaper hon beflitade sig om att lägga i dagen imponerade icke alls på kusinerna, hvilka från första stunden kände sig mer dragna till yrhättan Magda, kanske därför att hon å sin sida så tydligt visade dem sin beundran.Gertrud tyckte för tillfället, att det var en underlig värld hon lefde i, och det förbryllade henne, att hon som tog lifvet allvarligt och ständigt sökte göra sin plikt blef mindre omtyckt än den som tanklöst dansade sin väg fram. Detta var ju icke öfverensstämmande med sanna förhållandet, men Gertrud glömde för ögonblicket de yttranden hon händelsevis råkat höra, och hvilka förklarade anledningen till kusinernas förkärlek för Magda, på samma gång som de blefvo orsaken till att hon drog sig undan för sig själf.

Hon hade en dag setat i salen i närheten af ett öppet fönster, då Lizzie och Hugo gingo förbi på terrassen utan att se henne.

»Naturligtvis tycker jag bäst om Magda», hörde hon Lizzie säga. »Hon är som ett barn skall vara, naturlig och okonstlad.»

»Ja, Gertrud är så otäckt lillgammal», ifyllde Hugo. »Hon är så vis som en gammal uggla.»

»Det är bara för att imponera på oss, kära du. I hvardagslag är hon inte alis sådan, säger Harriet.»

»Så mycket värre då. Tillgjordhet kan jag inte tåla.»

Gertrud skälfde af harm och förtrytelse. Ingen hade någonsin förr kallat henne tillgjord, och aldrig hade hon blifvit så misskänd. Hon skulle visst inte besvära kusinerna med sitt sällskap — nej, visst inte, och från den stunden drog hon sig så mycket som möjligt undan dem.

Men hur hon nu satt och funderade i bersån, föll det henne in, att hon blott gjorde sig själf ondt med att lefva detta eremitlif. De andra hade gladt och trefligt dagen i ända; det var endast hon, som hade tråkigt.

Noga betänkt hade Magda rätt; hon hade varit afundsjuk, men finns det väl någonting så fult och dumt som afundsjuka? Alla äro visserligen ej 'stiliga' som Lizzie eller lustiga och näpna som Magda, men vänliga kunna alla vara. Detta hade ju ocksåGertrud annars för vana och aldrig förr hade hon behöft känna sig förbisedd, men så hade hon icke heller förr fikat efter att göra sin lilla person så gällande som just dessa dagar.

Som barn har man lätt för att slå om från den ena sinnesstämningen till den andra, och Gertrud lofvade sig nu, att ej längre gå och fundera på hvad 'intryck' hon skulle göra på än den ena än den andra utan vara såsom i 'hvardagslag'.

Men all denna självfrannsakning aflöpte ej utan tårar och flitigt användande af näsduken, och när Magda åter kom springande om hörnet mötte hon en mycket rödögd och rödnäst flicka, som helst velat osedd smyga sig upp i flygeln för att låta en stunds hvila utplåna spåren efter förödmjukelsens stund i bersån.

»Jag kan inte få reda på min klubba», började Magda, som redan glömt det beslut hon kort förut fattat. Men hon afbröt sig tvärt:

»Har du rifvit pepparrot i bersån?» ropade hon tanklös som vanligt, men kusinens nedslagna min påminde henne i detsamma om det mindre vänliga samtal de strax förut hade fört, och hon slog armarna om Gertruds hals och kysste henne.

»Du är väl inte ledsen på mig, Gerti lilla?» sade hon bönfallande. »Du vet i alla fali, att jag tycker så rysligt mycket om dig, fastän jag ofta är stygg och retsam.»

Gertrud kysste Magda tillbaka och tänkte, att det ej var underligt att alla höllo af henne, en sådan varmhjärtad liten unge som hon var.

»Du hade rätt uti, att jag varit dum», sade hon sakta, »men nu skall du få se, att jag blir förståndig igen.»

Lektorn kom i detsamma gående och blef ett obemärkt vittne till den lilla ömma scenen mellan flickorna. Han hade med ledsnad tyckt sig märka, att det goda förhållandet dem emellan ej varit detsamma som förut, och till och med tagit sin dotter i förhör. På hans frågor hade hon blott svarat, att hon justicke haft tid att lägga märke till om Gertrud var vid godt lynne eller ej, men att hon för sin egen del hade 'förfärligt roligt'.

»Det är icke det, som frågan gäller», invände lektorn med ovanlig skärpa i rösten. »Hvad jag vill veta är om du på något sätt varit ovänlig mot Gertrud?»

Magda tänkte efter litet, innan hon svarade.

»Nej, inte har jag precis varit ovänlig, men hon har varit så konstig och ledsam de sista dagarna, och därför —»

»Därför har du låtit henne känna att hon varit öfverflödig. Tror du inte du också skulle känna dig sårad, om du vore i hennes ställe? Den där öfverlägsna, tvärsäkra minen du antagit under sista veckan, klär dig inte alls, min flicka.»

Lektorn tyckte visserligen, att äfven Gertrud förändrat sig till sin nackdel, men det ville han naturligtvis ej säga högt.

Magda kände sig emellertid träffad. Lizzie hade sagt henne, att hon var en 'söt och näpen unge', och detta beröm hade gjort henne icke så litet öfverrnodig.

Den klarsynte lektorn hade så väl märkt, att 'småflickorna' af olika anledning råkat ur jämnvikten, och därför gladde det honom nu, att se dem så hjärtligt omfamna hvarandra.

»Gud ske lof, nu är det, som det skall vara igen», tänkte han och gick vidare.

*

SJUTTONDE KAPITLET.

Gertrud når sitt mål.

»Och när balen var slut följde han mig ut i tamburen för att hjälpa mig på med ytterkläderna, och

icke haft tid att lägga märke till om Gertrud var vid godt lynne eller ej, men att hon för sin egen del hade 'förfärligt roligt'.

»Det är icke det, som frågan gäller», invände lektorn med ovanlig skärpa i rösten. »Hvad jag vill veta är om du på något sätt varit ovänlig mot Gertrud?»

Magda tänkte efter litet, innan hon svarade.

»Nej, inte har jag precis varit ovänlig, men hon har varit så konstig och ledsam de sista dagarna, och därför —»

»Därför har du låtit henne känna att hon varit öfverflödig. Tror du inte du också skulle känna dig sårad, om du vore i hennes ställe? Den där öfverlägsna, tvärsäkra minen du antagit under sista veckan, klär dig inte alls, min flicka.»

Lektorn tyckte visserligen, att äfven Gertrud förändrat sig till sin nackdel, men det ville han naturligtvis ej säga högt.

Magda kände sig emellertid träffad. Lizzie hade sagt henne, att hon var en 'söt och näpen unge', och detta beröm hade gjort henne icke så litet öfverrnodig.

Den klarsynte lektorn hade så väl märkt, att 'småflickorna' af olika anledning råkat ur jämnvikten, och därför gladde det honom nu, att se dem så hjärtligt omfamna hvarandra.

»Gud ske lof, nu är det, som det skall vara igen», tänkte han och gick vidare.

*

SJUTTONDE KAPITLET.

Gertrud når sitt mål.

»Och när balen var slut följde han mig ut i tamburen för att hjälpa mig på med ytterkläderna, och

då sade han: 'om er hand vore bar, fröken, då visste jag nog hvad jag skulle göra.' Utan att tveka drog jag af min långa gula handske och räckte honom handen. 'God natt, löjtnant Falk', sade jag. Det blixtrade till i hans mörka ögon, och han böjde sig ned och kysste mig på handen.»

Det var Lizzie, vackra, 'stiliga' Lizzie, som denna soliga eftermiddag underhöll kusinerna med berättelser om sina baltriumfer under den sist förflutna vintern.

Flickorna hade slagit sig ned i plommonlunden, och att samtalet föll på baler och dylikt, berodde egentligen på att Hugo gjort herrarna sällskap på ett kort besök hos pastor Ekström, hvars äldste son var jämnårig med honom, och hans goda vän från föregående sommar. När brodern var i närheten aktade Lizzie sig för att välja detta samtalsämne, ty Hugo hyste ännu ett ganska stort förakt för flickor och gjorde gärna narr af Lizzie, då hon smått skröt med sina många beundrare. Ett yttrande, som han en gång fällt hade på det djupaste sårat henne.

»Du kan väl förstå», sade han, »att när herrarne se hur intresserad du är af dem, så roa de sig med att prata i dig alla möjliga dumheter. De mena naturligtvis inte ett dugg med hvad de säga. Alla löjtnanter du svärmar för, bry sig inte om så'na flickungar som du, det kan du lita på.»

»Du är en näsvis pojke, som lägger dig i saker, som inte angå dig», svarade Lizzie och vände honom ryggen, men hans ord glömde hon dock ej så snart, och om sina triumfer talade hon, som sagdt, ej mer i hans närvaro.

Kusinerna i Tomteboda voro emellertid så mycket mer intresserade, och ingen af dem tviflade ett ögonblick på att hon varit drottningen på de baler hos de familjer med hvilka hennes föräldrar umgingos.

»Hvad sade du, när han kysste dig på handen?» frågade Gertrud, som med hakan stödd i handen ifrigt slukade hennes ord.»Jag, sade ingenting, ty mamma kom i detsamma», svarade Lizzie litet kort, och minnet af att hennes mor sagt så mycket mer under hemvägen, kom hennes ansikte att hastigt mulna. Fru Sigrid var en ganska sträng mor, som afskydde koketteri och kurtis och hade mycket besvär att öfvertyga sin vackra dotter om, att en ung flicka bör iakttaga en kallt afvisande hållning mot ungherrarne, synnerligast om de äro löjtnanter, ty dem misstrodde hon mer än alla andra.

»Träffade du honom icke vidare?» frågade Harriet.

»Nej, han reste dagen därpå, och sedan for jag ut till släktingar på landet.»

»Å, att du ville göra det, när du hade så roligt inne i staden!» utbrast Gertrud förvånad.

Nej, det ville Lizzie visst inte, men hennes mor, som tyckte sig finna, att de många nöjena hade en menlig inverkan på dottern och mer än allt annat fruktade, att hon skulle utvecklas till en kokett och ytlig ung dam kom helt hastigt på den tanken, att det vore nyttigt för Lizzie att tillbringa vårmånaderna ute på landet och skickade henne därför trots alla böner och invändningar till en gammal tant, som ägde en stor egendom i en tämligen enslig trakt. Lizzie var till att börja med alldeles förtviflad, men som hon af naturen var praktiskt anlagd, blef hon ganska snart intresserad af alla de landtliga sysslorna och återkom hem, rosig, klarögd och glad, helt olik den bleka, pretentiösa flicka hon var, då hon reste hemifrån.

För kusinerna ville hon dock ej låtsa om, att det alldeles icke var af fri vilja hon lämnade staden utan besvarade Gertruds fråga med ett nonchalant:

»Det var ganska skönt att hvila sig en tid. Landet har också sina behag, som ni veta.»

Systrarna tyckte i denna stund, att dessa voro af tvifvelaktig beskaffenhet, ty Lizzies lifliga skildring af stadslifvets brusande nöjen hade gjort demhufvudyra, men Magda, som själf bodde i stad och ej alls fann denna lott afundsvärd, nickade bifallande.

»Ja, tacka vet jag landet», ropade hon, »där har man aldrig tråkigt, som i gamla otäcka städer.»

»Vänta tills du blir stor», sade Lizzie, »då blir du nog glad, att du bor i en stad.» Magda såg litet tveksamt på henne. Nog kunde det vara roligt att gå på baler, teatrar och sådant, men ändå —

»Jag finge ändå aldrig så roligt, som på landet», sade hon därpå med stor bestämdhet, »och kommer jag på en bal, blefve jag säkert aldrig uppbjuden. Nej, det vore allt roligare om pappa blefve präst och vi finge en stor prästgård på landet med hästar och kor och grisar och —»

Lizzie rynkade på näsan, och Magda tystnade tvärt, ty hon kunde förstå att kusinen fann hennes framtidsdrömmar tarfliga.

»Chacun a son goût», sade Lizzie, som kunde exemplen i sin franska grammatika, och det blef tyst en stund.

Lizzie återtog läsningen af sin roman, och Harriet begagnade tillfället att betrakta henne i smyg. Den stora krusiga luggen, som låg långt nere i pannan, den eleganta ljusgrå klänningen, som knäpptes i ryggen och satt, som om den varit gjuten på den smidiga gestalten samt de nätta skorna med de höga klackarna, väckte hennes tysta afund.

»Jag ser ut som en klumpig bondpiga bredvid Lizzie», tänkte hon; det beredde henne rakt ingen tröst, att hennes enkla bomullsklänning var väl sydd, att hon hade en lika rund och vacker midja, om ock ej lika smal som kusinens, och att hennes fötter voro lika små och välformade, ehuru skorna verkligen voro något för klumpiga och bastanta.

Hon böjde sig fram och drog klänningen öfver fötterna i motsats till Lizzie, som sträckte fram sina så långt som

möjligt, och ej heller hade något emot att visa sina ovanligt välformade ben, så mycket som blygsamheten tillät det.»Om jag bara tordes klippa lugg på mig», tänkte hon och tyckte, att hon måste förefalla Lizzie löjlig med sitt tillbakastrukna hår.

En morgon hade hon ej kunnat neka sig nöjet att draga ned det litet i pannan. Hon tyckte själf att det klädde henne väl, men den åsikten delades ej af farmor.

»Det var förskräckligt så slarfvigt du kammat dig i dag, barn», sade hon missnöjd, då de hälsade på hvarandra. »Du har visst icke sett dig i spegeln», tillade hon oskyldigt, icke anande, att sondottern tillbragt en mycket längre tid framför spegeln än vanligt. »Håret hänger ner i pannan på dig, som på en pudel, men om du skyndar dig, hinner du kamma om dig före frukosten.»

Harriet tordes ej göra några invändningar, men hennes fåfänga lilla hjärta svällde af förtrytelse, då hon gick att åtlyda farmoderns tillsägelse. Farmor älskade att se en 'hög och klar panna'. »Stryk håret ur pannan, barn», var hennes ständiga uppmaning, och hon såg ej ogärna, att småflickorna flätade håret så hårdt, att hvarje hårstrå låg jämnt och slätt. Detta varade dock endast den första timmen på dagen, ty deras hår hade benägenhet att krusa sig. »Ni se ut som enbuskar i hufvudet», var också ett af hennes stående uttryck, och Gertrud och Magda hade kommit till den uppfattningen, att det var en verklig olycka att ha krusigt hår och afundades Elsa Ekström, hvars lingula hår en välvillig natur gjort spikrakt.

Medan Harriets tankar sysslade med strålande ljusa balsalar, eleganta toaletter och lysande uniformer, satt Gertrud och tänkte på den där handkyssningen om hvilken Lizzie talat, och hon strök sakta sin egen lilla bruna hand, undrande hur det skulle kännas om en högväxt officer med blixtrande ögon och kolsvart hår helt ridderligt förde den till sina mustaschprydda läppar. Hon gjorde omedvetet några rörelser med handen liksom för att föra upp den till ett par osynliga läppar.»Hvad du kråmar dig och ser svärmisk ut», anmärkte Magda, hvars tankar återvände från en liten utflykt till Anna-Stina som var ute på åkern och tog upp säd efter Jonas.

Gertrud låtsade ej höra anmärkningen, men sänkte hastigt handen, och Magda vände sin uppmärksamhet åt annat håll. Denna gång slog hon ned på stackars Harriet.

»Hvarför sitter du och fingrar dig så där på ryggen?» frågade hon nyfiket. »Har du fått något djur på dig?»

Harriet blef mörkröd öfver hela ansiktet och gaf kusinen en förtörnad blick. Hon hade setat och funderat på att sy sin nästa klänning i prinsessfason som Lizzies, och pröfvade nu i smyg, om hon själf kunde knäppa den i ryggen. Annars var den modellen icke att tänka på. De öfversta och nedersta knapparna voro ej svåra att nå, men hur i all världen skulle man bära sig åt med de två mellersta? Harriet hade just kommit till den bedröfliga vissheten att hon på egen hand ej kunde reda sig med knapparna, och hennes ledsnad däröfver gaf sig utbrott i ett snäsigt svar till Magda.

»Man kan inte röra på ett finger utan att du skall komma med dina nyfikna frågor», sade hon retligt och började lägga ihop arbetet. Det var dags att duka fram kaffet.

»Kors bevars, en så'n geting!» utbrast Magda med så oförställd häpnad, att Harriet ej kunde låta bli att skratta. Hennes dåliga lynne var redan bortblåst; Klara skulle nog hjälpa henne knäppa klänningen, om hon ej kunde göra det själf.

I nästa ögonblick sågo flickorna bestörta upp, ty Hugo kom rusande som en pil förbi dem.

»Det brinner i Dalby!» skrek han i förbifarten. — Dalby var en rätt stor by, som låg tio minuters väg från prostgården.

Utan att betänka sig sprungo flickorna upp och följde honom öfver gärdesgården och ängen ut påbygatan. Lizzie ref ett stort hål på sin fina klänning, men hvad brydde hon sig därom? Det betydde lika litet, som att luggen raknade af värmen.

Till flickornas heder måste jag säga, att det mindre var nyfikenhet som dref dem framåt än begär att vara till

någon nytta vid brandstället, som låg på sluttningen af en lång och smal ås.

Från alla kanter kommo folk tillströmmande, och nu ljöd det första dofva klämtslaget, som förkunnade att fara var på färde.

»Hela byn står i ljusan låga!» ropade en liten bondpojke förtjust och kilade blixtsnabbt förbi flickorna.

Lizzie tvärstannade bleknande och såg sig om efter brodern, men han var redan försvunnen på andra sidan ån.

»Hugo är så oförvägen», flämtade hon, »tänk om han går för nära elden!»

Hon drog några häftiga andetag och började springa vidare, följd af kusinerna.

»Det är ingen brådska», ropade en säflig bonde efter dem. »Det lär bara vara en liten lada som brinner.»

Men nu stodo flickorna uppe på åsen och sågo hur lågorna slogo upp från det största och bäst byggda huset i byn. Det var en vacker syn, när eldflammorna stego högt mot skyn och sände ett sprakande regn af gnistor öfver de närliggande hustaken, men Lizzie och Harriet ryste och tvekade att gå vidare, och till och med Magda drog sig ett par steg tillbaka, ty den tjocka bolmande röken, som drefs mot den plats de stodo, hämmade andedräkten.

Gertrud, som ej saktat farten vände sig om, och Harriet lade märke till att hennes ansikte bar samma beslutsamma uttryck, som den natten de trodde att det var tjufvar i flygeln.

»Skynda er flickor», ropade hon otåligt, »det behöfs hjälp därnere!» Nedanför åsen flöt ån, densamma som rann genom prostgårdsängen, och från

den hade redan en kedja af kvinnor och barn bildats, hvilka langade vattenämbaren upp till den brinnande byggningen.

Det såg nästan ut som om Hugo öfvertagit ledningen af det hela. Hans klara röst hördes oupphörligt utdela korta, tydliga befallningar, och det var märkvärdigt att se hur villigt han åtlyddes.

Innan männen hunnit hem från arbetet ute på åkrarna hade Hugo, som varit med om ett par eldsvådor i staden, bringat ordning och reda i släckningsarbetet, och när flickorna kommo fram till platsen hjälpte han som bäst till att bära hvad som kunde räddas ur de byggningar hvilka lågo närmast det brinnande huset, hvilket själft var till största delen utrymdt.

Att detta var dömdt till undergång blef snart tydligt, men det tillströmmande folket lyckades dock med brandsprutornas och brandseglens tillhjälp snart begränsa elden.

De närmast boende gåfvo sig dock ingen ro förrän de fått plocka ut de möbler och tillhörigheter på hvilka de satte största värdet, och 'prostgårdsmamsellerna' voro snart i farten med att hjälpa dem. Det dröjde ej länge innan backsluttningen var öfversållad med stolar, bord, soffor, sängkläder, klädbylten och en mängd olika husgeråd.

Gertrud var i synnerhet outtröttlig. Hon hade fattat posto utanför ett fönster genom hvilket en ung bondhustru langade innehållet i sina välfyllda skåp och kistor. Gertrud bar den ena bördan efter den andra bort till några stora stenar, mellan hvilka hon stapplade upp de rika linne- och klädförråden.

Hugo stannade ett ögonblick i förbifarten och såg småskrattande på henne.

»Om alla vore så ordentliga, som du, hunne man ej rädda mycket vid eldsvådor», anmärkte han. »Se bara på Magda, hon tycks förstå, att ögonblicken äro dyrbara.»

Gertrud kastade en hastig blick mot porten till ett annat hus, där Magda i detsamma visade sig med en stor kaffepanna i famnen, som hon slungade ifrån sig med sådan fart, att den rullade utför sluttningen och hamnade i ett dike.

»Magda är en modig tös», tillade han, »jag fick nyss nästan med våld draga henne bort från förstubron öfver hvilken gnistorna formligen regnade. Du är klok och försiktig du, som håller dig på afstånd från elden.»

»Det kan kvitta lika, om man får sina saker uppbrända eller förstörda på annat sätt», menade Gertrud utan att

låtsa höra kusinens smått gäckande anmärkning. »Magda kunde lika gärna ha låtit pannan brinna upp som slå sönder den mot stenarna.»

Men Hugo var redan långt bort. Han brydde sig nästan aldrig om att lyssna till hvad hon sade.

Bondhustrun syntes ej längre till i fönstret, och Gertrud gick hastigt öfver till andra sidan för att se, om hon kunde vara till någon nytta där. Hon hade tårar i ögonen, men det brydde hon sig ej om att dölja. De kunde ju lika väl vara framlockade af den skarpa brandröken, som af Hugos synbara misstro till hennes mod och duglighet i farans stund.

»Mor, kisse Murr ligger och sofver inne i kammarn!» skrek plötsligt helt hjärtängsligt en gäll barnröst, och en fyraårig parfvel gjorde fruktlösa försök att rycka sin hand ur moderns för att rusa in i det brinnande huset. Men modern höll honom stadigt fast och försökte lugna honom med att kisse Murr för längesedan hoppat ut genom det öppna fönstret. I alla händelser skulle han nog vakna innan elden hann så långt som till kammaren.

Gossen stod lydigt stilla, och modern som trodde att hans tankar redan tagit en annan riktning, släppte honom för att åter hjälpa till med vattenlangningen.

»Mor Kajsa, mor Kajsa, pojken eran rände af in i det brinnande huset!» skrek en röst ur hopen.Förlamad af skräck sjönk den olyckliga modern ner på en sten ur stånd att skynda efter sitt barn.

»Rädda honom, för Guds skull rädda honom!» ropade hon utom sig, men innan någon annan kom sig för att lyda hennes uppmaning, rusade Gertrud, som befann sig i närheten, med blixtens hastighet in i det brinnande huset. Väldiga rökmoln slogo emot henne i förstugan, men genom den öppna köksdörren såg hon att elden och röken ej ännu hunnit tränga in i kammaren. Faran för henne var därför icke så öfverhängande som de utanför stående trodde, men det ville dock mod till att bege sig ditin, då ju möjligheten att återvända i hvilket ögonblick som helst kunde vara omintetgjord.

Men Hugos gäckande ord ringde i Gertruds öron och hon störtade in i kammaren, där den lille pojken helt trankilt satt med sin älsklingskatt på armen och plockade förklädet fullt med leksaker, som han håfvade upp ur en gammal trälåda.

Hon ryckte honom häftigt upp från golfvet och släpade honom med sig utan att bry sig om hans skrik och rop på sin 'tummapet.'

Köket var nu så fullt af bolmande rök, att Gertrud ej kunde se utgången. Hon törnade ett par gånger mot väggen alldeles yr i hufvudet, och pojken på hvilken hon släpade blef allt tyngre. Hans gälla rop hade öfvergått till ett doft stönande, ty han var redan nästan halfkväfd af röken.

Med återhållen andedräkt och uppbjudande af sina sista krafter gjorde Gertrud ännu ett fruktlöst försök att nå dörren. Då ropade en klar röst:

»Är du där, Gertrud?» Någon böjde sig ned och lyfte upp gossen, en stark hand grep henne själf om armen, och i nästa minut, utan att rätt veta hur det gick till, befann hon sig ute i det fria.

Ett hemskt brak öfverröstade det jubelrop hvarmed de hälsades. Förstugans tak hade störtat ned och flammande lågor slogo ut genom den öppna dörren.Gertruds mod öfvergaf henne med ens vid denna syn; hon började skälfva i hela kroppen och brast ut i krampaktiga snyftningar utan att lyssna till den öfverlyckliga moderns tacksägelser och välsignelser.

Den lille gossen, som hastigt hämtat sig så snart han kom ut i friska luften sprang fram till Gertrud, som alldeles utmattad låg i armarna på Lizzie, medan Harriet baddade hennes panna och svidande ögon med vatten.

Han stod en stund tyst och såg på henne.

»Du kunde ha låtit mej ta min tummapet, du», sade han därefter ytterst onådigt och vände henne ryggen.

Den oväntade förebråelsen hade en öfverraskande verkan på Gertrud. Hon stirrade ett ögonblick förbluffad på

den lille bytingen, som stod där så bredbent och tvärsäker med händerna instuckna i byxfickorna och brast därpå ut i ohejdadt skratt. Han såg så oemotståndligt komisk ut den trumpne lille, som ej spillde en tanke på att hon räddat hans lif.

Och när de andra hörde att Gertrud skrattade, då skrattade de också af pur glädje öfver att hon åter var sig lik och ej tagit någon skada af sitt vågstycke.

Men Hugo tog pojken i armen och ruskade honom.

»Skäms du inte, din byting», ropade han så högt att det hördes öfver hela platsen, »har du inte så mycket som ett tack åt henne, som räddat ditt lif? Nu är du för liten att förstå det, men när du blir stor skall du med beundran tänka på den lilla flicka, som hade mod att handla, när stora, starka karlar och kvinnor stodo tvekande och rådvilla.»

De 'stora starka karlarna och kvinnorna' sågo en smula skamsna ut, men Harriet böjde sig ned och kysste sin syster.

»Du har alltid varit modigare än någon annan flicka jag känner», sade hon högt, men fastän Gertruds ögon strålade, såg hon dock ej fullt belåten ut.»Hugo var modigare än jag», sade hon sakta. »Jag tänkte inte på hur farligt det var, men han visste det och sprang ändå in för att hämta oss.»

»Hugo är en gosse, så att det väl inte är underligt om *han* är modig», invände Magda, som hela tiden stått och i tyst beundran strukit kusinens hand.

Hugo som hört både den ena och den andra anmärkningen vände sig om och lade handen på Gertruds axel.

»Jag säger, som Harriet», sade han hjärtligt, »du är den oförskräcktaste flicka jag känner.»

Gertrud blef röd öfver hela ansiktet af förtjusning — den beundran hon så ifrigt eftersträfvat hade hon nu ändtligen vunnit.

Men när flickorna en stund senare gingo hem, emedan deras hjälp ej längre behöfdes, såg Magda, som troget höll Gertrud under armen att denna långt ifrån att se ut som en triumferande hjältinna, tvärtom hängde hufvudet på ett högst bedröfligt sätt.

»Är du trött?» frågade Magda deltagande.

»Nej, inte alls, jag går bara och tänker på hvad Hugo sade.»

»Nå, det var väl ingenting att se ledsen ut för», menade Magda. »Om jag fått så mycket beröm, hade jag blifvit så uppblåst som en gammal padda.»

Gertrud tvekade, men så beslöt hon sig hastigt för att lätta sitt hjärta.

»Det var inte alls bara af medlidande med gossen, som jag sprang ditin, det var mest för att Hugo trodde, att jag inte var lika modig som du.»

Det uppstod en kort tystnad, hvarunder Magda sakta drog sin arm ur kusinens, men vid tanken på den verkliga lifsfara i hvilken Gertrud sväfvat, tog hon henne om halsen.

»Du behöfver aldrig inlåta dig i någon täflan med mig, och inte heller skall du göra dig sämre än du är, Gerti lilla», sade hon med ovanlig vekhet. »Du är ändå både duktigare och snällare än jag.»Gertrud fick tårar i ögonen och kramade sin lilla kusin. Den kvällen voro småflickorna så vänliga mot hvarandra och så utomordentligt stillsamma, att det väckte allas förvåning. Gertrud skördade mycket beröm för sitt mod, men mottog detta med så stor anspråkslöshet, att faster Sigrid sade till farmor:

»Antingen är den flickan tillgjord eller också är hon ett litet helgon», och farmor svarade:

»Ingendera delen, men hon är en samvetsgrann liten varelse, som antagligen har sina hemliga skäl för att tycka att hon blifvit tör mycket blomsterströdd i kväll.»

När Gerlrud tog god natt af Hugo, skakade han hennes hand så kraftigt, att den värkte.

»Jag tycker om dig för att det tycks vara lika mycket ruter i dig som i en pojke», utlät han sig gillande, och Gertrud tackade denna afton Gud, som lagat så, att eldsvådan bröt ut medan Hugo ännu var kvar, så att han fick se, att hon dugde till någonting annat än att bara vara 'lillgammal och tillgjord'.

*

ADERTONDE KAPITLET.

Kvällen före festen.

Morbror Hans namnsdag plägade alltid firas med en större bjudning, och det hade ett par dagar varit ett sådant slamrande med mortlar, och bakande och fejande att man rent af kunde bli yr i hufvudet. Men nu var allting i ordning, och aftonen före namnsdagen hade den gamla prästgården återfått sin vanliga prägel af fridfullt lugn.

När familjemedlemmarna stego upp från kvällsbordet sade morbror Hans till Lizzie och Harriet som gjorde min af att lämna salen:

Gertrud fick tårar i ögonen och kramade sin lilla kusin. Den kvällen voro småflickorna så vänliga mot hvarandra och så utomordentligt stillsamma, att det väckte allas förvåning. Gertrud skördade mycket beröm för sitt mod, men mottog detta med så stor anspråkslöshet, att faster Sigrid sade till farmor:

»Antingen är den flickan tillgjord eller också är hon ett litet helgon», och farmor svarade:

»Ingendera delen, men hon är en samvetsgrann liten varelse, som antagligen har sina hemliga skäl för att tycka att hon blifvit tör mycket blomsterströdd i kväll.»

När Gerlrud tog god natt af Hugo, skakade han hennes hand så kraftigt, att den värkte.

»Jag tycker om dig för att det tycks vara lika mycket ruter i dig som i en pojke», utlät han sig gillande, och Gertrud tackade denna afton Gud, som lagat så, att eldsvådan bröt ut medan Hugo ännu var kvar, så att han fick se, att hon dugde till någonting annat än att bara vara 'lillgammal och tillgjord'.

*

ADERTONDE KAPITLET.

Kvällen före festen.

Morbror Hans namnsdag plägade alltid firas med en större bjudning, och det hade ett par dagar varit ett sådant slamrande med mortlar, och bakande och fejande att man rent af kunde bli yr i hufvudet. Men nu var allting i ordning, och aftonen före namnsdagen hade den gamla prästgården återfått sin vanliga prägel af fridfullt lugn.

När familjemedlemmarna stego upp från kvällsbordet sade morbror Hans till Lizzie och Harriet som gjorde min af att lämna salen:

»Spela litet för oss flickor, innan vi läsa aftonbönen», och flickorna lydde utan invändningar, fastän de bra mycket hellre velat promenera fram och tillbaka på gården i det vackra månskenet. Ty Lizzie och Harriet hade blifvit särdeles goda vänner de sista dagarna och hade mycket att tala med hvarandra om.

Lizzie tände ljusen vid pianot medan Harriet tog fram Haydns symfonier, som morbror Hans och farmor aldrig tröttnade att höra. Gertrud flyttade lampan från stora bordet till det lilla framför soffan, i hvilken de gamla syskonen som vanligt tagit plats, hvarefter hon själf kröp upp på den låga trappstegen mellan pianot och det stora väggskåpet. Gertrud tyckte på sitt sätt om musik, men ville gärna se på de spelande och var ej mer musikalisk än att hon helst satt dem så nära som möjligt.

Morbror Hans drog då och då ett bloss ur sin kära pipa och lyssnade till att börja med med ett belåtet leende på de toner flickorna framlockade ur det gamla skrälliga pianot, och farmor lade från sig stickningen för att ostördt få betrakta sina båda högväxta söner, hvilka med händerna på ryggen promenerade fram och tillbaka under sakta

samspråk. Borta från kakelugnsvrån följdes de af eft annat kärleksfullt ögonpar, och Kerstin knäppte andaktsfullt hop händerna och bad en bön för sina kära 'gossar'.

Faster Sigrid hade tagit plats vid det bortersta fönstret, som stod öppet, och njöt i fulla drag af den vackra månskensaftonen på samma gång hon litet förströdd hörde på musiken. Bredvid henne satt Hugo på fönsterbrädet, men han vände ryggen åt månskenet och lät i stället blicken glida öfver rummet. Där borta satt Gertrud med armbågarna hvilande mot knäna och händerna stödda mot hakan oafvändt betraktande Lizzie, men hvar höll Magda till? Den flickan hade då kvicksilfver i kroppen, aldrig höll hon sig stilla och aldrig visste man hvar man hade henne. Han reste sig upp för att göra ett slag genom de andra rummen och se om den lillaflickan möjligen var där, men hejdades af några halfhöga ord från modern:

»Det var förskräckligt hvad de slamra på i kväll. Jag kan just undra hvem af dem som sköter pedalen?»

»Ja, nog är det ett vådligt surr och oväsen, men det trodde jag berodde på, att pianot är så gammalt», sade Hugo.

Lektorn, som i detsamma gick förbi, såg med bekymrad min på sin svägerska och skakade på hufvudet.

»Jag förstår mig inte alls på det här moderna spelsättet», sade han klagande. »Det är ett sådant rammel och buller att man blir lomhörd», men innan fru Sigrid hann svara gick han vidare med brodern.

Ett uttryck af lätt förvåning och missbelåtenhet började sprida sig också öfver doktorns ansikte. Han lade bort pipan, som slocknat, tog upp klockan och mumlade;

»Om fem minuter komma tjänarne in.»

Farmor reste sig upp och drog en suck af lättnad.

»Ja, då är det bäst att flickorna sluta», sade hon.

I samma stund kom Kerstin framlinkande ur sin vrå och lade sin knotiga hand på hennes arm.

»Gu' signe de barnen, så vackert di spelar i afton», sade hon, »de' susar och brusar ackurat som ett vattenfall.»

Men flickorna vid pianot blefvo allt rödare i ansiktet, sågo allt oroligare ut och kastade allt oftare förstulna blickar på hvarandra. Lizzie tyckte att Harriet skötte pedalen på ett oförlåtligt sätt, och Harriet tyckte, att Lizzie använde den på tok för mycket, men hon trodde som farbror Olof, att det kanske var modernt. Därför teg hon, och Lizzie teg å sin sida i det längsta för att ej såra kusinens känslor.

Slutligen kunde hon dock ej uthärda längre utan afbröt sig tvärt midt i ett skrällande ackord.

»Du har visst glömt, att du hela tiden hållit foten på pedalen», sade hon i foglig ton.

Harriet, som skötte basen, tvärstannade också och såg stött ut.

»Jag?» utbrast hon. »Jag, som inte rört vid pedalen sedan vi började! Den har ju du skött hela tiden.»

»Nej, men Harriet», började Lizzie förnärmad, men tystnade vid ljudet af ett undertryckt fnitter vid deras fötter.

Ett ljus uppgick plötsligt för Harriet.

»Magda!» ropade hon, och den lilla flickan kröp fram, pionröd i ansiktet af återhållet skratt.

»Å, det var för kostligt», ropade hon utan att bry sig om kusinernas strängt ogillande ögonkast. »Bäst som det var trefvade Lizzie försiktigt med foten efter pedalen, men när hon kände min hand, trodde hon det var Harriets fot och drog sin egen tillbaka. Strax efter gjorde Harriet på samma sätt och så höllo de på och turade om hela tiden så fort de hunno.»

Ett hjärtligt skratt ljöd bortifrån soffan. Det var morbror Hans, som alltid var den förste att skratta åt ungdomens upptåg så snart de voro af oskyldig art, och hans munterhet smittade de andra.

Lektorn, som stod i begrepp att hålla ett litet förmaningstal för sin odygdiga dotter nöjde sig med att nypa henne helt lätt i örat, och farbror Arvid, som egentligen var en ganska allvarlig herre skrattade högt.

Kerstin, hvilkens tankar såsom vanligt förirrat sig till den tid, då 'gossarne' ännu voro små, måste bedja om förklaring på den ovanliga munterheten, och när farmor småleende afgifvit den, log gumman helt förtjust.

»Ja den Magda, hon kan då alltid hålla folk vid godt humör», sade hon beundrande.

Faster Sigrid, som stod i begrepp att intaga sin vanliga plats under aftonbönen, stannade ett ögonblick.

»Vet Kerstin hur man i *min* barndom brukade behandla små flickor, som visade själfsvåldig uppsluppenhet i äldre personers närvaro?» frågade hon.Nej, det visste Kerstin icke, och om hon också visste det, hade hon ingen lust att låtsa därom.

»Jo, de blefvo i bästa fall utvisade ur rummet, men oftast vankades kroppslig aga.»

Detta yttrades småleende, men både farmor och Kerstin kände den förebråelse för efterlåtenhet, som låg under den skämtsamma tonen.

»Barn ä' barn», mumlade Kerstin smått uppstudsig.

»Men barn skola uppfostras», bifogade faster Sigrid. Kerstin såg ut, som om hon ej hörde henne, och farmor fick plötsligt mycket brådt att taga ned bibeln från hyllan, medan Harriet stängde pianot.

*

NITTONDE KAPITLET.

Festen.

Magda hade till sin stora glädje fått kläda om sig uppe hos kusinerna, ty farmors rum måste användas såsom toalettrum och fick därför icke skräpas ned.

Nu stod Magda framför spegeln och granskade med belåten uppsyn sin lilla person. Lockarne, som Harriet i brist på lockpinne, virat kring ett stearinljus för att gifva dem den rätta korkskruffasonen lågo i en tät och jämn rad utefter ryggen. Magda tyckte, att de voro stiliga och glömde att hon legat vaken en dryg del af natten för de knöliga papiljotternas skull.

»Det känns alldeles, som om kudden är stoppad med potatis», sade hon, när hon lade sig, men som sagdt, hvad brydde hon sig om en natts vånda och brinnande hufvudvärk under de första morgontimmarna, när hennes hjältemod belönades på ett så tillfredsställande sätt.

Den vackra hvitbottniga musslinsklänningen med svarta blomkvistar, som fått hänga orörd hela Nej, det visste Kerstin icke, och om hon också visste det, hade hon ingen lust att låtsa därom.

»Jo, de blefvo i bästa fall utvisade ur rummet, men oftast vankades kroppslig aga.»

Detta yttrades småleende, men både farmor och Kerstin kände den förebråelse för efterlåtenhet, som låg under den skämtsamma tonen.

»Barn ä' barn», mumlade Kerstin smått uppstudsig.

»Men barn skola uppfostras», bifogade faster Sigrid. Kerstin såg ut, som om hon ej hörde henne, och farmor fick plötsligt mycket brådt att taga ned bibeln från hyllan, medan Harriet stängde pianot.

*

NITTONDE KAPITLET.

Festen.

Magda hade till sin stora glädje fått kläda om sig uppe hos kusinerna, ty farmors rum måste användas såsom toalettrum och fick därför icke skräpas ned.

Nu stod Magda framför spegeln och granskade med belåten uppsyn sin lilla person. Lockarne, som Harriet i brist

på lockpinne, virat kring ett stearinljus för att gifva dem den rätta korkskruffasonen lågo i en tät och jämn rad utefter ryggen. Magda tyckte, att de voro stiliga och glömde att hon legat vaken en dryg del af natten för de knöliga papiljotternas skull.

»Det känns alldeles, som om kudden är stoppad med potatis», sade hon, när hon lade sig, men som sagdt, hvad brydde hon sig om en natts vånda och brinnande hufvudvärk under de första morgontimmarna, när hennes hjältemod belönades på ett så tillfredsställande sätt.

Den vackra hvitbottniga musslinsklänningen med svarta blomkvistar, som fått hänga orörd helasommaren i farmors garderob, satt verkligen riktigt nätt. Skada bara, att den var så kort, så mycket kortare än Gertruds hvita tvättklänning, som räckte ända till fotknölarna.

Det var ej tänkbart att någon, som lade märke till denna löjligt korta kjol, kunde tro annat än att Magda verkligen var så ung som hon var.

Och i dag ville hon ändå så gärna förefalla åtminstone lika gammal som Gertrud.

Hon drog så ihärdigt i klänningen, att hon till sist lyckades gömma ännu en tum af sina ben under den, och därmed tyckte hon sig strax vara litet äldre.

Harriet på hvilkens omdöme hon satte stort värde, var redan färdigklädd och hade gått ned för att lägga upp kaffebrödet, och Magda vände sig därför till Gertrud, som nyss knutit sitt långa blå sidenskärp i en prydlig rosett och nu som bäst höll på att vrida det rätt, ty de prydliga bandöglorna måste naturligtvis sitta midt bak.

»Tycker du jag är bra så här?» frågade Magda, och på tonen kunde man märka, att hon ej väntade sig några motsägelser.

Gertrud synade henne noga från hufvud till fot.

»Ja, du är ganska snygg», svarade hon lugnt gillande, »utom det, att kjollinningen syns minst en tum nedanför skärpet. Du måste maka upp den.»

»Då drar jag hellre ned skärpet», sade Magda mulnande och lät handling följa på orden.

»Du förstår väl att det strax skulle hasa upp igen. Det är ju så lätt gjordt att dra upp kjolen litet.»

Ja, det var det visst, men i och med detsamma blef Magda åter ett år yngre. Att gå med kjollinningen långt ner på magen gick dock ej an; alltså återstod ej annat än att med svidande hjärta flytta upp den på dess rätta plats. Det var ej långt ifrån att gråten stod Magda i halsen, men så kom hon att tänka på, att hon med ett sansadt och värdigtuppträdande kunde åstadkomma samma totalintryck som med en förlängd kjol, och då blef hon glad igen.

I nedre farstun mötte flickorna Lizzie, som i sin släpande ljusblå klänning, hvilken var rikt garnerad med hvita spetsar föreföll dem såsom ett under af elegans.

»Det gör just detsamma, om jag har kort kjol eller ej», tänkte Magda. »Ingen kommer i alla fall att titta på någon annan än Lizzie.»

Ungefär samma tankar rörde sig i Gertruds hufvud, men till småflickornas beröm måste sägas att de i stället för att vara afundsjuka kände sig stolta öfver sin fina kusin. När de ej själfva kunde få följa modets yttersta fordringar, var det en tröst att äga en kusin, som gjorde det. Det spred en viss glans öfver dem själfva.

En stund senare voro gästerna samlade i salen och förmaket, och efter det lifliga sorl och den rörelse, som uppstår då man utbyter hälsningar och intar sina platser, följde den stund, som alltid föreföll farmor besvärligast. Det var innan kaffet bjudits omkring och konversationen kommit i full gång.

I soffan sutto de förnämsta gästerna, friherrinnan Örnklo, fru Dahl och faster Sigrid, hvilken senare gjorde sitt bästa att underhålla sina grannar. Men friherrinnan Örnklo var en ordkarg gammal fru, och fru Dahl så upptagen af att granska de andra fruarnas toaletter, att hon blott gaf förströdda svar på hvad som sades.

Bredvid pastorskan Ekström hade farmor slagit sig ned, ty hon var nu sådan att hon hellre smått försummade sina

förnämligare gäster än dem, som kanske sågos litet öfver axeln af andra. Pastorskan var ingen behaglig människa. Liten, hopkrympt, illa klädd, med ett trött drag kring munnen och illa medfarna händer, hörde hon ej till dem, som äro eftersökta och omtyckta i sällskapslifvet. Men farmor, som visste, att många sorger och bekymmer gräft dedjupa fårorna kring munnen, att hårdt arbete gjort händerna grofva och röda, och att den lilla obetydliga kvinnan var sin sjuklige mans trogna hjälp och en uppoffrande mor för sina två barn, högaktade henne och lät henne aldrig sitta bortglömd i någon vrå.

Men medan de nu utbytte några förberedande anmärkningar om det vackra vädret flögo den gamla fruns ögon ofta oroligt bort mot salsdörren.

Hvarför dröjde Klara så länge med kaffebrickan. Magda, som fått löfte att bjuda omkring 'doppet' hade väl icke tappat alltsammans?

En sådan möjlighet var alldeles icke otänkbar, och farmor blef helt varm och ifrig. Hon vinkade till sig Gertrud, som stod i närheten.

»Gå ut i köket och skynda på dem», hviskade hon. »Jag förstår ej Harriet, som ej ser till, att kaffet kommer in.»

Gertrud uppfångade en skymt af Harriet, som på vägen ut hejdats af sin beundrare, den unge notarien, men detta talade hon ej om för farmor utan skyndade att uträtta sitt uppdrag för att bespara systern ledsamheter.

I köket slod Klara framför fållbänken och gned varm och förtretad sin svarta klänning, utför hvars ena sidvåd små bäckar af grädde silade ned. Magda stod bredvid och såg helt bekymrad ut.

»Hon kan se sej för en enda gång», sade Klara snäsigt samtidigt med att Gertrud öppnade köksdörren.

»Inte var det bara mitt fel, att vi stötte ihop», försvarade sig Magda.

»Farmor undrar, om kaffet kommer snart», sade Gertrud.

»Ja, när Anna-Stina kommer med grädde», svarade Klara vresigt. »En kan förarga sig på dom här barnungarna, som ständigt och jämnt ska' gå i vägen för folk.»

Magda såg förnärmad ut, men teg visligen, ty en flerårig erfarenhet hade lärt henne att hysa respekt för Klaras vrede.

Nu kom Anna-Stina springande med gräddkannan, och Klara marscherade af med den stora kaffebrickan, hack i häl följd af Magda, som bar en mindre bricka, på hvilken åtskilliga slag af kaffebröd voro prydligt grupperade kring den stora saffranskakan, som tronade i midten.

I farstun mötte de gumman Kerstin.

»Frun undrar —», började hon, men blef strax afsnäst.

»Jösses, dom får väl lugna sej tills en kommer, dom sitter väl inte i sjön, vet jag.»

Kerstin makade sig beskedligt ur vägen och teg. Också hon kände Klara.

»Jonas sa' nyss, att Anna-Stina är en vacker tös, och därför är Klara så ond», upplyste Magda halfhögt Gertrud, som höll salsdörren öppen åt henne.

»Jag kan förstå, att det var något sådant fel», hviskade Gertrud tillbaka.

»En sådan liten nätt husjungfru du fått», sade friherrinnan Örnklo, som stundom täcktes skämta, till farmor, då Magda med en nigning bjöd henne småbröd. »Det är så trefligt att se små flickor göra nytta.»

Magda rodnade och såg ut, som om de gillande orden ej voro henne välbehagliga.

Hon kastade en förstulen blick i spegeln, då hon gick förbi den och tyckte, att hon såg löjlig ut, där hon försiktigt skred fram med sina korta armar så vidt utsträckta som möjligt för att kunna famna den omfångsrika brickan, och det var ej utan att hon ångrade sin begäran att få biträda vid serveringen.

Nu kom turen till herrarne ute i salen, och hon uppfångade en skälmaktig blick af Hugo, då hon gick förbi honom.»Om du lutar så där på brickan», hviskade han, »så lägger du hela innehållet för fötterna på gubben Örnklo, och det är väl ändå inte meningen.»

Gamle baron Örnklo satte på sig pince-nez'en, klappade Magda på hufvudet och tog en kaka, men lade den åter tillbaka. Den tycktes ej ha vunnit hans bevågenhet.

»Det är mandel i den där sorten», upplyste Magda, som kände hans smak, och nickade mot en hög småbröd, hvilken tycktes ha fallit de flesta i smaken, ty den var mindre än de andra.

»Hm, jaså — jaha —» och gubben garnerade tefatet med sina älsklingskakor. Magda såg helt ängslig ut, men vågade ej göra några invändningar.

»Stort folk har det i alla fall bra», tänkte hon, då hon gick vidare, »de kunna förse sig med hur mycket de vilja af det de tycka om, men vi barn få alltid förmaningar att helst inte ta något alls af de sorter, som det finns litet af, om vi också tycka aldrig så mycket om dem.»

När turen kom till kantor Levin bockade han sig artigt men stelt som vanligt.

»Å för all del, för all del, inte skall Magda göra sig så stort besvär», sade han medan blicken for öfver brickan och stannade vid mandelkakorna, för hvilka äfven han hyste förkärlek. Fortfarande bugande tog han ett par af dem, men då kunde Magda ej tiga längre. Oron att hon och kusinerna ej skulle få smaka de 'finaste' kakorna blef henne för stark.

»Behagar inte kantorn hellre några andra kakor?» frågade hon artigt, men ängsligt. »De där äro utmärkt goda», och hon nickade mot en hög kringlor, som var nästan orörd.

Kantorn rodnade, såg förlägen ut och släppte mandelkakorna så hastigt som han brännt sig på dem samt tog helt lydigt en kringla. Han kom därvid att se på Magda, hvars blick med ett kärleksfullt välbehag hvilade på de räddade kakorna och ett ljus uppgick för honom.Han smålog svagt och kunde ej neka sig nöjet att låta Magda förstå, att han läst hennes tysta tankegång.

»Hvilka af kakorna tycker Magda själf bäst om?» frågade han i oskyldig ton.

Nu var det Magdas tur att rodna och se förlägen ut.

»Förlåt snälla kantorn, kommissarien Person väntar visst på mig», och med en liten nigning skyndade hon vidare.

En stund därefter satt hon pustande på nedersta steget af vindstrappan i sällskap med Gertrud, som kommit ut för att 'lufta litet på sig'. Ledsamt nog hade det börjat duggregna, så att man var dömd att tillbringa hela aftonen inomhus.

Lektorn kom gående utför trappan.

»Nej, små flickor, här få ni inte sitta», sade han. »Ni måste hjälpa till att underhålla gästerna. Låt nu se, att ni äro så artiga och förekommande som möjligt.»

»Det är ändå inte så värst roligt att vara med på bjudningar för stort folk», anmärkte Magda, när fadern gått in. »Det är dumt att glädja sig åt någonting på förhand.»

»Nej, visst inte, för blir det tråkigt sedan, så har man åtminstone haft roligt medan man gått och väntat. Men kom nu, så gå vi in.»

Magda reste sig, drog upp ena strumpan, som halkat ned, slätade ut klänningen och gäspade.

»Jag vet inte ett dugg hvad jag skall säga alla de där gamla tanterna», sade hon håglöst. »Det är bra förargligt, att den enda flicka, som är jämnårig med oss skall vara bortrest.»

»Om Elsa varit hemma hade hon inte fått komma med ändå. Du vet ju att ingen ungdom brukar få vara med på de här stora bjudningarna. Det är så mycket folk ända, att man knappt vet, hvart man skall ta vägen.»»Hvad

tänker du prata med dem om?» frågade Magda och stannade helt hjärtängslig utanför dörren.

»Det kan jag väl inte veta på förhand. För resten är det de, som först börja tala med oss, kan du förstå. Men om du talar något med tant Dorotea Alm, så glöm inte bort, att den största glädje man kan göra henne är att säga någon artighet om hennes utseende.»

Magda uppställde i tankarna för sig den gamla frökens föga sympatiska bild och drog en djup suck. Uppdraget föreföll henne outförbart.

»Hon blir kanske ond i stället och tror att man gör narr af henne.»

»Nej för all del, hon inbillar sig, att hon ser bra ut än.»

Gästerna hade nu spridt sig också in i sängkammaren, men i förmakssoffan tronade fortfarande friherrinnan Örnklo. Hon var en stor och korpulent fru och lämnade ej annat än i nödfall den plats hon för kvällen intagit. Hennes bekanta och vänner, som visste detta, uppvaktade henne turvis, ty fastän hon själf ej hade mycket att säga, förstod hon konsten att höra på andra och var därför mycket eftersökt. För tillfället hade hon vinkat till sig pastorskan, som uppmuntrad af hennes vänlighet med stor virtuositet behandlade sitt älsklingstema: jungfrurna, hvilka ständigt vållade henne de största bekymmer. Ty det vankades små löner och strängt arbete i komministergården, hvilket hade till följd ett ständigt ombyte af tjänstfolk.

Fru Dahl hade samlat omkring sig en krets af fruar, hvilka intresserade åhörde hennes lifliga beskrifning på en Köpenhamnsresa, som hon samma sommar företagit.

»Stockholm, kära ni, är en obetydlig småstad mot Köpenhamn», förklarade hon. »Köpenhamn är fullkomligt kontinentalt» — detta yttrande använde hon med förkärlek — »och helt enkelt charmant, i alla afseenden charmant.»Väninnorna lyssnade ifrigt, smått generade öfver att de i sin okunnighet trott Stockholm vara en stor stad.

Gertrud, som älskade alla slags reseskildringar, slöt sig till detta sällskap, men Magda, som hade sin fars förmaning i tankarna, fick syn på fröken Alm, som satt för sig själf, med förströdd min bläddrande i ett album, medan hennes blick då och då flög bort till salen, där de herrar, som ej dragit sig upp i doktorns rum, uppehöllo sig.

Magda drog fram en stol till henne och gaf henne helt vänligt åtskilliga upplysningar om de många porträtt, som voro henne obekanta och följaktligen tämligen likgiltiga. Detta kom den lilla flickan snart under fund med och försjönk i åskådning af den gamla frökens ansikte för att utfundera en artighet, som ej gick för långt på sidan af sanningen.

»Hvarför betraktar du mig så noga?» frågade tant Dorotea småleende, något förvånad öfver den plötsliga tystnad, som inträdt efter den föregående talträngdheten.

Magda gaf sig själf en liten nick; nu visste hon hvad hon skulle säga.

»Tant ser tio år yngre ut än i fjol», förklarade hon utan att bry sig om några inledningar.

Fröken Alm upptog alltid med en viss misstänksamhet hvarje häntydning på sin ålder, men då det var tydligt, att den lilla flickan velat säga en artighet, smålog hon fortfarande.

»Det var roligt, att du tycker så, men jag vet inte själf hvarpå det skulle bero.»

Magda lade hufvudet litet på sned och smålog tillbaka.

»Det beror nog på, att tant fått så vådligt vackra hvita tänder», sade hon med uppriktig beundran.

Verkan af detta yttrande var ögonblicklig. Fröken Alm slog igen albumet med en smäll, gaf Magda en förkrossande blick och gick sin väg så rak iryggen, att Magda trodde att hon skulle taga öfverbalansen och ramla baklänges.

Magda reste sig äfven hon, ruskade litet på sig nästan som en våt hund och gick ut i salen, där hon träffade på

Hugo, som stod lutad mot dörrposten och såg ut att ha tråkigt.

»Hvad går åt dig, du ser så slokörad ut?» frågade han.

»Tant Alm blef ond för att jag sade henne en artighet.»

»Hur lät den?»

»Jag sa' bara, ett hon ser yngre ut nu än förr för att hon har fått så vackra tänder.»

Hugo skrattade högt.

»Det var just en skön artighet. Du är väl inte så dum och tror, att det smickrar folk, att man låtsar om att de ha löständer.»

»Inte tänkte jag på det», sade Magda.

»Nej, det kan jag nog tro, du har ju den lilla vanan att tala först och tänka sedan», skämtade Hugo. »Skall du nu gå och säga herr Levin någonting vackert om hans gentila svarta peruk?»

»Usch, så retsam du är», började Magda förtrytsamt, men så ändrade hon plötsligt ton. »Tycker du det är roligt?» frågade hon förtroligt.

»Nej, inte det minsta», ljöd det öppenhjärtiga svaret.

»Kerstin gick just nyss ner till sig, kom så gå vi och hälsa på henne en stund.»

Förslaget lockade Hugo, och de två kusinerna försvunno helt hastigt från skådeplatsen.

Kerstin blef så förtjust öfver att 'barnen' föredrogo hennes sällskap framför de fina gästernas, att hon bjöd till att vara så underhållande som möjligt.

Och hennes historier från de gamla tiderna voro så medryckande, att ingen tänkte på hur tiden gick, förrän Klara stack in hufvudet genom dörren.

»Du milde tid, sitter inte barnen här och låter oss sno och leta oss fördärfvade efter dem. Gamla frun har frågat flera gånger efter er, likaså lektorn, ochmamsell Harriet och fröken Lizzie — det var en egenhet hos Klara och det öfriga tjänstfolket i prostgården att låta Harriet behålla mamselltiteln, medan de däremot voro angelägna att följa med sin tid och säga fröken åt främmande unga flickor — har letat en lång stund. Nu sitter dom och spelar piano, för det ville doktorn, men Gertrud går visst och letar än. Skynda er opp, innan dom blir onda på er.»

Dörren flög igen och Klara var borta.

»Nu är hon god igen», skrattade Magda, »annars hade hon inte brytt sig om att söka upp oss. Men det är väl bäst att gå upp då», tillade hon suckande vid tanken på sina försummade plikter, och så kysste hon Kerstin och rusade i väg, i sakta mak följd af Hugo, som fann det vara under sin värdighet att springa, då sängkammarfönstren voro fulla af folk.

Det ville sig ej bättre än att Magda råkade både farmor och far ute i farstun, där de höllo en sakta rådplägning angående några anordningar vid supén, ty i fråga om dylika saker var lektorn ett orakel, som gärna och ofta rådfrågades af sin mor. Så snart Magda blef dem varse antog hon en ödmjukt afvaktande hållning, men till hennes glada öfverraskning uteblefvo förebråelserna, ty farmor hade ondt om tid, och lektorn, som af Lizzie hört talas om Magdas misslyckade försök att spela artig värdinna, hade ej hjärta att banna henne för det hon rymde slagfältet, hvilket han tvärtom fann ganska förlåtligt.

»Bättre fly än illa fäkta», sade han skrattande. »Gå nu in och gör ett nytt försök min unge, så lyckas du kanske bättre.»

Men Magda hade för tillfället förlorat all lust att spela någon roll i sällskapslifvet och förhöll sig en lång stund så stilla, att Harriet fann sig föranlåten fråga, om hon förätit sig på kakor.

»Hur skall jag kunna föräta mig på hvad som andra redan ätit upp?» frågade hon surmulet tillbaka. »Det var inte

stort mer än servetten kvar på brickan, när jag bar ut den i köket.»Efter supén försvann dock hennes misstämning helt hastigt, då den unge notarien och Lizzie satte i gång några sittlekar i hvilka äfven de yngre fruarna och herrarna deltogo. Det var ej längre tanke på, att kjolen var för kort, att lockarna raknat på ett bedröfligt sätt eller att tant Dorotea ej bevärdigade henne med ett enda ord under hela kvällen. Värre förtretligheter kunde man med jämnmod bära, om man blott sedan fick leka och skratta af hjärtans lust. Och skrattade gjorde Magda, så att det gaf eko i salen, och lektorn blef betänkt på att stäfja hennes munterhet.

Men då var det någon af de äldre herrarne, som anmärkte:

»Man blir glad i sinnet bara af att höra det barnet skratta», och lektorn gaf i tysthet den gamle herrn rätt och lät sin dotter hållas. Han visste nog han, hvilken upplifvande verkan det glada barnaskrattet många gånger haft på honom själf.

»Det är roligt, när barn äro barn och ej vilja spela fullvuxna», fortsatte den gamle herrn, och lektorn nickade instämmande. Hvarken han eller någon annan, som denna stund sågo Magda och Gertrud kunde ana hur ofta de längtade efter att vara fullvuxna.

När den sista vagnen rullade från gården kunde farmor ej låta bli att draga en suck af lättnad, där hon stod nickande och vinkande på stora trappan. Morbror Hans, som stod bredvid, vände sig om och såg småleende på systern.

»Hvarför skall du ställa till stora kalas, när de trötta dig så mycket?» frågade han.

»För att göra dig ett nöje», höll farmor på att svara, ty doktorn var road af stora sällskap, men ändrade det till: »därför att man ibland måste besvara de bjudningar man själf mottagit.»

»Hvar och en vet, att vårt hus står öppet för våra grannar utan några särskilda bjudningar», sade doktorn.»Det är ändå inte detsamma», menade farmor och faster Sigrid gaf henne rätt.

»Nu kommer det vanliga», hviskade Magda till Gertrud, då morbror Hans drog sin syster till sig och kysste henne på pannan.

»Ja, tack skall du ha för i dag, syster lilla», sade han, »och tack skall ni ha allesammans, som hjälpt till att höja feststämningen.»

Magda tänkte på tant Dorotea Alm och kände sig förlägen. Hugo såg så skälmaktigt på henne, att hon i dödlig förskräckelse, att han skulle säga något gaf honom en ångesfuilt bedjande blick, som han besvarade med en lugnande nickning.

»Nå barn, ha ni haft roligt i dag?» ljöd morbror Hans' nästa fråga, hvilken Magda också kände igen från föregående år. Den besvarades såsom vanligt med ett enstämmigt ja, men när Magda lade sig, var hon dock tacksam att hennes nattro ej åter skulle störas af papiljotter, och att familjen skulle få tillbringa nästkommande dag i lugn och ro för sig själf.

*

TJUGONDE KAPITLET.

Från Magda till Gerhard.

»Käre Gerhard!

Jag gör inte som Gertrud, jag, och väljer en regndag för att skrifva till dig. Det är tvärtom det allra vackraste solsken och varmt, och såge man inte träden, kunde man tro, att det var midt i sommaren. Men nu har stora lönnen många gula och röda blad, och på marken nedanför den, har det redan blifvit en tunn matta af fallna löf, och det prasslar om fötterna, när man går i

»Det är ändå inte detsamma», menade farmor och faster Sigrid gaf henne rätt.

»Nu kommer det vanliga», hviskade Magda till Gertrud, då morbror Hans drog sin syster till sig och kysste henne på pannan.

»Ja, tack skall du ha för i dag, syster lilla», sade han, »och tack skall ni ha allesammans, som hjälpt till att höja feststämningen.»

Magda tänkte på tant Dorotea Alm och kände sig förlägen. Hugo såg så skälmaktigt på henne, att hon i dödlig förskräckelse, att han skulle säga något gaf honom en ångesfuilt bedjande blick, som han besvarade med en lugnande nickning.

»Nå barn, ha ni haft roligt i dag?» ljöd morbror Hans' nästa fråga, hvilken Magda också kände igen från föregående år. Den besvarades såsom vanligt med ett enstämmigt ja, men när Magda lade sig, var hon dock tacksam att hennes nattro ej åter skulle störas af papiljotter, och att familjen skulle få tillbringa nästkommande dag i lugn och ro för sig själf.

*

TJUGONDE KAPITLET.

Från Magda till Gerhard.

»Käre Gerhard!

Jag gör inte som Gertrud, jag, och väljer en regndag för att skrifva till dig. Det är tvärtom det allra vackraste solsken och varmt, och såge man inte träden, kunde man tro, att det var midt i sommaren. Men nu har stora lönnen många gula och röda blad, och på marken nedanför den, har det redan blifvit en tunn matta af fallna löf, och det prasslar om fötterna, när man går i

trädgårdssängarna. Och farmor lägger in gurkor, och Harriet syltar lingon, och vi ha plockat en ryslig massa nypon, så att nu vet man då af, att det är höst.

Men fastän det är så vackert i dag, har jag satt mig i sinnet att skrifva till dig, för annars blir det inte af medan vi äro i Tomteboda, och jag vet, att du tycker bäst om de bref du får härifrån, ehuru det inte är mycket att skrifva om.

Det är bra trefligt att vara här, men inte händer det någonting.

Jo, jag kan tala om en nyhet. Det är ett par, som förlofvat sig här, sedan Gertrud sist skref. Men du behöfver inte bli ängslig, för det är bara Jonas och Klara, som ändtligen bestämt sig för ait gifta sig med hvarandra. Det vill säga, det är *han,* som bestämt sig, för Klara har nog länge vetat hur hon velat.

Jonas skall bli torpare här vid prostgården i vår, och då ska de gifta sig. Klara talade om det själf i går, och att morbror Hans lofvat att hålla bröllop åt dem. Hon ser ut som ett solsken i ansiktet, men på Jonas kan man just inte märka, att han är gladare än vanligt. Det kommer sig väl af, att han alltid varit säker på Klara, kan jag förstå, och inte behöft vara orolig som hon.

Jag frågte Klara hvad han sa, när han friade, men då skrattade hon bara och sa, att sånt talar man inte om, och att jag inte får vara frågvis.

Anna-Stina har inte sett fullt så belåten ut som vanligt. Men det kommer naturligtvis en ny dräng efter Jonas, och den kan hon få i stället om lyckan är god, för han ska väl också gifta sig någon gång, kan jag tänka. Jag gissar att det inte är så kinkigt hvem det blir, bara det blir någon.

Vi hade som vanligt bjudning här på morbror Hans' namnsdag, men det var just inte roligt annat än mot slutet, då vi fingo göra sittlekar, I fjol var du med, då var det mycket trefligare. Det tyckte också Harriet. Farbror Dahls notarie, som annars brukar fjäska för henne, såg bara på Lizzie den härgången, men jag tror inte Harriet lade det mycket på sinnet. Du vet, att hon alltid tyckt han varit så fjantig.

Lizzie var vådligt illegant i sin ljusblå klänning, men jag hörde flera som tyckte, att Harriet var ändå sötare. Jag

vet ändå inte, om jag skall hålla med om det, för jag tycker, att Harriet är allra sötast i hvardagslag.

I förrgår reste farbror Arvids, och det är så tomt efter dem, men det är, som om Gertrud och jag ha roligare af hvarandra nu än när de voro här — vi hålla mer ihop nu.

Gertrud hälsar dig så mycket; hon skulle ha skrifvit några rader annars, men hon har så brådt med sin läsning, för i nästa vecka far hon till Edsbro, och då måste också vi resa hem. Men det vill jag inte tänka på nu.

Harriet hörde, att jag tänkte skrifva, och hon ber också hälsa. Hon håller som bäst på med sina lingon, och hon är lika röd om kinderna som de, där hon står vid spiseln. Jag var nyss uppe i köket och smakade på skummet, men det var beskt, för det var sirapslingon hon håller på med.

Jag kan tala om för dig, att både hon och Gertrud tyckte mycket om sagorna, som du öfversatte åt oss. Jag tror till och med, att Harriet skref af dem. De voro förskräckligt rörda båda två af den där trofasta kärleken, men skrifver du någon gång till mig ensam — och det kan du gärna göra — så tycker jag för min del det vore roligare att höra om häxorna och gastarne på Harz. Kärlekshistorier äro så vanliga, tycker jag, och så pjoskiga sedan. Jag tycker det skulle bli bra enformigt i längden att bara sitta och sucka och tänka på sin käresta.

Hugo och jag kom att tala om detta en gång, och han tyckte som jag, att det kan man inte stå ut med. Men Gertrud skulle nog kunna bli en sådan där Luitburg. Det vore emellertid lifvadt att bli beundrad af en hel rad, som Lizzie; det vore inte så enformigt.

På tal om Hugo, så är han en treflig gosse, glad och skojig, och så har han så vackra blå ögon. Gertrud tyckte också, att de var rysligt vackra.

Det har varit ledsamt ett par dar efter bjudningen, för morbror Hans blef så sjuk, att han måste ligga till sängs, och vi fingo skicka efter doktorn.

Nu är morbror uppe igen, men han är frusen och trött, och farmor ser orolig ut.

Jag frågte far om det var farligt, men det trodde han inte, åtminstone inte den här gången, sade han. Om morbror blir klen, tycker jag far gärna kunde bli hjälppräst åt honom. Tänk, så lifvadt det vore att få bo här året om! Å käre, så lifvadt det vore! Det vore dessutom nyttigt för far; han har varit riktigt glad hela sommaren, men nu börjar han se så allvarsam ut igen, och jag vet nog hvad det beror på. Det är inte längre roligt hemma, förstår du. —»

Här började Magdas läppar darra, och hon måste göra ett kort uppehåll för att torka bort tårarna, som ville falla ned på papperet.

»I går må du tro blefvo far och vi flickor bjudna till klockargården för att smaka på kantorns goda äpplen och plommon. När vi kommo, sade hans gamla hushållerska till mig:

»Kantorn trodde inte Magda skulle tycka det vara roligt att komma ensam, och därför bjöd han de andra med. Han ville så gärna visa Magda en artighet, innan Magda reste.»

Jag spärrade upp ögonen för jag blef så förvånad.

»Hvarför skulle han visa mig en artighet?» frågade jag.

»Därför att han tycker, att Magda varit så snäll och vänlig mot honom.»

Nog kände jag mig smickrad, men vet du, jag blef ändå rysligt förlägen, för det är väl ingen som burit sig så ohyfsadt åt mot kantorn, som just jag. I alla fall är det bra roligt, när folk gör affär af en. Kantorn behandlade mig precis som om jag varit en prinsessa, och jag fick de bästa äpplena, och jagtycker inte alls längre det är svårt att tala med honom. Far var alldeles förbluffad öfver att han kunde säga så många ord på en timme, och när vi gingo hem skämtade flickorna öfver att jag fått en beundrare.

»Det är en ära för mig, om herr Levin tycker om mig», sa' jag på renaste allvar, för jag vet hur snäll han var mot sin mor. De måtte ha förstått, att jag menade hvad jag sa', för de skrattade inte längre.

Kerstin har rysligt brådtom att sticka ett par strumpor färdiga åt mig, som hon vill att jag skall ha på resan. Det har jag också lofvat, men när vi komma på båten byter jag nog om för de äro grå till färgen och vådligt tjocka och så är fasonen ändå konstigare än vanligt. Hon har hittat på ett nytt sätt att sticka hälen, sa hon här om dagen och var så förtjust, men jag misstänker att det gamla var bättre. Jag sitter ganska ofta nere hos henne nu om dagarna, för det vet jag hon tycker om, isynnerhet nu, när vi så snart ska resa.

»När Magda kommer hit nästa år, är gamla Kerstin borta», sade hon en gång, och jag blef riktigt rädd och ängslig. Jag kan inte tänka mig Tomteboda utan Kerstin. Men far, som hörde när hon sade det småskrattade. »Kerstin lefver tills hon blir hundra år», sa han tvärsäkert, och det hoppas jag. Kerstin är aldrig sjuk annat än när hon varit oförsiktig och fått ondt i magen. ———

Nu har jag varit nere och sträckt på benen en stund, men det är postdag i dag, och därför måste jag upp och skrifva igen, för det är sista postda'n jag är här. Gertrud var också ute litet, och vi sprungo i kapp några hvarf kring rundeln och så satt vi en stund i lunden och hvilade oss.

Solen gassar så varmt och bina surra — det är precis som sommar, och morbror Hans, farmor och far sitta under lönnen och språka. Om jag hade riktigt långa armar skulle jag ta hela Tomteboda i famnen, det är det allra bästa ställe på jorden. Ditt Harz, som du är så förtjust uti är nog fasligtvackert att se på, men det är nog ingenting mot Tomteboda prostgård och socken. Jag har ju också sett det som är vackert, för folk säger, att Norrland är ett vackert land, men här är det något i luften som gör att man ändå måste tycka allra bäst om Tomteboda.

Eller också får man sådana där glasögon som i sagan på sig när man kommer hit, så att man tycker om allting här. Om jag får barn någon gång, önskar jag, att de också finge ett Tomteboda att komma till på somrarna. Gertrud säger detsamma, men hon är också mycket förtjust i Edsbro, och vill ha sina barn där på vintrarna säger hon. Farmor hörde på, när vi resonerade om detta, och skrattade åt oss, men det var nästan som om hon hade tårar i ögonen.

»När ni hunnit så långt att ni själfva har barn», sade hon, »då är inte Tomteboda hvad det nu är.»

Hon tänkte förstås på, att morbror Hans och hon då kanske skulle vara döda. Men Gertrud som är kvick att räkna sade: »Å, vi kan ha stora barn, innan farmor blir åttio år», och då måste hon skratta igen.

Nu är post-Lars snart här, och det är min tur att bära upp väskan. Usch, så tråkigt, att det är sista gången i sommar.

Harriet är också förskräckligt ledsen öfver att vi skola resa så snart. Hon säger, att det blir så tomt och ensligt och hon grufvar sig för den långa vintern. Jag vet, att du skulle göra henne glad, om du skref ibland, så att det kunde du gärna göra; i höst och vinter får hon bättre tid att svara på dina bref.

Käre Gerhard, nu måste jag säga farväl också åt dig. Få se när vi härnäst träffas i gamla kära Tomteboda. Du får nu se så mycket nytt och vackert, men glöm därför inte alldeles din tillgifna lilla

Magda.»

*